

Somnia Salomonis
David Regis filii una cum
Danielis propheta somni-
um interpretatione novif-
sime & accuratissime recog-
nita quibusque emendis
expurgata, - 4to by level
at 68² 2° level hiangid -

Colophon - Explicunt som-
nia Danielis novissime
emendata & a mandato
et impensis proviri & ur-
cumpecti vire Jacobi Schal-
ler bibliopole budense -

ara 110 MK = 66 ff = 132 Ror

F. Rosenthal 20/12 902

2

This printer printed
before 1490. He died in
1492.

Ezen nyomtársz nyomtatott
1490 előtt. meghalt 1492?

Toldy ferenc Forténelmi és
irodalmi képek, II. Köt. 40 oldal

Velence - 1572 - 16 évű Schaller
János budai könyvárus Köt
ványa -

15/12 902 -

Somnia Salomonis
David Regis filii Isaacum,
Danielis propheta somni-
um interpretatione novis-
sime et accuratissime recog-
nita quibusque emendis
Expurgata, - 4to by level
at 68to zero level hianyeid -
Colophon - Explicunt som-
nia Danielis Novissime
emendata et a mandato
et impensis providi et cir-
cumpecti vire Jacobi Schu-
ler bibliopole budense -

ans 170 Mk = 66 fl = 132 Kon
Lud. Rosenthal 20/12 902

Maxima raritas
vel
unicum.

Somnia Salomonis David regis filij vna cum Danielis prophete somniorū interpretatione: nouissime ex antiquissim recognita oibusq; mendis expurgata.

PROLOGVS

In nomine iesu filii David. Incipit liber expositionis somniorum Salomonis super interpretationem partium eorum.

Igitur explanatio huiusmodi somniorum prius fuit edita a Salomone filio David in lingua Hebraica promulgata: de inde in Latinum translata sermonem/secundum quod interpretati sunt sapientes & seniores legis: qui nos praecesserunt sicut inferius patebit.

PROLOGVS SVPER DIVISIONE LIBRI HIC INCIPIT.

Ad euidetiam huius libri/partes eius diuidamus. Diuidit autem iste liber in sex libris ordine regulari: quarum partes & doctrinas quae sub istis continentur breuiter distinguemus. Primus itaque liber in se habet bimembrem diuisionem: quarum prima docet arte & rationem interpretandi somnia: secunda docet modum explicationis dei & caeli & corporum super caelestium. Secundus liber tractat de ipsa terra & de iis: quae in ea sunt: & de mari atque fluminibus & de aliis aquarum generibus. Tertius liber continet binam diuisionem/ sed expositionem animalium domesticorum & siluestrium atque avium: & sub istis prima pars huius codicis terminatur. Quartus liber habet tres diuisiones prima tractat de homine & membris eius particularibus. Post modum secunda diuisio continet expositionem ciborum & potuum hominum convenientium. Tertia diuisio tractat satis dilucide explanare somnia omnium generum uestimentorum: quibus homo distitui non potest competere. Quintus liber tractat de expositione diuersarum rerum homini convenientium/ quantum ad

laudem eius siue uituperium. Sextus liber dat modū & artē
interpretationis somniorum arborum & herbarum atq; fru-
ctuum & granorum atq; hederum.

QUOD TRIPLEX EST SOMNIVM. C.I.

Confirmant sapiētes somnū bonum
esse: qđ hō bonus uidet: & est una
de partibus pphetie. Somnū, n. est
tribus modis: quia triplici de cā eue-
nire manifeste cōtingit. Primo autē
est somnū ueg; qđ sibi uidet hō bo-
nus ipse uel alius. Secūdo est som-
niare ī nocte. scibus illud qđ ē actū

uel cogitatum de die: quia mens sollicita dat intelligere animę
cogitāti/imaginari & uidere ea. quæ in die p̄terita tractabātur.
Tertio autē modo eueniūt somnia ex tēptatione diaboli: qđ hu-
mano insidiatur generi. Prater autē hos tres modos: si qđ etiā
somnū alio modo fuerit: qđ p̄dictū est: erit ex uanitate & cō-
mitione ciborum atq; proprietate.

Quod uerum somnum est prophetia. Cap. ii.

VT dixerunt sapiētes non remāsit in seculo labente de
pphetiis: nisi somnū ueg; quod uidet hō bonus. s. ip-
semet sibi uel aliis aut alius ei: in quo nobis prouidēs
misericors solus deus: multum cōmodi largitus est: quia etiā
nō accidit homini aliquid boni uel mali tam sit modicū / siue
magnum / leue / graue / siue utile: quod sibi in somniis non re-
p̄sentetur & in hoc cōcordant omnes sapiētes.

Quod nisi qs bñ orauerit nō p̄t bene sōniare. cap. iii.

ET dixerunt phylosophi is qui uadit dormitum: si nō
in illo die orauerit mane: erit somnū in effica; qđ ta-
men si orauerit: erit somnū perueniens ad effectū: &

hō quādo dormit/ascēdit: aut uis eius aīa ad cœlum & anteq̄
perueniat illuc: illud quod uidet/aut speculat: inefficax est &
inane/ si non erit: si autē puenerit illuc: erit uerum id: qđ uidit:
& hoc etiam est illud: quod una de partibus pphetie ut supe-
rius est ostensum. Et iteq; somnū est supra hoiem quasi auis/
quando explanatur & quando exponitur accidit.

Quattuor modis dormiendi. Cap. iiii.

Tdixerunt sapiētes/ qđ dormitores sunt quattuor p
phetie. Dormiunt supini alias resupini: ut eorū oculi
& corda intenti expectēt a creatore prophetiam: & sō-
num quod uiderunt ueg; est & est pphetia homines etiam iu-
sti dormiunt sup dextram partē mundi ad laudandum crea-
torē suum & aīalium uniuersorū & quod uiderunt in somno
ueg; est. Potentes etiā dormiunt supra sinistram partē: ut dige-
ratur cibus eorū & aīa eorū letificet: & quod uiderunt in som-
nis/ in noctis principio. s. super potum & cibum: est fallax &
inutile. Diabolici hoiēs super suas facies dormiunt.

Oratio contra mala somnia. cap. y.

Tasserunt sapiētes/ cū uideris uisionem in somnis:
quæ tibi non placuerit: conuerte te sup aliud brachiū
& expue ad sinistrum tribus uicibus/ dicēs qđ hoc ue-
bum. Munio me cū dño deo iesu/ Moysē & Abraam
ut malignitas somni quā uidi in uisione mea: mihi nō noceat
in lege mea nec in seculo meo & in uita mea nō alius deus p̄-
ter te. Deus oīum caelestium/ terrestrium & infernorū & deus
oīum creaturarū/ sapiētiū absentiu/ p̄sentiu & futuroꝝ mu-
nio me cū deo glorioso & excelso: cū quo munierunt se ange-
li & prophete/ quatenus a malignitate/ quā uidi in sōno meo:
non accedat mihi inde aliud mali.

Quod explanatio somniorum. cap. vi.

Hoc est: quod inuenimus de explanatione somniorū
in his: qđ senserunt & experti sunt/ hi qui ante nos fue-

runt experitis somniorū ipsorū & p̄batione eorū. Dixerūt enī qui dormit sup dextrum latus/quod uidet: est ex deo. Qui uero dormit supinus/aut sup latus sinistrū quod uidet est de inanitate/in efficax & fallax. Et qui uidit somnū in principio noctis. soluet in uiginti annis & uidit uisionē inanem. Et qui uidit uisionem in medio noctis: efficax est & apparebit usq; ad quinq; annos. Et qui uidit circa mane aut in facie diei: erit solutio eius usq; ad decem annos.

De abstinentia reuelandi somnia. cap. vii.

Similiter dixerunt sapientes: q nos p̄cesserunt: qbus a deo excelso data fuit somniorū interpretatio atq; scia magna. Qui reuelat somniū suū: reuelet illud peritis in ueritate somniorū/aut amico suo fideli uel etiam ei: qui sibi sit beniuolus/aut nō dicet nisi qd sit bonum. Caueat se inter cetera / q nullatenus reuelet illud inimico suo: aut ignaro ueritatis somniorū/aut mulieri in uerecūde: qm certū est/q somnū ad id/quod primo exponitur: exit. Sicut etiā accedit mulieri p̄gnāti: quē sapientem peritū somniorum/ cōsulens/ait/ Vidi in somno meo q armilla mea frangebatur/ pariebatur filiā & uir meus est absens. Cui sapiens respōdit/ rediit uir tuus & paries masculū. Rediit ergo uir eius/ & ipsa peperit masculū. Iterū quoq; uiro absente & ipsa etiam grauida manente uidit idē somnū. quod prius uiderat: & accidit ei sicut prius oīno. Tertio aut uidit idem somnū p̄gnās uiro suo absente/ quē more solito cū pergeret ad peritū somniorū. obuiauit ei mulier quādā/ sciscitans ab ea quo/ & quē nam esset cā sui itineris & ad quid. Cui p̄gnans in cauta ait / ad peritū somniorū uado & dicam ei/ quia uidebam hac nocte armillā meam frangi & me parere filiā & uir meus est absens. Ad quam mulier quē sciscitauerat/ somnum istud / palatium est. Territa ergo p̄gnans ob illius dubiū respōsionis / abiit ad sapientē & tristis ualde/ more solito retulit ei somnum suum.

Cui sapiens ait/ heu tibi / o/ mulier grauida/ reuelasti ne hoc alii/ priusq; mihi? & confessa est p̄gnans se patefecisse etiam mulieri: q in itinere sibi obuiauit. Cui sapiens ait/ In quā ergo significationē traxit mulier tibi? Et p̄gnans ait dixit / q uir meus morietur & q parerem filiā interpretata est dicta mulier quo audito/ sapiens non potuit mutare interpretationem neq; interpretationis effectum/ asserens/ sine dubio ita euenire p̄gnāti. pro ut mulier p̄dicta fuerat interpretata / & suum nō posse euertere iudicium. Et ita consequenter accidit quod iudicatum est per mulierem.

De radice somniorum. Cap. VIII.

Scias quoq; / somnia / uera esse de partibus p̄phetie. & sup eis cōstitutus est angelus: quē fecit deus p̄scire: quē uentura sunt unicuiq; hoi bona uel mala & unusquisq; hō accepit ab eo angelo / quid sibi futurū est de bono uel de malo in hoc seculo & in futuro. & ipse angelus reddit retributionem homini/ si opatus est bonū animę sue p̄ deo aut innit ei pro habēdo: ne amodo malū faciat a deo uetutum: quod corde concepit/ sed ut resipiscat. & peniteat & profusus non pōt homini/ aliquid boni uel mali accidere: qd angelus ille sibi in somno nō ostendat / siue obliuiscatur eius/ siue reminiscatur/ aut recordetur. Quare sapiens aīa aliqñ potest a se auertere aduersa & facit eū angelus / illud cognoscere futurum secundum modum naturę suę & secundum modum tēporis accessus actorum atq; recessus.

De septem somniorū speciebus. Cap. XI.

Scias/ quia totū quod uidet homo dū dormit: septem modis est. Primus modus est/ somniū uerū siue uerbum ex deo sicut illud fecit scire angelus & ostendit ei oēm expositionē & radicē: quam nō tranſferat ad alium sensum/ nec mutet de sua natura etiā ad aliam: sed sicut debet ei: ita homini ostēdit. Secundus modus est illud quod ostendit

tibi angelus somniorum: similitudo sit in tuo somno peccati: quod iam fecisti: aut facere proposuisti: aut uis facere: aut affectas: aut dat tibi retributionem pro bono: quod operatus es: uel operaberis ad animam tuam. Tertius autem modus uidendi est mixtura. Videlicet malarum rerum: quas homo non potest cognoscere: nisi sit sapiens & intelligens. Quartus autem modus est cohere in somno cum muliere ubi. uidelicet non est expositio aliqua nec est in eo comodum/uel in comodum. Quintus autem modus est ex parte colere uel flatas/uel aliorum humorum: aut ex repletionem comestionis & potus: ut circa principium libri dictum est. Nam si prauauerit malencolia in corpore uel dominatur: faciet uideri nigras in somno & obscuritates & his similia. Si uero flamma dominatur: uidebit in somno aquas & flumina albedines & his similia ut rores &c. Si uero collora pro habundauerit: uidebit ignis colores citrinos & consimilia eis. Si quis autem in somno frequenter uidet ignes/lites & fulgora & huius coleram rubeam in ipsi prahabundare. Sapientes dixerunt. Cum autem colera nigra dominatur: uidebit in somno fuscis colores tinctos atque nigredines/timores atque pauores. & his similia. Si autem sanguis in corpore prauauerit: facit uidere in somno colores rubeos & tinctos & conuiuia & nuptias & cibaria dulcia & saporosa/cantus & uentosas atque fluxum sanguinis: ut sacrificaciones flebotomias & similia. quia per hac sanguinis habundantia declaratur. Sextus uero modus uidendi somnia pertinet ad ipsum diabolum: qui uariis modis genus humanum persequi non desistit. & est nigromanticorum tam demonum: quam hominum. Septimus autem modus & ultimus cum ex parte cogitatum animae & eius: quod mente reuoluit in die unde etiam reuoluit in animus cogitatis in nocte: ut superius in primo capitulo breuiter expeditum est.

De radice somniorum quantum ad partes ipsorum & temporum. **Capitulum. X.**

Is iam dictis/nunc modum interpretandi somnia siue exponendi somnia/sapientes ita asserunt. Quando enim accedit tibi somnum. coniuge ei sensum tuum & sanum intellectum & reduc quacumque parte illius ad suam radicem. & si inueneris eas concordantes alterutrum erit somnum uerum uel forte. qui uidit somnum: partim recordatur eius & partim non recordatur & possibile est: ut uideat hoc per somnum quicquid sibi pertinet uel non/& soluetur in consanguineo suo uel etiam amico. & consequetur inde gaudium/secundum illam dispositionem: quam uidet. Et scias/que somnum noturnum/est magis efficax & maioris uirtutis: quam diurnum. & somnum quanto fuerit magis breue & paucum: erit magis uerum.

De radice somniorum quoniam plura unum significat. **Cap. XI.**

Scias/que somnia habent expositiones. & exponere multa simulatur adinuicem. Inuenies autem multas maneries: quae in idipsum concordant: sicut est arbor. Arbor enim in somno/est homo/ ut infra in libro sexto capitulo primo. Mons similiter est homo: ut in libro sequenti capitulo de motibus &c. Et fluuius est homo & similia multa in expositionibus &c. Inuenies sellam. esse mulierem & similiter culcitram & sciamenam uel habenam & lauacrum & portam & colubam & sabanam & pauonissam & gallinam & multa/his similia. inuenies significare mulierem & inuenies/frumentum esse pecuniam/mel/pecuniam. lac quoque & lanam & multam ficuum/ordeum pecuniam & multa his similia.

Per que significatur homo. **Cap. XII.**

Et nisi esse per expositionem primam secundam & tertiam & alias: non posse quis uenire ad exponendum diuersa quam inuenisti arborem: quae est uir/ inuenies profecto pretium illius arboris inter arbores in sua sterilitate manere/ & suorum uenustate/ siue de medietate foliorum/ de sui odoris bonitate/ & sui fructus: quas homines consequentur/ ab illa &

in suo loco & in sua formositate inuenis suarum radicū. Et si arbor fuerit sterilis in suo fructu erit homo largus. Si uero folia eius fuerint formosa: erit homo dulcis. quæ si fuerit bonorum fructuum: erit homo bene copiosus in beneficiis. Si autem arbor habuerit multas frondes & multa folia circa se: erit homo multe familiaris in domo. Si autem fuerit illa arbor corpulenta & grossa: erit homo magne prosapie. Et si habuerit uenas multas: similiter erit homo magni generis. Si autem fuerit arbor illa nux: erit homo auarus/latine locutionis. Si autem fuerit palma illa arbor: erit homo magne prosapie, & ita de omni arborum genere eo enim modo quo arbor se habuerit inter alias arbores: ita homo se habuerit inter homines.

C De montibus significantibus homines.

Scias secundum expositionem sapientum / quod mons est homo grauis & duri cordis rebellis in lege sua. cuius uultus inter homines est secundum quod mons inter montes, & similiter pulcritudo sua inter homines erit: qualis est pulcritudo montis illius inter montes. De fluuiis.

Rluuius est homo magne fortitudinis & tuitionis & domini. nec potest quis ad eum peruenire: nisi arte.

De pariete.

Daries est homo debilis / secundum operationem parietis, ad montem uel fluuiorum. De aue

Auis est homo & eius pretium est inter homines cuius est illa auis inter aues & suarum magnitudine penarum & eleuatione in aere in sua uirtute: in qua est homo ille erit proficiuus & proficiscens. De lupo.

Lupus est homo potentia / calidus & circumuentor malignitatis in omnibus suis negotiis: nec quicquam in eo confidat.

De trabe

Rabs est homo: cui autem admista est malignitas in suis secretis / aut in manifestis. In manifestis autem est melior: quam in secretis.

C Per quæ mulier significatur.

Ella autem est mulier domina suarum domus: & secundum eius dispositionem & pulcritudinem & ornatum erit mulier simili modo. **C** De columba.

Columba autem est mulier effabilis & dilecta.

C De pauonissa.

Pauonissa est mulier preciosa / uel pecuniosa / uenusta & pulchra corpore & decora. De bracha.

Ranche uel bracte sunt mulier & ancilla. Porta autem est mulier in uerecunda. Culcitra est mulier mansueta & tractabilis. Triticum quoque est pecunia / uel diuitiarum

bone: quæ pertinet homini cum labore & studio. Mel similiter diuitiarum & forte sunt ex parte equitationis / uel lucri: quod homo leuiter consequitur. Lac uero recenter nullum est pecunia de bono & iusto & bonitas in lege. Lana autem similiter est pecunia & fere non est numerus. Lana iuuenilis est pecunia crescens / non de finens crescere. Ordeum est pecunia proueniens cum modico labore & corporis columitate & in hunc modum quæ expositionem omnis rei: quam uolueris.

C Quibus horis & temporibus diuersificantur somnia. Cap. XIII.

Vnc dicamus quemadmodum super mutatione temporum anni & horarum reuolutione pro locuti sunt sapientes.

Scias autem quoniam somnia habent tempora: in quibus diuersificantur / in diebus / noctibus / mensibus & annis et in accessu arborum & recessu ipsarum. Cognosce ergo hæc tempora: quæ dabant tibi cognitionem ad exponendum somnia necessaria.

De floribus.

Vm enim flores arborum incipiunt in fructus cohagulari somnum eo tempore est uerissimum & magis efficax: & maxime cum fructus maturescunt / & ad complementum deueniunt: est somnum magis uerum & magis penetrans. Cum autem nascuntur folia arborum nondum egredientibus fructibus suis

somnia illa hora nō sunt ueracia nec ita ueritati applicata. Et similiter cum iam ceciderint aut collecti fuerint fructus & sunt folia earum defluentia; in illa hora sunt somnia debilia & fallaciora.

¶ Quibus horis diei naturalis hnt diuersificare. Cap. XV.

Somnium circa mane etiam ante q̄ appareat aurora: est magis uerax: q̄ somnium medie noctis. Somnū aut medie noctis est ueracius/ q̄ somnium primę horę noctis. Et somnū primę horę noctis est ueracius/ diei/ & deus est sapientior & super oīa potentissimus gloriosus & excelsus: a quo secundum istius libri doctrinam inchoamus.

¶ Diuisio secūda libri qd̄ significat uiuere deū. Cap. XVI.

Super expositione/ seu interpretatione uisionum dei atq; corporū super cęlestium secūdam istius libri ordinem & doctrinā. Qui aut in somno uidet deum & uidit eum sibi beniuolum & illaris uultus: ipse cum obierit in alio seculo reperiet eū eo modo: quo uidit. Et q̄ uidet deum loquētem sibi: ut ipse ualeat aspicere in eum: ipse ingreditur in paradysum. Et qui uidet deum & loquitur secum: si est in aliqua solitudine/ aut impedimēto: saluabitur & liberabitur ab ea uel ab eo. Et qui uidet deum/ aliquid huiusmodi sibi tribuētem: accidit ei impedimentum corporis sui propter quod indulget ei multum & merebitur paradysum. Et qui uidet deum facientem pactum sibi/ si cum affligat alterutrū/ quatenus non affligat eū: aut dicit/ quoniā pepercit ei peccata sua/ aut his similia beneficia: erit homo boni cordis apud deum & ita erit ei: sicut dicit: quoniā deus non exhibet alicui in somno: quod non sit uerum. Et qui uidet deum & nō potest in eum aspicere/ nec ei loqui/ nec ei loq̄tur & uidit trōnum suū: is iam operatus est bonum pro anima sua/ uel operabitur & hoc nuntius quod ostendit ei pro bono quid est præcepturus secundum modum: quē uidit de uirtute somni &

forte est homo: qui uult facere aliquod peccatum grande/ aut iam fecerit illud. & hoc ostenditur illi: ut auertat se a peccato illo & resipiscat a malo. Et qui uidit deum formatum in aliquo loco/ aut eius similitudinē, ipse mentitus est sup̄ deū aliquid/ aut magnos reatus perpetravit. Qui uidet deum eo modo: quod non competit ei secundum magnitudinem suam: hoc non uidit nisi homo: qui mētur super eum. Et q̄ uidit descendentem in terram/ aut in uillā/ aut in domū & aliquis intulerit iniuriam aliquam hominibus illius loci: ipsi uendicabūt se/ quoniam ipse deus est iustitia & ubi ipse descendit: iustitia descēdit. Et si homines illius loci sint in expectatiōe: ipsi hostes suos superabūt. Et si sint in sicitate: deus dabit eis pluiam & rorem. Et si sint in solitudine/ uel obsidione: deus eruet eos ab illo timore & sollicitudine & negotiū eorū in melius cōuertetur. Et si in peccatis fuerint aut in aliquo: unde malū aliquod debeant recipere/ aut malam recipere retributionem: siue ultionem, similiter negotium suū in bonum mutabitur effectum. Et qui uidet deū in domo sua/ manū suam ducentē supra caput suum cū pectine uel pietate: tale somnium quis nō uidet: nisi qui operatur ea: quę deo sunt beneplacita. Et qui uidet deum. dantem sibi aliquid aut infirmati suę medentē omnia hæc de pietate sua sibi perueniunt. Malus quidē homo & neq̄ similiter uidet eū in somnis & hoc est ad ipsius conuersionem quoniā fecit eum cautum & prouidum malarum retributionum, quę quidem male retributiones erunt magne & male secundum modum uisionis & eius confirmationem.

¶ Expositio uisionis angelorum. Cap. XVII.

¶ I quis uidet aliquem angelorum dei sibi loquentem de concordia/ aut prædicatione nouit bene quod anima sua uitam quietam apud deum obtinebit. & in peregrinatione morietur. Sed si uiderit aliquem angelorum

secum non loquentem: illi qui eiusdem loci sunt/uincunt inimicos, si in solitudine fuerint: est nuntius magni boni: quod deus promittit ad conuersionem magni peccati: quod perpetravit: uel perpetrare disposuit: & si sunt in solitudine uel rathore: deus aufert illum ab eis. Et si uidet hominē eunuchū/ uel unicum/ignotum, uidetque eum magni sensus & constantie sciat ipsum esse angelum. Et qui uidet angelos secum loquentes/ uel de conuersione ad dominū/ uel ad bonum/ uel de re: quae spectat ad deum erruunt eum a perpetracione magni reatus & praesentant ei bonum & excellentiam.

¶ Expositio uisionis prophetarum. Cap. XVIII:

q **¶** Vi uidet se interficere prophetā: caueat sibi: quoniam aliquis iustus morietur pro eum. Et qui uidet prophetā morientē in sinu suo & sepelit eum: tota ueritas pro eū morietur. Et qui uidet aliquē prophetā introumittere se de negotiis suis: est dei confirmatio in corde suo & in eo bonitas perficitur & peccata sua delentur. Et qui uidet se eē prophetam: dei amore morietur & gloria eius ac meritū multiplicabitur.

¶ De uisione caelum. Cap. XIX.

q **¶** Vi aut uidet se ascendere de caelum ascensione paulatina/sine pena & sine labore aut quod ei subleuent eū superius: accidit ei impedimentū propter christum. Et si uidet se peruenientem ad empirium caelum: peruenit ad magnū nocumētum. Qui uidet se in caelū esse & nescit quomō illud subiit: est bonū & exaltatio in hoc seculo & futuro. Qui aut uidet se in eo habere domū: in breui morietur. Et qui uidet se conuerti in auē & esse in caelum: diuitias significat atque sublimationem. Et qui cum auē caeli loquitur: orabit ad deū: & exaudietur oratio sua.

¶ De uisione solis. Cap. XX.

q **¶** O est rex magnus. Qui uidet solem in sua potestate/ aut se conspicit praualentem sibi: habebit a rege

illius prouincie donū uel bonum/ secundū modū potestatis: quam habet super solā. Qui uidet se cōtendere/ uel disputare cum lucido/ uel splendido sole / aut solē secū: erit litigatio & contēptio cū rege. Qui uidet se cōuerti in lucidū solem: habebit regimē/ uel regnatum/ uel potestātē. Siquis uiderit ex se egredi solem/ uel splendore solū/ aut radiū / aut prohibet uisionē suam ab hominibus habebit regnū. Et qui uidet/ quod ipse precipit soli/ aut est praepotens ei ita: quod non habet splendorem/ nec in est ei color nigri: liberabitur a solitudine & egritudine. Et si sol fuerit niger & obscurus: existens in suo loco/ & sit in potestate hoīs tenentis eum rex aliquod ei impedit beneficium. Si uero nō tenuerit solem carū: sed reputat eum quasi nihil: erit potens super regē. Et si uidit hō eū in caelum rem absque splendore & radiis: est dubitatio regis & regni. Et qui uidet se cōuerti in solē obscurus: est infidelitas & aduersitas uel peruersitas. Qui uidet solem lucentē clare in domo sua si est absque uxore: uxorabitur & habebit beneficiū a rege secundum comparationē splendoris solis: quē uidet in domo sua. Splendor enim semper est bonus in somno. Qui uidet solē clare lucētē & intuetur firmiter in eius mediū: habebit regnū magnū: si fuerit homo: cui cōpetit: sin autē habebit propinquus tuus: cui congruit illa portas & illi qui uidit somnū illum: obtinebit illo anno bonū beneficiū. Et qui uidet nubē aut aliquid aliud: quod cōtegat solē quousque aufert suū splendore: erit aliquid mali: quod accidet regi id est egritudo/ uel sollicitudo/ aut eius depositio a regno secundū modum illius cohoptura/ uel nubis. Et si uidet quod nubes illa/ uel cohoptura remouet a sole: ita remouet illud: quod accidit regi & regno.

¶ De stellis coniunctis cum sole. Cap. XXI.

q **¶** Vod si quis uidet cōiunctos solē & stellas in aliquo loco/ aut eos uidet in sua potestate & sunt stellae cognite: ipse habebit in potestate sua negotia regis &

magnatum & bonorum uirorum. Et si pertinet ei regnum: ipse regnabit. Quod si non habuerit splendorem neque radiū ymo adhereret ei nigredo/aut color turbidus: est destructio eius: quod uidit illud somnum propterea: quia adheferunt ei res diuerse. Coniunctio enim solis & stellarum in hūc modū: est res magna & significatio aduentus rei. de qua mirabuntur gentes. Turbidatio uero post claritatem est negotiorum suorum destructio & gloriae suae atque boni sui.

De uisione lunae. Cap. XXII.

Luna uero est sicut dux & princeps sub potestate regis cum uidetur in caelo/que admodum debet esse. Si ergo qui uiderit ipsam in sua potestate/aut in suo sinu aut in manu sua. accipiet uxorem similem ei in sua forma admodum sui splendoris. Et similiter si tetigerit eam splendor eius & similiter si fuerit turbida & obscura. cassabitur cum pareinope & inutili. Omnis enim obscuritas in sole luna & stellis coniunctis est mala. Et forte erit dissolutio in populo. Qui autem uidet solem eclipsari/ & stellam quae sunt circa ipsum separari ab eo: rex illius terre morietur & dispergentur homines sui/aut deponet eum/aut uincet eum: & ita est de luna in hūc modum. Qui autem uidet duos soles: quorum unus quos cadet interfectio. Similiter est de luminaribus & luminibus. Cum enim uidet quis/ eas/ se interficere alterutrum sunt duo reges: quod se interficet adinuicem. id est uterque alter: necabit & erit unus ab altero eo modo in terris: quae alia ab altera de lunis est uicta. Qui autem uidet lunam lucetem in domo sua: est regnum & bonum/ siue domum & ipse erit ductor exercitus: Qui autem se uidet ependentem ad lunam: consequetur a rege potestatem magnam. & commodum. Qui autem uidet duas lunas aequalis magnitudinis & aequalis splendoris & circa unamquamque earum stella multas fulgentes & altera earum inherat ad alteram. & conixerunt se & percusserunt/ unaque earum remanserit & altera eua-

nuerit erunt duo reges: qui pugnabunt alterutrum & qui remaserit ex eis/ superabit alterum. Constitue ergo eos ubi uideris ab oriente/ uel ab occidente & si alter eorum fuerit luna & alter sol: erit rex paruus qui in surget in regem magnum.

De planetis & aliis stellis. Cap. XXIII.

Expositio eius/ qui uidit stellas septem quae uocantur planetae & de accidentibus eius. Azoarid est uenus est uxor regis Ancharich uel alberich. Almerich id est mercurius est scriba regis. Tiabram uel duanini id est Mars/ dux uel dominus gerrarum regis. Alifustim uel alinstri id est iuppiter. id est dominus pecuniae regis. Zoala id est Saturnus. id est dominus martirii regis. Vnaqueque autem istarum quae planetae habet proprium nomen interpretacionis. Aliae uero stellae magnae sunt homines diuites secundum suam magnitudinem & ualorem: & omnia haec procedunt modo: quo dixi de sole. Quicquid autem uidetur accidere his stellis: totum accidit hominibus: qui deputant. Qui enim uidet stellas congregatas congregatione bona & ordinata est bonum diuitum & bonorum uirorum & concordatio consilii sui et bona consistetia eorum cum rege. Si autem uidet eas diuisas et lucem earum amissam: tum autem quarundam est significatio que admodum diximus ante. Et qui uidet cunctas esse in sua potestate erunt homines tam boni quam mali in sua potestate. et si aliqua earum sunt in sua potestate alia uero non: similiter uero erit de hominibus & qui uidet eas se custodientem: habebit baiulationem super homines modo: quo uidet eas esse sub sua custodia. Et qui uidet se comedere stellas: ipse comedit homines/ quod si stellae quas comedit/ sint de stellis/ ducatum presentibus uel presentibus: presentabit ei magnum bonum: quod erit utile toti populo hora: quam necessarium fuerit eis. Et qui uidet magnam stellam cadentem de caelo super caput eius: habebit magnum bonum. Qui autem uidet Azoara. id est uenerem/ sibi loquentem/ aut de se descendentem: habebit regnum

& bonum. Qui autem uidet stellas magnas/uehementer fulgentes & pōt in eas in tueri: sublimatur negotium eius & pueniet ad regnatū: q̄ si sint stelle/ nō adeo magne erit bonū: quod cōsequetur eiusmodi: Et si uidet/capere aliquam earū similiter significat bonum & diuitias atq; regnatū. Et si uidet sibi stellā proici & se percuti cum illa: accidet sibi a rege angustatio & postea liberabitur. Qui uidet stellam suā cadere inter sepulturas: cito morietur.

C De uisio sc̄da libri expositio uētorū & nubīū. Ca. XXIII.

Qui somniat/q̄ uētus auferit eū de uno loco ad aliū ambulabit iter longū & habebit regnū modo: quo leuat uētus eū a terra. Et qui uidet/q̄ uētus currit ad oēs partes: habebit populi cogitatū mō: quo se habet uirtus uenti. Qui uidet/q̄ uētus eradicat arbores/ aut confringit/ uel frangit trabes/ aut diruit aliquid: erit malum: quod accidet modo quo se habet eradicatio/ aut cōfractio/ aut ruina. & malum erit illud/ aut infirmitas aut interfectio/ aut mortalitas. Et si sunt uenti exeuntes ex uētis: q̄ sunt utiles & boni: erit adiutus sine adiutorio & custodia ad uitas hominum. De nubibus.

D Vbes aut sunt sciētia. Qui aut uidet/ se capere aliquā ex eis: accipiet de sapiētia siue scientia modo: quo capit de eis/ aut multiplicabitur ei sciare & arare/ q̄ si fuerit in nubibus & nō capit aliquā ex eis: ipse erit cum sapiētibus & nihil ab eis adiscet. Qui uidet se æquitantē in nubibus & fertur ab illis quocūq; uoluerit: erit sciēs sciām magnam uel sapientiam. Qui uidet duos uentos: quorū alter uadit cōtra alterum: erunt duo populi: inter quos erit bellū & interfectio & uincet ex eis: qui uincet ex uentis. Qui uidet uētum turbis currentem per terram: erunt homines pauci/ habentes inter se controuersiam: deinde pacificabuntur.

C De ecclesiis & libris. Cap. XXV.

Ecclesie sunt congregationes hoīum p̄ secula: quorū non est numerus: nisi apud deum. Qui ergo uidet se fabricare ecclesiam: aggregat cōsiliū atq; coniungit. Et qui uidet/ se legere in libro & reuoluit solem post solem: ipse habebit baiulationem & erit in ea æquus. Qui uidet/ se tenere librum in manu & legere ipsum: est bonū & ait bonus & intelligens leges. Dixit quidam q̄ uidebat/ se stringere librum: cui respōdit peritus/ tu es homo: qui in sergis cū lege. Qui uidet/ se aperire librum & reuolueret solem post ipse habebit hereditatem extremo mortu & baiulationē: in qua erit iustus. Qui uidet/q̄ turris ecclesie cadit: cūcti homines illius ecclesie diuident in suo cōsilio & forte uisio illa poterit exire sup regem/ aut sup hominē magnum uel platum.

C De die resurrectionis paradisi & inferni. Cap. XXVI.

Apirulum expositionis diei resurrectionis. iustitia extenditur in illo loco: ubi uidet illum diem. Et si homines illius loci fuerint nequam malefactores & maligni: hostes eorum uendicabuntur de eis. Et si habitatores predicti loci fuerint recipientes ab aliis mala: uindicabūt se de eis quoniam ille dies est iustificandi omnes homines. Qui uidet/ se intrare paradysum & inuenit de fructibus eius & comedit eos/ aut exhibet aliis: est bonum & sunt uerba bona: & ipse percipiet ex ipsis bonum: mō quo percepit de fructibus: q̄ si inuenit defructibus & non comedit eos: habebit bonum & non sentiet ex eo proficuū. Et si dederit eos aliis: ille alius sentiet proficuū ex somno huius. Qui uidet infernum/ hoc non uidet nisi hō grandium peccatorū: uidelicet: ut cōuertat a uis suis impiis/ & iniqs & misereat aīe sue dum pōt. Qui uidet infernum in eo loco: ubi nō debet esse & nō nocet ei aliquid/ uel aliquid eius: hoc est impedimentum ex impedimentis huius seculi: quod sibi accidet modo: quo uidet eum aut quo erat circa illum in loco: quo uidit eū. Deus autē sua ma-

gna misericordia nobis tribuat paradysum & liberet nos ab inferno: in quo non est: nisi fletus animarum & horror & pene incogitabiles: de quibus non est numerus/neque mensura metrum. Et ita finem recipit liber primus: qui in se continet. xxvi. Capitula duarum doctrinarum siue dictionum.

Incipit liber secundus.

QVOD VID SIGNIFICAT TERRA CAVATA ET NON CAVATA Cap. I.

ostrem & doctrinam exponendi somnia superiori libro traditam/quantum ad radicem. Nunc danda est expositio terrarum & maris/siue omnium generum aquarum/ ut piscium & rerum aliarum terre & mari pertinentium. Qui ergo uideret/se terram habere in sua potestate: cuius partes terre sunt cognite ita: quod possit uidere uno intuitu caput primum atque postremum: habebit coniugem formosam & eius bonitas erit inter mulieres ad modum applicationis terre illius. Et si fuerit terra maioris magnitudinis: quam prae diximus habebit uxorem similem grade secundum latitudinem terrae illius & in latitudine sine nascencia uiridia: ueritas est misereri & bene operari & hoc modo quo sunt nascencia illa incognita/ quod si fuerint illa cognita: debent adduci ad propriam significationem quam habet cum aliis nascentibus mundi: quorum significatio diuersificat. Et fecit domum inter incognita nascencia ligent arma in elemosynis & retributione diuina. Et qui uidet se esse in terra plana & incognita: iter longum ambulabit. Et qui uidet/se habere terram: quam cominuit & comedit ipse habebit pecuniam secum

dum quod comedit de terra. Et qui uidet/se intrare in foueam uel puteum: significat deceptionem sibi/ uel ab aliis in negotiis suis secundum profunditatem putei/ uel fouee. Et qui uidet/se cauare puteum/ aut foueam/ aut meatum sub terraneos: ipse met alios decipiet: & si in eo quod cauat: fuerit aqua oriens/ uel currens: erunt uictualia illius & suae familiae. Et qui uidet quod terra sibi loquitur: habebit bonum: de quo homines mirabuntur/ siue terrenum sit: siue spirituale: & si non intellexerit quid sibi loquitur: tamen est bonum: quamuis non adeo magnum: sicut aliud. Qui autem uidet terram planam & est in ea aliquis mons & locus incognitus: ille mons est homo habens tantam amplitudinem in mundo: quantum mons circa se habere uidetur. Et si uiderit/se illi monti adiunctum: ampliabitur bonum illi homini secundum modum: quo illi monti adhesit. Si uero uiderit terram illam in uno loco coniunctam: uita eius abreuiabitur: & si uiderit illam partim aggregatam/ partim uero non: habebit angustiam in suis uictualibus: & negotiis. Et si dominum illius terrae cognouerit: accidet illi domino angustiam: aut illi: cui locus ille pertinet. Et si uidet quod terra ampliat & extenditur: uita eius prolongatur: & qui uidet terram tremere: erit turbatio in populo a domino illius terrae quod si terremotus fuerit per totum: erit turbatio similiter per totum: & si fuerit in uno loco: ita turbatio fiet & similiter erit de subuersione terrae. Qui enim uidet: terram cum aliqua parte sui populi submergere: hostis illam terram obsidebit: & ipsius populum deuincet.

Expositio fabricarum & domorum. Cap. II.

Qui uidet/se ingredi domum incognitam & cognoscit homines: qui sunt in ea & scit eos iam mortuos significat aliud seculum: ad quod cito transibit: si autem fuerit domus cognita: accipiet debitum de bono iusto. & si fabrica domus fuerit de gipso uel detegulis accipiet debitum de malo iusto id est quod opus

illud factum fuit in igne. Et si ingreditur domum gipsatā exercet opā hoīum inferni. Et qui uidet/se exire a potestate quā habet egreditur: & si dum exiuit: redire pposuit: de una ad aliā transibit. Et si uidet/domum suā ampliāre: erit augmentatio in suis rebus. Qui uidet/parietē sue domus cadere: aut colūnam/aut fenestram interius/uel exterius aperire/ aut trabem frangi/aut hostium eradicari/uel confringi/uel comburi uel auferri. erit amalū. quod domui illi accidet secundum modum illum/ q̄ si fuerit in trabibus uel colūna. accidet id malū in mulieribus. Et qui ascēdit palatium in cognitum. habebit uxorem secundū latitudinem & altitudinē palatii. Et fabrica noua est amplificatio in mundo. Et q̄ aperit in pariete loco cognito uel in cognito: significat restitutiōes prosperitatis: quæ sibi accidunt: si incognitus est magis uerax. Et si porta fuerit aperta ad iter. id quod lucrabit/ ei non remanebit & cito a se ad alios exibat/ q̄ si porte intra domus fuerint aperte: id quod lucrabit/ in sua familia & non in populo expendet. Qui uidet portam maiorem domus auferri/ uel confringi: dñs illius domus/ uel uxor eius morietur. et si de minoribus portis uiderit aliquis de domo morietur. Qui uidet domū suam scopis mūdantem. pecunia sua ab ipso fugiet. Et si alienam domum scopis mundauerit. pecuniam illius domus habebit. Qui aut uidet in domo sua artifices opantes: habebit iudicium cum consanguineis uel cū aliis & sibi fiet iniustitia. Et si fuerit domus in qua opant/ in cognita. erit augmentum in sua bonitate. qm̄ domus quæ nō cognoscit. significat aliud seculū. Et si uiderit in ea diminutionem. significat huius seculi & futuri operum suorum diminutionem. Et qui nouam domū diruit. accidet ei sollicitudo & peruersitas. Qui uero ueterem diruit domum uel fabricam. multa bona habebit. Qui domū nouam intrat. Et si est diues. crescit in diuitiis. & si est inops/ ditabitur. Qui uidet se ferre domum. quæ grauat eum. sustinet

mulierē: de qua sustinet labores magnos. Qui aperit portā nouā. accipiet uxorem. q̄ erit ei bona. Qui uidet/ domū suā ambulātem ipso intus uel desup existē. referat opibus uxoris sue. Qui uidet parietē erectū & non tangit eū. est hō fortis in suis negotiis secundum modum illius parietis. Qui uidet/ se cadere de pariete. status uite sue mutabit ab eo. quod prius fuerat. Qui uidet/ se sustinere in pariete. status eius erit bonus secundum modū parietis & eius sustentationis. Si disruit/ uel rumpit parietem uel p̄sternit. interficiet hoīem uel auferet ei bona sua. Si uiderit arborem incidi/ uel eradicari/ hoīem interficit/ aut bestiam. Cuius domus corruiť ipse uel aliquis de melioribus domus sue morietur. Si trabs domus sue erigitur sicut prius fuit. bonum significat & gaudium. Quādo limen domus sue auferť. uxor sua morietur. Qui domus ingreditur irrogatam. habebit sollicitudinem secundū modum madefactionis terræ. Qui uidet fabricam inter cælum & terrā & nulla fabrica. hoī est ei sis. ipse morietur. Et si fabrica illa. fuerit de terra. ipse ē in timore eo. qđ fabricaret cemetō.

C De regibus & potentibus. Cap. III.

Qui uidet regē/ aut aliquē potētē/ sibi affabilem & benignū & illaris uultus consequet ab eo cōmodū secundū sui uultus benignitatē. & si rex cōstituerit eū custodem regis suarū. honor cōsequet eum & bona fama. & si constituerit eum sup aliquē. extremitatū suarū consequet dñationes. Qui ingreditur domum regina constituit eū super aliquem regis suarū. Et si rex dat ei aliqd de rebus suis. consequet honorē & celsitudinem secundū illius rei quantitatem. Qui p̄git ad hostium regis/ uel alicuius potestatis inimici etiā sibi nocere non poterūt. Qui uidet/ se contendere cum Rege aut cum aliquo potente oīa negotia sua perficiet. & quod uoluerit ab eis. consequetur. & similiter quando uincit eos in causa. Qui cibum Regi ministrat. honorem re-

cipit & beneficium secundū modum cibi. Qui uidet/ se se-
dere cum rege in culcitra sed culcitra sit ignota. Rex dabit ei
partem in regno suo modo magnitudinis culcitre: & si culci-
tra fuerit alta habebit a rege uxorem illiusmodi. Qui uidet
se equitare post regem in eadem eqtatura: erit quasi alter rex
& consequetur eū in regno. Qui uidet regē iratum & mali-
gni uultus ita q̄ non si inter eos uerbū: facit aliquā diminu-
tionē/ secundum modum/ q̄ uidet in regio uultu: & si uide-
rit eum cū facie illari & iocunda / & nescit obquam rem / nec
ei loquitur: est cōplēmētum in oratione. Qui uidet/ q̄ Rex
p̄cipit eum in culpa & dicunt eum sicut solēt culpatum: oīa
negotia sua a rege p̄ficiunt & cōplentur: & si dum ducit. fu-
git: sua negotia nō tam cito ad effectum pueniēt, sed postea
p̄sperabuntur. Qui uidet regē ingredi domum aut uillam:
in qua non cōsueuit intrare & grauat atq; mirat̄ i suo igr̄ssu
in illum locum/ uel in diebus illis, accidet eis, qui sunt in do-
mo illa/ uel uilla magnū malum: & similiter si ingrediēt in eas
alius a rege, qui cum sit p̄potēs sub rege, accidet eis malū/
sed nō adeo magnum, ut de rege ymo erit id illiusmodi, quo
est homo illa aduersus regem. Qui uidet/ q̄ Rex moriē ac-
cidet in lege Regis destructio. Similiter & si uidet̄ infirmus
& est somnum tale in quo sunt signa legis est infirmitas in le-
ge sua. Si aut̄ nō moriē in eo anno, habebit hospitatē in suo
corpore/ etiam bonū. Qui uidet infirmitatem in capite Re-
gis/ aut eius magnitudine: uigoratur negotiū eius. Et qui ui-
det faciem eius ampliorem: q̄ est: augumētum est eius hono-
ris & rerū suarū. qui uidet in ceruice eius grossitudinem/ atq;
uirtutē: Rex est uirtuosus ad substinendum quod deus cōtu-
lit eis de regnis/ & ad regnatum & ad regendū. Et qui uidet
sup̄fluitatem & in corpore eius in lōgitudinē & fortitudinē
significat homines suos qui sunt fortes & uiriles. Et qui uidet
in uentre sup̄fluitatē & magnitudinē significat augumētū

in pecunia sua & in suis filiis & in pecunia totius populi sui
& totius terræ suæ: sed conuerso habet contrariam significa-
tionem diminutionis mēbrorū supradictorū. Qui uidet q̄
Rex dat ei coronam auri / aut margaritarū & n̄ illi eā in capite
illius: est altitudo & p̄speritas & regnatus. Et si uidet/ q̄ eā
aufert ab eo: suum regnum aufert.

De fumo igne/ & olla.

Cap. III.

Xpositio fumi/ ignis & olle/ atq; accidentium eorū.
Fumus igitur & ignis significat magnam disturba-
tionem. Nam qui uidet ignem cadere in terram/ aut
in domū absq; flama: & cōburit quot inuenit: est infirmitas.
& si fuerit in eo flama: significat guerram & mortem & his si-
milis in locis: ubi uisus est cadere: & si uidetur i tpe guerre: si-
gnificat exercitū & si extinguetur illo de loco: deuincet ho-
stem super uenientem & interficient. Qui uidet/ ignem cōbu-
rere suum uestimentū: in expositione: quæ conuenit illi ue-
stimento: accidet ei impedimentū. & similiter si uiderit / ignē
cōburere aliquod suorū mēbrorū: accidet impedimentū ei.
Qui uidet/ q̄ cadit ignis in sua uestimenta & comburit ea:
accidet ei amissio in pecunia sua. Et qui uidet/ se comedere
ignem/ & est pruna: ipse comedit bona orphanorū. Qui ui-
det/ se corrip̄i a magno ardore ignis: cadet in linguis homi-
num/ iudem hoīes loquētur de eo malū. Et qui uidet/ se p̄ge-
re ad domū aliquorū & ab eis accipere ignē: accipiet a rege pe-
cuniam. & qui ignē cadere immēsū uidet/ secatam eo anno
subibit panis. Qui in domo sua ignem sine flama: accidet
ei res: quam uult. & si uidet/ eū esse cum flama: accidet ei re-
gnatus q̄ si non fuerit regnatus: erit controuersia inter eū &
uicinos/ aut cōsanguineos. Qui se uidet obsessum ab igne
cū flama: p̄detur ipse a manibus hoīum uel a manibus regū
uel in guerra. Et qui uidet/ se abscondere ignem sub olla: ipse
male loquetur de dño domus & ipsius gubernatore. Qui

uidet/se extendi super ignem/ & sentit combustionem & nocumentum: accidet ei amisso in pecunia & malum in corpore. Qui uidet/se accendere ignem cum lignis: ipse faciet augmentum uerbo sitatis & controuersia/ uel accusationis & ignis adhuc est mala uerba. Qui uidet in manu sua titione ignitum: accidet ei nocumentum aliquod ex parte Regis, & q̄ de rege pruna uel pruna: qua est pecunia prohibita/ uel de uiro malo sicut pecunia orphanorū & his similia. Et quando ignis est cum flama: est pavor & egritudines: qui accendit ignem ad calefaciendum se propter frigus: & operabitur aliquid: unde effugiet paupertatem. Frigus nāq̄ est paupertas/ & calor pecunia. Qui accedit ignem/ ad assandum carnes machinabitur aliquid/ unde accuset homines. & si uidet q̄ comedit de illis carnibus accidet ei sollicitudo: & dolor & uerba & beneficium pusillum. Ignis uero cum flama & sine flama est malus excepto uno modo: & est quando homo uidet mercatorem in cuius mercatioe aut apotecha cadit ignis aut in loco: ubi uendit & emit. Ignis dico cōburens si nō cōbures comburat. hoc enim significat foelicitatem uendendi merces suas, & forte significat regem & maleficia in terra.

De candela & lare ferrea. Cap. V.

Candela & lar ferreus/ est consimilis horum significatio eius est dominus domus quod enim contingit in aliquo istorum duorum de bono/ uel de malo: semper accidet super dominum domus. Qui uidet se ascēdere ignem in lare cōmuni/ aut in ferro/ aut candelam/ aut ligna: miscebit uerba accusationis & contentionum. Et qui uidet/se facere cinerem/ aut puluerem/ aut terram: loquet uerba mendacia. qui uidet se excutere manus suas a terra/ aut uestes suas a puluere pecunia sua ibit aut ibit de pecūia sua modo: quo excutitur quantitas de puluere.

De oratione & locutione. Cap. VI.

Expositio orationis & locutionis & preconii: qui ergo uidet/se facere orationem & nō ad orientem cor suū conuersum est ad illos: qui orant ad illam partē. Et qui uidet/se facere orationem in oriente post tergum: ipse cōuertit legem post tergū deorsum. Et qui uidet/se orare & nō ad aliquam partem notam annor malus est & non firmus in lege aliqua. Qui uidet se orare cū populo & se stare ante alios sicut priorem & posteriorem cuius ducatu alii dominant: habebit potestatem: & si ipse scindat eos recte sicut debet fieri in oratione ad orientem & oratio non sit diminuta: erit in potestate & baiulatione fidelis & rectus. Quod si non fuerit ad orientem: erit neq̄ & infidelis & malignus: & totum hoc attinet ei prioratus in oratione: & si non pertinet ei erit malū quod accidet ei ex aduersitatibus seculi. Et si attinet ei ut sit prior in oratione & non attinet ei/ ut habeat potestatem & baiulationem/ aut amicorū: cui competit baiulatio. Qui uidet se facere orationem diminutam: est homo contrarius iuri modo diminutionis orationis. Qui aut uidet/se lauare & non deficit aliquid de suo lauacro: si est homo cogitans: liberabitur de suo cogitatu & si est infirmus sanabit: & si est debitor: exibat de suo debito: & si est peccator: exibat de suo peccato: & hoc totum secundū modū locutionis. Et qui se abluat cum re: cū qua nō debet abluere: res quam uult: non perficietur sibi et similiter si non compleuit suam locutionem.

De montibus. Cap. VII.

Mons est homo magnus/ duri cordis/ magni pretii et ualoris mō magnitudinis illius mōtis inter mōtes. Qui uidet se hīre in ptate sua montē: habebit in potestate sua hoīem ualoris illius mōtis. s. mō: quo mons se habet/ uel hīre significat. Qui uidet/se adherere mōti: illi habebit hoīem cōparatiōe et similiter si se suspēdit ad montem. Et qui uidet montem a longe et non accedit ad eū

accidet ei sollicitudo & dolor. Qui uidet/se esse sup montem & est in potestate: adipiscetur regnatum: & sunt preceptioes eius efficaces & penetrantes: & erunt continentia eius i lege sua & iusticia eiusmodi: cuiusmodi sunt uestimenta sua & status eius in illo monte. Qui uidet/se subire in montē directe sicut si esset uigilās: adipiscet bonum festina. Qui uidet se subire in montem donec ueniat aduerticem / uestitū uestibus albis/habentēq; in manu lanceā aut ensem: ottinebit regnatum. Qui uidet/se esse in monte & uenit ad eum hō / induens eū/uestimētum nouum: ipse ottinebit celsitudinē pecuniam multam & regnatū. Qui uidet montē cadentem / aut scindentē/uel fendentē: populo illius terrae dñabunt guerre rexq; eorū morietur/aut melior ex eis. Qui uidet montē terre motu concuti & tremefieri/ac si deberet cadere/ deinde sustinet se & non cadit: Rex illius terrae morietur/ aut infirmabit grauius quasi usq; ad mortem/aut accidet ei destructio/deinde adolabit/aut alleuiabit/aut abolebit/aut addabit negotium prope hoīum suorū. Qui uidet/se sup montem & uenit hō induens eū loriam/aut uestem talem: ipse habebit regnum & pecuniā/uel regnā/uel potentiā: & qui uidet/se ferre montē: ferret hoīem magnū. Et qui uidet/se psterne mōtē: ipse interficiet hoīem. Qui aut uidet/se ferri a mōte: ferretur ab hoīe. Qui uidet/se cadere auertice mōtis destruet sua res/aut in sua lege/aut in suo seculo & notabit modo casus: quo cadit a monte. Qui uidet montē terrae moueri/deinde figitur. Rex illē infirmabit: aut etiā artabit/ deinde meliorabitur negotium suum & hominum suorū.

De pinaculis lapidibus. Cap. VIII.

Innaculum lapideum est hō minor hoīe mōtis/duri cordis in lege sua: & oīs altitudo est bona. Qui uidet lapidē in domo sua: aut in domo alterius: significat hominem duri & grossi cordis. Qui ingreditur in illā

domum: aut in illum locum. Pinee quae sunt supra montes sunt homines minores hominibus quos significat montes: non q; sint ambo cōmuniter duri cordis: & omnes exaltationes sunt bone & magne & magis quia non sunt aperte: i dest non habentia cauernas a scriptas.

Expositio elumbar. Cap. IX.

Expositio eliumbar leoris & sedis graduum. Qui uidet se sup eliumbar: ē sublimatio & prosperitas: quā habebit: si tñ fuerit hō cui cōpetit sup eliumbar ascendere: & si nō fuerit homo cui competit in eliumbar ascendere: suspēdet. Qui uero se i alia sede: adipiscet bonum & regnatum & prosperitatē. Et qui uidet/se subire in gradū: cōsequet regnatū & prosperitatē: & si gradus fuerit gipsatus: aut de la boris: erit sublimatio cum infidelitate. Qui uidet/se eē super gradum: habebit prosperitatē & sublimationē & infidelitatē. Et qui uidet mulierē sup eliumbar: hoibus predicantē: ipse cadet in magnā infamiam obfurtū qd cōmisit: aut ei simile eo q; eliumbar & pdicationes nō spectāt ad mulieres.

De eo qui uidet se mortuum aut moriturum. Cap. X.

Qui uidet/se mori: aut mortuum: interpretationē declaramus secundū artē. Mors .n. est subuersio legis & q; diminuit de dispositiōibus: quae debēt fieri pro mortuo. Videlicet tegumēto: aut orōne sup eo: est melius. Nam quāto magis diminuit de exequiis quae debēt fieri pro mortuo: tāto ē melius: qm hoc significat minui infidelitatē & subuersionē legis & est spes cōcordie & conuersionis in eo: q; nō sepeliē. Qui uidet mortuū quē cognouit uiuentē: dicitq; sibi mortuus: q; nō est mortuus: hęc est foelicitas illius mortui in alio seculo. Qui uidet uiuentem esse mortuum & cognoscit eum/uidetq; eum in feretro ceruicibus hominū ferri: cōsequet regnum & equitabit sup duces eorū in heresi & subuersione in lege sua, uerum tamē spes

habetur suæ conuersionis in eo: q̄ non sepelit / & sequet̄ eū
 ex hominibus ad suū præceptū: secundū q̄ sequunt̄ eos post
 suum feretrum. Qui uidet eum qui uiuit esse mortuum: in
 curret in pecunia sua/iacturam/aut in lege sua/aut sūt expen
 se de sua pecunia/q̄ ipse ignorat. Et si uidet eum morientem
 postq̄ mortuus est priusq̄ expergefactus sit a somno: restitui
 t̄ ei deus: q̄d̄ amisit. Qui uidet mortuū/uiuū: est protelatio
 uitæ suæ. Et qui uidet/se eē pditū: infirmabit̄. Et qui uidet su
 per hominē mortuū ex suis consanguineis uestem nigram &
 tinctoream & ensē: Rex capiet de pecunia somniātis puim.
 Qui uidet/pro se facere foueam: aut sepulturam/aut p̄ alio:
 dñs fouee fabricabit domū in illo loco. Et qui uidet/se sepeli
 re uiuū: detruet̄ in carcerē / & accidet ei angustia in negori
 is suis. Et similiter: qui uidet se/q̄ dat mortuo aliquid cibi/
 uel potus: amittet aliqd̄ de pecunia sua: & si fuerit uestimētū/
 quod nondum induit aliquis: accidet sibi destructio i anima
 sua & pecunia ex nocumento: quod superueniet sibi: & si q̄d̄
 uestimentum datum fuerit ei quod induit uiuus/deinde au
 fert illud uestimētum ei mortuus atq̄ se induit ex illo: uiuus
 morietur: & consequetur sibi post mortuū: & accipere a mor
 tuo/semper bonum est. Qui uidet se ferre mortuū eo modo:
 quo ferri non debet: mortuus habebit pecuniam uetitam: q̄
 si ferat sicut mos est ferendi mortuum: sequet̄ hominem re
 galē & ottinebit ab eo emolumētum. Qui uidet/se amplexā
 ri mortuum/aut cōiungit se ei/est protelatio uitæ suæ: & si nō
 tangit ipsum nec loquit̄: sed uidet eum uenientē ad se iocun
 do uultu/aut illari/hoc ē bonum/q̄ uiuus egit pro ea de ely
 mosina/uel oratiōe/aut beneficium: quod fecit ei quis / quod
 mortuus reliquit filiis uel consanguineis/aut si uiuus fecit
 ei aliquod beneficium de elymosina/uel oratione: qui ui
 det mortuum absentatum in aliena terra: ipse uiuus nō ei sol
 uebat debitum / quod debebat sibi in eo q̄ iūxit eum parti

cipem esse de bono/uel de elymosina uel oratione & nō com
 pleuit. metuat ergo deum / & restituat quod distraxit & de
 bet. Qui uidet / se esse mortuum & q̄ moriatur cum mor
 tuis: ipse capiet iter longum & remotum. Et qui uidet/se eēt
 cum mortuis & ipse cum uiuis: ipse habebit societatem cum
 hominibus in stabilis continentia: in lege sua & si ipse mor
 tuus est & est cum eis: ipsemet est talis: quales & illi. qui ui
 det se portare mortuum/prosperabitur & congregabit pecu
 niam. Cum uero ingreditur mortuus in locū uiui: ipse infir
 mabitur infirmitate forti deinde sanabitur. Et si uidet mor
 tuum male stantem in monumēto aut in alio loco: ipse mor
 tuus est mali status in alio seculo propterea / q̄ deficit in be
 ne operando. Et qui uidet mortuum morientem in alia uita:
 est super mortem eius ploratus cum silentio cassabitur aliq̄
 cōsanguineoz / facientq̄ nuptias. & si ploratus fuerit cū uo
 ciferatione & funestis cantibus: aliquis morietur ex suis con
 sanguineis. Qui somniat q̄ aliquis mortuus uocat aliquē
 uiuū & uiuus ignorat/quo uadit/uel unde uocat eum: ipse
 morietur & associabitur mortuo. Et similiter si mortuus fert
 uiuū / & uiuus ignorat quo uadit & quo fert eum. Et simi
 liter si uiuus sequitur mortuum & ingreditur cum eo domum
 in cognitam: a qua postmodum nō uidet/se egredi. Et simi
 liter si mortuus dixerit uiuo/quoniam in proximo ueniet ad
 eum certo termino. & similiter quando p̄ uim mortuus fert
 uiuū & ipse nescit quo. in omnibus his morietur uiuus.
 Qui uidet/ q̄ sequitur mortuum & non ingreditur cum eo
 in domum: uiuus perueniet ad horam mortis. Sed postea
 saluabitur. Et si uiuus eum mortuum sequitur & non dese
 serit uestigia pedum eius ponendo pedes eius in uestigiis
 mortui: ipse uiuus est iniurians mortuum in cunctis operi
 bus suis bonis/uel malis & in lege sua/nec remouet̄ ab om
 ni opete eius: nisi secundum q̄ remouetur a uestigiis in sua

uisione. Qui uidet/ q̄ mortuus: largit̄ sibi solidos: ē innocēs
a maleficio. Et q̄ uidet q̄ uxor sua morit̄: moriet̄ filius eius.

¶ De cognitione mortis & mortuorum. Cap. XI.

¶ Vm autem quis uidet mortuum infirmū: ipse est so-
licitatus & perquisitus de suis opibus in alio seculo.

¶ Et si mortuus conqueritur de suo capite: est interro-
gatus de diminutione operū: quæ nō compleuit. Si autē con-
querit̄ de sua manu: est interrogatus pro parte fratris sui. Si
uero conqueritur de uētre: est interrogatus p̄ negotiis filioꝝ
suoꝝ & pro pecunia/ uel de sua muliere/ uel aliis mulieribus
quæ sibi attinet. Si autē conqueritur de sui pedibus: est inter-
rogatus pro debito: quod debebat. Si cōquerit̄ de suis collis
est interrogatus pro sua familia. A mortuis siquidē est bonū
accipere/ sed nō est bonū/ eius dare. Qui uidet mortuū dor-
miētē/ est quies in alio seculo. Qui uidet se osculari mor-
tuum: facit pro eo aliquod bonū in elymosinis/ aut orationi-
bus/ aut aliquo alio beneficio: q̄d porrigit hoībus mortuis.
Qui uidet/ q̄ mortuus osculat̄ uiuum: uiuus cōsequetur
aliqua de bonis: quæ relinquit mortuus de scientia/ aut de pe-
cunia/ aut de aliis. Qui uidet/ se sollicitū esse pro mortuo/ aut
laborare in his bonis: quæ necessaria sunt morienti ad sepeliē-
dum ipse erit sollicitus pro nuptiis eius: quem uidebat mor-
tuum in proximo/ aut præcedente spatio t̄pis. Qui uidet/ q̄
angelus qui recipit aīas mortuoꝝ/ osculat̄ eum: habebit he-
reditatem ex mortuo. Qui uidet q̄ osculat̄ hominem mor-
tuum & ipse est infirmus/ morietur.

¶ De uolatu & ascensu. Cap. XII.

¶ Vi uidet/ q̄ uolat in aere/ est p̄telatio uitæ/ aut iter
q̄ longinquum: in quo habebit cōmodum: quo euo-
lata terra. Et similiter qui uidet/ se ascendere de uno
loco ad alium & uidet se in ipso saltu substinēte ad aliquod li-
gnum/ uel fustum: ipse innitet̄ super hominem alias imutet̄

Fustum enim reduc ad suam expositionem & inuenies/ ip̄m
esse hoīem. Qui uidet/ se uolare a terra ad cœlum & subito
ascensu/ non declinantē in aliquod latus/ sed recto: accidet ei
nocumētum p̄pinquum. Et qui uidet/ se uolare ad cœlum &
uidet/ se latere in illo & non exit inde/ uxor eius/ uel uita eius
est abscissa. Venit quidam ad ibricum & dixit ei/ q̄ uolabat
inter cœlum & terram. Cui respondit/ q̄ ipse ibit iter & con-
quiescet in suo loco/ optat sibi p̄speritates & diuitias. Qui ui-
det/ se salire de loco ad locum: ipse conuertet̄ de uno negotio
in aliud modo interualli: quod est inter illa duo loca saltus. &
hoc absq̄ dilatione fiet. Salire, n. in longum iter est. Volare
in aere est iter. Et salire sursum uersus cœlum/ est conuerti ab
uno negotio in aliud.

¶ Incipit diuisio.

¶ Diuisio secunda. de oībus generibus aquarū. Cap. XIII.

Luua quæ nō est per totū obuiatio est hoī-
minibus & fœlicitas. si est sp̄iali hoī absque
aliis: adueniet ei uariola/ aut simile ex malis
mūdi. Et similiter q̄ uiderit/ q̄ in domo una
aut uilla una cadat pluuia/ aut in quolibet
loco: etiā singulariter hoībus illius loci ad-
ueniet impedimētū/ aut uariola/ aut huic simile ex malis mū-
di/ aut eius doloribus. Qui uidet q̄ canales sine pluuia ef-
funduntur multum sanguinis in illa uilla/ q̄ si currunt de sup-
eum pluuia: effugabunt̄ cogitatus ab hoībus/ deo p̄stante
eos de superius. Qui uidet/ q̄ aqua & diluuiū cohoperiunt
terrā: erit hostis: qui apparebit in illo loco & impedimētum
atq̄ cogitatus. Qui uidet pluuia: accidet ei eo anno bonū
& diuitia & pro pulsio solitudinis. Et qui uidet/ se auferri
a diluuiō: accidet ei artatio a rege/ aut ab alio. demum salua-
bit̄. Qui uidet pluuia descendēte de cœlo: est ob uitio &
officium dei. Qui uidet/ q̄ pluuit & nō pluuit aquā accidet

hominibus illius loci a rege aliquid: quod significat per illius rei expositionem. & hoc totum est non bonum. Qui uidet se ferre aquam in re incognita/aut. in qua non debet ferri: est homo: qui sperat habere pecuniam: quæ est penes alium & spes illa est inarus. Qui uidet in aqua turbida ambulare & absq; pluuiæ: significat cogitatum. & si fuerit clara: erit saluatio. Si uero fuerit lutum: erit cogitatus & dolor. Qui uidet se machinari quomō impediatur diluuium/ne noceat: ipse inueniabit aduersus hostem malum. Et si abscederit fluuiū illū aut abscedet cogitatum/aut destructionē. Et si fuerit fluuius erit homo illæ hostis tantus inter hoies: quātus uidet esse fluuius inter fluuios. Qui uidet se ambulare in luto cōtinget sibi cogitatus & dolor pportione: qua lutum se habet in multitudine sui & foetore. Et nota q; aqua stans est minoris efficacitæ & uirtutis: q̄ flumen in expositione. Lutū uero & coriū animalis cenum est disturbatio & tempestas. Qui uidet q; pedis sui labunt in lutum: ipse in impedimētum aliquod cadet & illud erit proportione lapsui pedum. Et qui uidet q; intrat in aquā usq; ad genua sua deinde peruenit ad pectus/deinde ad brachia: reuertat ad deū & respiciat a malo: qm̄ ipse ingressus est i facinus magnū & ostēdat ei adeo loco p̄dicatōis.

¶ Exposition aquarū atq; fluuiorū p̄tū & riuorū. Cap. XIII.

Qui uidet q; in orto suo flumē aperit / siue apparet aut in uiridario/aut in loco: quo ortus eius generat: erit cogitatus pportionaliter ortui ipsius aq̄ & multitudo scaturietis originis aquæ salietis/est lacuna & huius flumina est pretiū & uirtus & magnificētia inter hoies. sicut flumē inter flumina: Qui uidet se bibere aquā fluminis/aut accipere: habebit pecuniā hois illiusmodi. Et q; uidet fontem atq; riuum/est uita & bonum ei: in cuius potestate fuerit specialis. Qui uidet riuū clarum fluere etiam ante fores domorum uita & bonum accidit populo illius terre

uel uille. Qui uidet q; transit flumen: arripit iter/ et effugiet ab eo cogitatus. Item qui uidet se ambulare in flumine e ad herentia sui ipsius cum aliquo magnate magno/ dico secundum/magnitudinem fluminis illius. Et si flumen coheruerit eū: est sollicitudo & cogitatus uincens eum. Et si uiderit q; natauerit in flumie: accidet ei cogitatus & angustia/ & profecto exitus/ & liberatio ab angustia secundum proportionem longitudinis & propinquitatis ad terram. Qui autem natat in aqua clara: significat bonū & altitudinem. Et qui natat in flumine/ donec pertranseat ultra: egredietur de sollicitudine/ & si illa aqua est turbida & egreditur de illa: similiter egredietur de illa sollicitudine. Qui uidet q; intrat flumen & nō habet in eo aliquod impedimētum: exibat de sollicitudine sua per manus alterius.

¶ De riuo.

Riuus fluens: quam potest homo stagnare/ est riuus. Qui ergo uidet riuum: expositio eius non est sicut fluminis. Riuus enim debet esse quantum potest stagnari: et ualeat ei p̄dominatio: qui profecto si fuerint in hunc modum est uita populo/aut ei in cuius potestate fuerit. et si aqua illa coheruerit eum/et ipse nō praualeat ei: erit sollicitudo. Qui uidet q; morietur in flumine morietur iter manus hominis illius proportionis. Et qui uidet q; transit citra fluuium: ibit iter/et effugient a se cogitatus.

¶ De ponte.

Pons et aliarech est p̄s pusillus/ id est homo: cui cōiunguntur homines ad sua negotia/et potest esse rex aut iuxta regē/aut p̄t esse philosophus. Et si exitus pontis: aut aliarech est iter ducēs ad malum locū/et non est i eo cōmodum aliquod. Qui autē uidet q; conuertitur in p̄tem/aut in aliarech. et transeunt homines super eum: fiet rex aut iuxta regem/aut philosophus: quoniā per illū trāsitū de super eū: exeunt ad locū amplum et spaciosum.

De mari aut nauibus.

Cap. XV.

Xpositio maris & nauium & eorum: quæ accidunt eis in hoc continentis capitulo. Mare est Rex magnus ex hoibus: quæ admodum mare est maius aquis mundi. Qui enim uidet/que bibit aquam maris totam: ipse obtinebit pecuniam illius regis totam. Si autem bibit ex ea secundum modum: quod bibit ex aqua & similiter si sumit ex ea: habebit de pecunia proportionaliter sicut sumit de aqua. Qui intuet mare & non appropinquat sibi: est spes aliqua: quam habebit a rege. Si autem appropinquatur: adheret regi & consequetur ab eo quod sperauit. Qui ingreditur mare & inuenit lutum: accidet ei a rege aliquid quod impedimentum/ueque adheret ei adhuc. Et qui intrat mare & non inuenit lutum: sed balneatur in eo/nec uidet in eo aliquid impedimentum effugabit a se malum: quod sibi accidet a rege: & consequetur ab eo quod sperabat.

De nauibus.

Nauis in qua est saluatio/ingredi in nauem est sollicitudo & angustia & cõiter est res: quæ prohibet agere sua propria negotia. Qui autem uidet nauem currere in terra sic haerunt sollicitudines maiores & ualidiores/ & difficiliores ad exeundum de eis: nisi que nauis est saluatio ab angustia & egritudine. Et omnia negotia nauis finiunt inquietem & in tranquillitatem. Qui uidet/se ingredi in nauem & non egredi: est mors aut carcer/uel incarceration. Et si est in captione/aut in egritudine/aut in carcere positus: liberatio ab his est proxima. Et qui uidet/que morietur in nauis existente in aqua est mors eius & saluatio in alio seculo. Qui uidet/se esse in nauis & nauis non incedit: est saluatio ab omni eo: quod ueretur. & pro pulsabit ab eo metus omnis: & aptabit ei seculum. Et exposuerunt somniorum periti/ quoniam qui uidet/se esse in nauis non incedente: erit in captione usque ad mortem alias ad noctem. Qui uidet/que mare/se eleuat super terram/aut super uillam/aut ciuitatem. erit rex: qui uolet illi terram magnum nocumetum in ferre. Et si reuertitur mare sicut debet

esse: saluabit eos deus a nocumeto: quod effugabit ab eis: & si reuertitur mare ad suum ius & remaneat aqua desuper faciem terre sint prouidi ab eo: quoniam uult perdere eos.

De molendinis puteis & aquarum ductibus. Cap. XVI.

Ad interpretandum puteorum atque molendinorum & aquarum ductuum uertamus loquelam. Qui uidet/se habere molandinum & molit in ipso accidet sibi bonum/ & uita prospera/ & quicquid uidet accidere illi molandino accidet domino illius. Qui uidet/que petra molandini sui siue mola frangitur/ morietur dominus domus suaeque hereditabitur: & pecunia sua dispergitur. Et qui uidet/se esse super molandinum/significat bonum. Qui uidet/que petre siue mole sui molandini sunt fracte/amittet de sua uenda sed non profus. Et qui uidet/que molandinum suum sibi affertur/aut discipatur minuit sua uiuenda/aut moritur.

De puteo.

Putheus est carcer eius/qui uidet/se ingredi in illum. Et si uidet/se ab eo ingredi saluabitur. Si autem perseverat morietur. Qui autem uidet/se cadere in canalẽ aut foueam/aut puteum totum illud est malum nisi emendat iu corde suo quod hoc facit causa adiuuandi uitam suam. Qui uidet/se aquam extrahere de puteo habebit pecuniam ex parte calamitatis/ & circũventionis/ si ipse fodit illum puteum. si autem habebit eam per manus eius qui fodit eum/aut cuius est puteus: & similiter est canale in hunc modum/nisi sit in eo aqua fluens. tunc enim exponitur sicut riuus. Qui bibit aquam putei egrotabit: & si balneatur in ea irascetur magnifice impossibilitabit hominem impossibilitate forti.

De balneis/annora aqua calida & frigida. Cap. XVII.

Vi uidet/se intrare balneum accidet eius cordi ira & penitebit se protulisse uerba mala in ira illa/ & si iungit se aque illi calide egrotabit. Et exposuerunt interpretes somniorum/que accidet sibi nocumetum ab inimico suo & cogitatus. Qui uidet/se iu

gi cū anora si est in carcere egrediet cito. & qui uidet qđ iugit se cū anora / & tradit eū / si est paup ditabitur / & si ē diues amit tet de pecunia sua / pportioe qua auferit sibi de pillis. Et si ui det qđ non abradit eū / non nocet ei / sed auget in diuitiis. Et si non abradit / pauper auget ei paupertatē / & abradit in uno in alio loco / nō soluet aliquid debitorū suorū. Et qui laborat in balneo non est in eo comodū. Qui uidet se balneari i balneo cū aqua calida adueniet ei rancor & dolor: expoſuerūt quidā sapiētes: qm̄ qñ aliquis se iungit uel ungit eum annora: & nō abradit auferit ranchores & soluit debita. Balneum significat ranchores: & annora quando radit significat sollicitudinem qđ auferitur. Qui stat ad portā uel in porta balnei: & non ingre ditur auferunturq; sibi merces & eas emat / & non emit eas / non appropinquat eas sibi. Qui se ungit cū annora / & ipse ē dñs regni / & abradit eū absq; pectine suo / moriet ipse & rema nebunt coniuges sue / & si totum depilauerit eum exulabit a regno. & si non depilauerit / ab eo aliquid confirmabitur in re gno suo.

¶ De piscibus cancro & cocodrillo. Cap. XVIII.

Quid uidet se uenari pisces recentes & magno aque cla re / significat bonū: & audiet uerba quæ sibi placebunt. Qui piscatur pisces pusillos: & non diligenter adueniet ei cō trouersia: & placitum inter se & consanguineos uxoris suæ. Et si mulier uidet hoc somnum accidet hoc inter se & consan guineos uiri sui: & erit controuersia fortis. Et si uenatur pi sces magno in aqua turbida accidet sibi ranchor & dolor. Qui comedit piscem salsum adueniat sibi iactura perdita in sua pecunia: aut dolo: aut fraude. Et qui comedit carnē pi scis recentis: ipse male loquitur de hominibus. qui comedit piscem assatū aliqđ extraneum destinabit sibi aliquis hō. Et qui mittit in domū suā carnē piscis, moriet aliq; de familia sua: aut uxor sua habebit magnū nocumentū uel spedimen

tum. Pisces parui sunt rāchor: qđ sibi accidit: & similiter infans paruus: dum mō sit puer: uel usq; dum sit. puer incedēs recte est sollicitudo. Qui comedit carnē cancri habebit pecuniam de terra longinqua: & qđ uidet qđ cocodrilli trahunt eū uersus aquam: aut iuxta. rex accipiet aliquid de domo sua quod gra uabit eū. Qui uidit / qđ trahit cocodrillum in siccū inducitq; eum in domum suā & claudit sup eum fores: ipse praualebit homini potēti cuius pecuniā capiet: super quem desiderauit multū priuare: & si ipse habeat pecuniam absentatā saluā ue niet sibi & augmentatā. qui inuenit pisces mal haud. i. in lo co quo collecti sunt potātur bestia: & euadit & egrediet & fu git per locū unde egreditur aqua est partiarius / qui fugiet sibi cum sua pecunia & non recuperabit ex ea aliquid nisi fuerit in destructione / & cū discretionē nō recuperabit totum. qui ui det urceum cum aqua / & in ea aqua urcei pisces qui se interfi ciūt alterutrum capiet cū muliere: & regnabūt. Cōpleta ē do ctrina siue modus exponēdi atq; interpretandi uisiones som nioꝝ terræ & maris & eis accidentiū quæ in hoc libro secun do cōtinentur / secundū qđ interpretati fuerunt sapientes.

¶ Incipit Liber Tertius.

¶ DE ANIMALIBVS DOMESTICIS SILUE STIBVS ET AVIBVS. Cap. I.

Voniam animalia terrestria & aerea ad utili tatem & proficuū humanū ordinant siue cre antur ad seruiēdum hominibus subiiciūtur. Necessarium est super expositione eorū quæ aliquando in somnis uidetur quartum inco / hare librum. qui bimembrem continet di ctionem sub. xviii. capitalis intitulatum. Qui autem uidet

in somno/ q̄ equitat equum & ambulat plana atq; sua uiter/
 estq; sibi obediens / accidet ei honor & pulchritudo / atq; re-
 gnatus & uultus uel cultus inter hoies : secundū p̄portionē
 ambulationis equi. Qui uidet q̄ currat cum equo est excellē-
 tia & uirtus/ & sicut equus caudatus erit. ita regnatus eius p̄-
 portionabiliter munitus. Et si uidet eū duabus caudis sequa-
 ces sui sunt iusti. Et si quid de cauda eius incidit abscident
 sequaces. Qui equitat equā habebit uxore utilē. Et qui ha-
 bet equum paruum & currendo cū aliis equis ingredit anaza-
 rābit. xx. noctibus/ deinde saluabit. Qui uidet/ se sup equū
 cum multis equis/ & ingressi sunt in cursum & ipse intraui in
 azoradit moriet in capite trium dieꝝ si deus uoluerit. Vnum
 quodq; membrū est ducatus / uel regnatus quē habebit illa
 cuius est equus. Qui uidet se esse sup equū rebelem & inobe-
 diētē/ & nō ualet eū ducere quo uult/ & currit secum amittet
 pecuniam sc̄dm̄ p̄portionē rebellionis & inobediētia equi/
 atq; fortitudinis eius. Et si equus fuerit absq; sella. & omni te-
 gumento est peccatū fortuis/ & magis magnū/ & equus si fue-
 rit alterius uel alienus comittet id peccatum ducatu alterius.
 & si nō cognouerit equum dñs comittet id peccatū mō quo
 non cogitauit. Qui uidet equū ingredi in uillam aut in do-
 mū/ q̄ si fuerit celatus : hō illa erit melioris generis q̄ sit inter
 ra illa. Et q̄ uidet q̄ ipse descēdit de equo descendit de regnato
 suo cū difficultate/ & leuit̄ s̄m̄ q̄ descendit de equo & si descē-
 dit de equo sp̄ote sua egrediet de suo regno. similiter & uiuit̄
 descēdit uel p̄ uim. descēdet de suo regnato cū difficultate p̄ter
 uolūtate/ & tu cōsidera difficultatē illam s̄m̄ difficultatem de-
 scensionis ab equo. Qui uidet q̄ equus comedit cum ipso
 ipse sequestrabit a peccato q̄d̄ solebat p̄petrare. Et q̄ uidet se
 armatū super equū ipse erit fortis: ita q̄ nemo poterit sibi no-
 cere & consequet̄ regnatū & honorē. Equus semper significat
 honorem & altitu dñe atq; magnū regnatū. Equus alacinate

significat pecuniam & honorem cum regnato. Equus alcor
 marit præst alio / & significat gaudium cum regnato. Qui
 uidet/ se equitantē equū alcomarit & alium equitatem post se
 in eodē adueniet destructio ei ex parte eius. Equus alaser est
 dolor cum regnato & significat captiuitatē legis. Qui uidet
 se cadere de equo/ cadet a sua excellentia ex parte regis. & qui
 uidet q̄ ipse descendit postq̄ stetit sup eum aufert/ ei suum re-
 gnatum & honorifice. Qui uidet/ se equitare equum ipse ac-
 cipiet uxorem locupletā & significat gaudiū pro exitu a ran-
 chore. Et qui uidet se esse sup equum & lanceam in manu te-
 nentem: & in sequētē homines: ipse petet ab hoibus multa
 & impossibilitat eos atq; multiplicat portionē. Qui uidet/ se
 equitatem equū album obtinebit regnū: & alescat & altifcat
 significat cogitatum absq; honore. Equus albus honorem &
 regnatum atq; lucrum significat. Equum tibeum uidere uel
 in eo sedere futurū lucrum significat. Qui uidet se in equo ni-
 gro sedere / damnū & anxietatem significat: & qui uidet / se se-
 dere sup equū sterneum expeditionem significat: & qui uidet
 q̄ sedet in equo stagneo est labor ei. Item q̄ uidet se equitare
 in equo argēteo/ accidet ei detrimentum secundum p̄portio-
 nem sessionis in eo: & qui uidet / se sedere sup equum piperi/
 num caueat se ab insidiis inimicorum. Qui uidet/ se sedere in
 equo flauo/ accidet ei damnū: & qui uidet se castrare equum
 suum societoz suorum de mudationē significat.

De roncino.

Cap. II.

Roncino est fortunahōis siue forma. Qui. n. uidet
 se super rōcinum māsuētū qui ducitur quo uult est
 fortuna sua foelix & equa. Si roncino autem fuerit
 rebelis/ Qui etiā nō p̄mittit se duci est fortuna illius eius p̄-
 portionis. Et roncino non erit fortuna hois domus. Homo
 est sublimioris honoris ut fortuna ipsius sit altior respectu
 fortuna significatē/ super asinū. Qui uidet roncino currentē:

F

quem non cognoscit dñs & sine aliquo stramine pōt significare p eum hoīem latinatū uel latinum altissimum.

¶ Expositio mullorū & mullarum Cap. III.

¶ Vi uidet q̄ equitat mullum nigrū est p̄telatio uitæ suæ & forte erit iter/ & si fuerit mullus sellatus altiore expositionē habebit q̄ equus sellatus eo q̄ res est extranea & tñ raro accidit inueniri. Qui uidet se equitare mullā erit p̄longatio uitæ/ si fuerit in sellata sellamēto completo erit mulier somniās sterillis. Et si mulla fuerit bruna erit mulier pecuniōsa. Si uero fuerit alba erit mulier formosa. Si nigra erit fortis in lege sua. Si autē fuerit breuitas idest coloris inter nigrū & rubeum erit mulier delectabilis & iocosa. Et si mulier fuerit citri ipsa mulier erit dolorosa. qui uidet se equitare mullum alienū in mansuetū cuius nō cognoscitur dñs est homo grauis & calidus elimētorum. Cui datur totium mulli/diuidit uxorem suam a se.

¶ De asinis & coloribus ipsorum. Cap. IIII.

¶ Sinus est fortuna hoīs. Qui ergo uidet se hñe asinū in potestate sua. asinum dico alchinare aut nigrum mansuetum expergiscatur fortuna eius ad prosperitatem & pecuniam. Qui emit asinū pro. viii. dragmis & soluit eas atq; uenditor eas recepit habebit pecuniam cā uerborum quæ loquetur dragmas. n. & numi sunt uerba. qui uidet se soluere p̄tium asini quē emit/ & illæ qui distrahit ipsum non discernit dragmas. ipse habebit pecunias cum gratiarum actione. Pretium. n. gratias significat. qui uidit se emere asinum/ aut datur ei gratis / & mittit eum in domū suam erit prosperitas multa quæ sibi eueniet. Et qui uidet se equitare super Asinum nigrum habebit hereditates/ aut pecuniam magnā. Et qui uidet se esse sup Asinū oneratum / aut inducit eum in domum suam erit pecunia multa & totum dictabitur secundum q̄ apparet Asinus sibi obediēs & māfuetus aut rebelis.

Qui uidet se mittere in domū suam Asinū sine stramine alit quo liberabitur a solitudine sua/ & ab aduersitate sanabit. Qui uidet se cadere de Asino/ fugitq; Asinus/ si ē alienus abscondet/ q̄ ē inter ipm & dñm Asini. Et qui uidet se equitatē sup Asinū/ asinūq; obedit ei/ & p̄git quo uult/ habebit pecuniam & filios. Et qui uidet se descendere de asino ipse expendet pecuniam propriā donec habebit. qui uidet q̄ asinus suus moritur ipse moriet in breui. Et qui uidet q̄ sellam suam remouet ab aiali siue aufert/ cōtēdet cum uxore sua/ aut separabit eam a se aut continget sibi in corpore suo nocumētum aliqd̄ Rebera ē captiua uel ancilla. Qui uidet sibi ascindi cū aut furto subtrahit/ moriet captiua uel ancilla eius/ aut separabit eam a se aut distrahit. Qui uidet se habere asinum cuius oculi sunt opitulati/ ipse habebit pecuniam/ & nescit locum ī quo. Et qui uidet q̄ Asinus suus caudas multas habet/ caude sunt sequaces illius hoīs. Et qui uidet q̄ cauda Asini sui est maior solito sequaces sunt excellentioris negotii q̄ ipse. Similiter in hunc modū/ si uiderit eam maiore solito/ significat contrarium. qui cadit de Asino de pauperabitur.

¶ De asina.

Vi equitat asinam/ accidet ei eo anno bonū. Et si miserit pedes in luto/ aut in terra & profundat/ atq; moratur amittet pecuniā suam. qui uidet q̄ equus aut asinus stat sup sellā/ aut q̄ habet eam/ cassabit cū muliere sublimi & in columi. qui uidet q̄ sella sua frāgit moriet coniuū sua. Et qui uidet se ab asino infestari accidet ei damnū. Et qui uidet asinum ḡitudinē uel tediū significat.

¶ De camellis ignotis. Cap. V.

Vi uidet se equitare camellum ignotum arripiet iter longū ī quo hēbit bonū. q̄ se uidet eqtare camellū p̄ horā/ deinde descendit ab eo accidet ei destructio & infirmitas deinde liberabit. Itē q̄ uidet se eqtare camellū hēt

regnatum ex parte magni hois. Qui uidet equitare se sup camellum/ & ducit eum: quo uult ipse perficiet in cunctis suis negotiis de casamēto aut de mercatione. Qui uidet/ se conrēdere cū Camello contēdet cū hoīe ad modū camelli. Qui uidet se in sua potestate habere multos camellos/ habebit baiulationem sup hoies pportiois camellog a quibus accipiet tributa & redditus. Qui uidet/ se esse equitē uel equitatem sup camellū: camellusq; loquit sibi hēbit regnatū & magnum regnum. Qui uidet q; camellus insequit eum & capit accidet sibi cogitatus & dolor. Et qui uidet se ambulare sicut camellus ambulat accidet sibi fortuna in hoc seculo: & qui uidet q; camellus difforat eum erit hostis qui nocebit ei. Qui uidet q; multi camelli in unam domū/ aut i unam uillam intrauit/ aut fortes erunt guerre aut infirmitates. & qui sunt ex eoz carnis bus habebit pecuniam ex illis.

¶ De camella.

Qui uidet q; sua camella moritur eius uxor. Et qui uidet q; sua camella egreditur de domo sua in uita dimittet uxore suā. Similiter qui uidet eā ingredi in domū suam castat se cū uxore. Et qui uidet eam cum filio pariet ex ea filium masculū. Qui uidet camellum ignotū qui seqtur eum/ est cogitatus dolus & dolor: & si camellus uult eum capere: uel percutere est cogitatus maior. Qui uidet quod ipse interficit camellum morietur aliq; suoz consanguineorum. Venit quidam ad iburtirim & dixit ei uidebam me comedere caput camelli non mei/ cui respondit time deum quia despicias rusticam gentem. Qui uidet camellū currētem in domū alicuius hois pperabit deus negotia sua & familiae suae ac propinquo; suoz. & si iterfici camellum modo quo debet interfici significat. Qui uidet duos camellos sibi alterutrū obuiantes/ unus eoz erit exiēs a suo regno/ & alius erit in suo loco. qui uidet camellos sup qbus nō est onus aliq; pingues saluabuntur ab hostibus qui aduer-

sus eum machinatur malum. & si sup eos est onus est augmentatio in pecunia sua & saluus in corpore suo.

¶ De bobus masculis & fœminibus ouib; & odis. C. VI.

Boues laboris sunt potentes post reges boues alii sunt masculi alii fœmine. Qui uidet se equitatem super bouem quē habet in potestate habebit baiulationem a rege in qua acquirer pecuniā. qui uidet se equitare sup bouē paruum & non ualet eum iudicare est egritudo filio; suoz aut alicuius de familia sua. qui uidet q; boues ingrediuntur domum suam & praualet eius custodiet bene pecuniā suā quā lucrabitur. Qui inuenit bouem oneratum & mittit eum in domum suam/ aufert ei deus bonū pportione illius bouis & effugat ab eo omnis cogitatus. qui uidet se habere multos boues & ducit eos quo uult si sunt boues laboris iudicabit magnates homies quos habebit subiectos & ipsi obedient ei quibus imperabit proportioe qua dominat bobus & qua boues obediunt ei. qui uidet se habere boues sūtq; boues quos habet plures q̄ illi quos uidet multiplicabit messis sua eo anno. Si uero boues quos uidet sunt plures eis quos habet messis sua pauciss. ex alio accidēti. qui aut uidet q; bos alidor cum cornu/ & uidet q; bos mouet eū de loco suo & q; deiecit eum de loco eminenti si habet baiulationē deponetur ab ea & continget ei nocumentum & malū mō quo nocet ei impulsio cum cornu. Si uero percutit eum & non comouet eū de loco suo adueniet in sua baiulatione nocumēta sed nō deponet ab ea. qui uidet q; bos intrat domum suam atq; terrā intrabit in illū locum baiullus & suis consanguineis. Et bos si habuerit plura cornua duobus dñabitur illi loco baiullus tot annis/ quot habet cornua illa bos. Et similiter ois supfluitas in aliquo membro bouis mō maneri ei supfluitatis mēbri bouis. Et qui uidet multos boues nō cognitos erunt egritudines q̄ accidet sibi aut suis de demo sua.

Qui uidet boues si fuerint rubei uel curriui erunt egritudines ualidiores & accutiores. Caro bouis est baiulus & eius corium pecunia baiuli relicta postmortē sui. Qui uero decolat bouē & petitur partes eius erit baiulus q̄ moriet̄. & eius pecunia diuidit inter gētes. Vache sunt animi nigras & albas habebit baiulationē sup hoīes latinos & arabicos. Nigre .n. uaces sunt arabes. Albe uero latini. Bouē quidē uidere inimitiam fortē significat. qui uidet boues arātes accidet ei lucrū. Et qui uidet se ducere bouē uel ascēdere accidet ei bonū. Qui uidet/se bouē pinguem pascere bonū tēpus ostēdit. Et qui uidet boues dormiētes uel iacentes accidet sibi malū uel nocumentum. Qui uidet boues currētes accidet sibi gaudiū magnum secūdum p̄portionem cursus aut longitudinem. Boues uidere contra se currere malum ostendit. Et qui uidet se iufestari a bobus uel a cornibus eorum percuti/accidet ei nocumentum & angustia.

¶ De ouibus arietibus & edis. Cap. VII.

Qui autē uidet in somno q̄ habet multas oues proprias habebit in hoc seculo p̄portionaliter quantum de ouibus bonū & exaltationē. Qui uidet/se in arietem cōuerti/aduenient sibi in eodem anno bona. Qui uidet tondere oues adueniet ei tedium cū infirmitate. Nam oues tondere damnū est simpliciter. Edus ē puer. Qui uidet/se iugulare edum morietur filius suus. Hircus non cognitus ē mulier/& forte erit annus eiusmodi: quem diximus de uacis. Si uis habere pleniorē expositionem ut de carnibus ouim & uachaz. bouū & edoz. require in libro sequenti istum in secunda diuisione .s. in. ix. cap. de carnibus ouium.

¶ Diuissio secunda/de animalibus siluestribus. Ca. VIII.

Decto de aialibus: nūc consequentē dicendū est de interpertrationibus somnioz aialiū siluestriū. Qui inuenit algazel inuenit seruā qui uidet se decolare al

gazel in domo sua cohibet cū masculino loco mulieris. Et qui uidet q̄ decolat algazel tenetq̄ eum in manu sua donec moriat̄ adueniet ei cogitatus & dolus siue dolor. Qui uidet/q̄ proicit ad algazel loquet̄ mala uerba pro serua/aut pro muliere. Qui uidet q̄ ueniat̄ filiū seruoz/aut dant eū sibi/habebit filium. Qui bibit lac algazel inueniet pecuniā ex parte mulieris/& similiter si comedit carnē eius/aut inueniat carnē eius q̄ uidet se cōuerti in algazel habebit augmētū in seculo suo. q̄ uidet se pugnare cū algazel/accidet sibi inuenire carnem siluestrem inueniet lucrū eiusmodi/& similiter si inuenit de carnibus aut de cornibus suis & similiter q̄ inuenit yebus. i. Asino siluestri. Qui uidet/se conuerti in aliquā bestiam diuidit ea cōgregatione hoīum leges suae in cōsilio & uoluntate sua. Qui uidet/se bibere lac de siluestribus aialibus/uel infirmitas in lege/ & dicit q̄ inuenit bonum & altitudinē. Et qui uidet in potestate sua aliquē siluestriū dñabitur hoibus illiusmodi quos subiciet sibi deus.

¶ De elephante. Cap. IX.

Qui uidet se equitare elephātē/recipient regnū excellentissimū & bonū & similiter eliubar & eqtare. In strem ligneū cū gradibus in quo ascēdit ad p̄dicā dū potētes. i. q̄ debet h̄re regnū cōditū ubi dixerunt de eliubar/aut eliubar. Qui uidet se stare sup eū & nō spectat ad eū suspēdet̄. Qui uidet se pugnare cū elephante interficiet regē aut inueniet regnū suū & altissimabit̄ negotium suū. qui uidet se p̄stratum in terra ab elephāte/accidet sibi de terra destructio. qui uidet q̄ elephās exit de una terra ad aliā rex illius terra egrediet̄ de suo regno. Qui uidet elephātē cū duobus capitibus uno anteriori/& altero posteriori/& equitanti sup eum illa equitas erit rex qui egrediet̄ de regno suo ad aliud. Qui uidet iade q̄ equitat elephantem accidet sibi ab uxore sua aut a consanguineis uxoris suae rixa/& uer

ba & placita & morietur filius eius. Qui uidet se equitare elefantem/aut aliquē hoīem qui litigat & cōtendit secum illa hō superabit illum qui ellegat elefantem. Et cum equitat eū ali quis homo de mercatoribus minatim est homo malus & nō adipiscitur quod quarit.

De leone. Cap. X.

Expositio leonis & sibi accidentium. Qui enim uidet q̄ equitat leonem inueniet regnum/aut uindicta bit le de inimico suo/& similiter oēm bestiam. Qui uidet se pugnare cū leone aut prauale. i. apparere sup eum camellatum dicit omne aīal habēs dentes a dextra & sinistra parte pminētes exterius sicut aperferus & quēadmodum lupus dicitur animal esse uorax quasi leposum ei ipse apparebit super hostem faciet se apparētem. Qui uidet q̄ i sinu matris suæ est catulus leonis uxor sua pariet masculū. Qui uidet/se in domo sua habere leonē est p̄telatio uitę & cominatio mortis. Qui uidet se habere societate cum leone / nec nocet sibi accidit sibi desturbatio regis idest motus / & non nocebit ei eritq̄ finis eius ad bonum & honorē. qui uidet se decipe leonem/cōtendet cum baiulo regis/& accidit inde sibi comodū. qui uidet q̄ bibit lac Leonis habebit regnum & pecuniam totam/ ex parte regis. qui uidet leonem uictum/ aut mortuum moriet rex/aut deponēt eum. qui uidet q̄ incidit caput leonis & comedit illud reduc ad expositionem modo quod pōt esse.

Expositio annemar. Cap. XI.

Annemur uel annemar / aīal est sicut leo ferus uel leopardus. Annemur autē in expositione est talis qualis leo nisi q̄ minor ē in excellētia & honore/ & a sociat sibi neqtia/& est similis alioni & similis alheber est. n. alheber in expositione similis annemur. qui uero uidet q̄ pugnat cū annemur praualebit sup hostē & reperiet bonum. qui comedit carnē annemur cōsequet celsitu

dinem. Qui equitat annemar consequet magnū regnatum. Qui habet pugnam cū annemar/& fertur ab annemar a rege destructionem p̄portione mali annemar includit ei.

Qui uidet q̄ ipse interfecit annemar consequet magnum regnatum. Et si annemar eum uincit apparebit sup se inimicus eius aut praualebit in eum.

De lupo & urso. Cap. XII.

Qui uidet se equitare lupum consequet regnū in quo exitus malignans faciet in iustitiam populis & erit similis latroni. Qui uidet q̄ interficit lupum aut comedit carnē eius apparebit sup hostem suum etiā si sit diues/ aut sublissimus. Qui uidet/q̄ lupo ingrediēt domū suā/aut terram intrabit ibi rex magnus & erit perpetrator malignus. Qui uidet se equitare ursum reperiet bonū & regnum magnū.

De lupo claudicante. Cap. XIII.

Expositio addaboa. i. lupi claudicantis sed : antioas q̄ ista affirmant. Qui uidet se equitare lupum. s. claudicantem a stabitur cum muliere & fere q̄ non inueniet regnum & bonum. Qui uidet/q̄ bibit de addoha accidit sibi solutio pecunia. i. pacta.

De porchis. Cap. XIII.

Interpertratio porchorū & oīum q̄ sibi accidit. Qui uero uidet q̄ effugit porchos a domo sua sequēstra bit se a negotio regis: & cōuertet se ad mercaturas: & penitebit eū ad hēsisse regi & moram fecisse secum. Qui uidet se pugnare cum porcho habet inimicū/ qui accuit homines super eū/caueat ergo se ab eo. Qui uidet se equitare porchum inueniet bonū. Qui uidet porcellus paruulos/qui ingrediunt domū suū/ nūtiū regis uenient ad eum ex insperato caueat se a rege. Qui uidet/se ambulare sicut porchus in breui reperiet unum magnū gaudium. Qui uidet/se habere porcellos patuos nihil habebit de negotio suo: a sociabitq̄ se cū

rege/ & suis baiulis. Et q̄ eiecit eos de domo sua/ fugit ab eis/ & nō uult eoz/ amissionem/ nec illud quod acquirebat cū eis saluabitur/ & deorum negotiis & cōtentionibus. inquit ab ubecho & annabli/ intraui quodam de super tectū alhangram inueniq; eum mestum/ quē interrogauī quid haberet/ qui respondit & ait uidebā in uisione q̄ auferebant mihi caput porchi mactati. Cui ego dixi q̄ bene erit/ & illa bene habet in capite porci ergo est ante secum. Adhuc uenit quidam miles/ cū uno rabio uel arabico & intrabit atramares. i. dictum/ dicens ei accipe hoc enexenium quod tibi offero detinere renu- it/ & ego generis. egi: quoniam hoc caput porci.

¶ De cane & uulpe.

Cap. XV

Qui uidet q̄ canis latrat sibi / & uult eū mordere: ipse habet inimicū pauci p̄tīi potētia/ aut ualoris & ipse habet locietatē secū diuisionē caueat se ab eo. Canis significat hostē pauci p̄tīi. Qui uidet canem dare saltum sup eum atq; corrūpit uel dilacerat eius uestes hoc erit placitū & pugna & audire rixosa uerba contumelia & mala. Item omnis latrator & omnis ululator significat rixas & placita. Et canis niger significat caufidiem q̄ uidet q̄ interficit eū praualebit in sua causa aut desistet a peccato q̄ in corde uolebat facere. Qui uidet canes habebit cogitatum & dolū atq; rex ex forciabit ipsum. Qui emit carnem aut dat eū aliquis sibi p̄p̄inquoꝝ suorum cōtrariabit expēsam suam & deinde reducet eam sibi & est pauca. Qui uidet se comedere carnē canis apparebit sup inimicum suum uel praualebit Et totū latrare uel ululare significat bellū & placitum. Qui uidet q̄ bibit lac catule / accidet sibi nocumentum & metus fortis/ & p̄ cussio. Et qui uidet se habere bellū cū uulpe accidet sibi disturbatio ab hoībus aut habebit placitū. qui uidet q̄ ludit cū uulpe cassabit cum muliere quā appropinquabit sibi. Qui uidet / q̄ uulpis uenit contra se & uincit eū capiet

eum dolor ex parte uētris & deinde remouebit. Qui uidet q̄ equitat uulpē aut ludit secū reperiet mulierē magnā & non appropinquet eam sibi. Qui bibit lac uulpis sanabit a dolore suo. Panis & caseus in expositiōe sicut uulpes sunt. In omnibus quæ locuti sumus de uulpe/ ait hamlat. Venit hō ad expositionē dicēs/ uidebam q̄ ego faciebā currere uulpem: magisq; unq̄ uiderē eum currere respōdit/ time deū qm̄ tu es hō in cuius lingua est aliquid forte mali.

¶ De serpente.

Cap. XVI.

Qui uidet serpentē id est colubrē/ est rex fortis sicut pharao/ & modo colubris. Qui uidet se interficere eū/ interficiet hostē suū. qui inscidit de eo adueniet & sequet de eo aliqd/ q̄ de manu & potestate hostis in quo inscidit euadet. qui uidet colubrē q̄ eū mordet aut uincit/ uincet ab inimico suo. Et si uidet eū mortuū moriet inimicus suus aut uidebit de eo q̄ desiderat. qui uidet se loq; cū colubre habebit p̄speritatē & bonū. qui uidet q̄ cōedit carnē colubris habebit gaudiū & incrementū i sua pecunia: qui uidet colubres interficiēt se se alterutrū sunt inimici qui in terficiūt se ab inuicē. Et si uidet inter eos colubrē maiore & maioris significatiōis q̄ alios erit rex illoꝝ hostium. Et si uidet q̄ interficiūt illū colubrē interficient regē / & hoc q̄ interficiunt ex hoībus. qui uidet colubres coniūctos in uno loco reperiet pecuniā de hereditate/ aut de alio. Et si uidet colubres illos nimitū inimiteꝝ pecunia sua. qui uidet q̄ iuenit colubrē auri & sup costis eius ymagine bene figuratas/ uidet q̄ loquit sibi/ & ipse loquit eis/ inueniet largitatē apud dñm magnā/ atq; durabilē/ & hāc uisionē nō uident nisi reges/ q̄ pplis dñant & dirigūt diuitias. q̄ uidet colubres oris apertis amittet pecuniā suā. Illi p̄fecto colubres sūt inimici deuersus eū inter quos si fuerit coluber magnus significat regē illoꝝ inimicorum. Et si interficit aliquē uel aliquos illorum colubrum in-

terficiat tot de suis inimicis. Et si interficiunt illum colubrem magnū interficiunt profecto regē illoꝝ. Colluber paruus est inimicus paruus ex suis hoibus aut aliis. Qui uidet qđ coluber egreditur de sua materia nascetur sibi filius. Qui uidet qđ colluber egreditur de sua mulla/comitet peccatum magnū/peniteat ergo/qm̄ colluber est ammōmēto. Et si colluber ingrediatur in gulam comisit peccatū qđ digitis ostēdunt hoies sibi alterutrū/eritqđ postmodū homo bonus & magnus/& adiscet sapientiam magnā sibi. Qui uidet qđ dracho arripit sibi uirilia sua contraria est ei cū alio. Qui uidet qđ iungit collubrem hō supueniet ei: qui habet uolūtates malas timeat dñm & nō adiscat ab eo aliqđ suæ uolūtatis & cōciliū.

¶ De canelupo curuali. Cap. XVII.

Catus est calidus aut latro. Qui uidet qđ interficit catum accidet sibi cogitatus/ qui remouebit pretere rea & si accidit ei cogitatus saluabitur ab eo. Qui uidet Albeber inimicus eius apparebit sup eum. Albeber ē lupus crualis/& aluambar/expositio eoz est sicut expositio leonis. qui uidet se interficere albeber/adipiscet regnatū magnū. qui uidet qđ eqtat eū eadē expositionē hēt ac si interficeret.

¶ De simia cane catto. Cap. XVIII.

Expositio Simie panis casei/atqđ cati & eoz accidentium secundū qđ interpretati sunt maiores in arte: qđ uidet qđ hēt bellū cū simia significat inimicū quē habet ex omnibus præcaueat ergo se ab eo. Qui uidet qđ comedit carnē simiæ habebit cogitatum & difficile liberabitur. Cui datur enxenium simiæ habet hostē qui apparebit sup eū. qui uidet qđ fert simiam sup ceruicē suam ipse furabitur furtū & inuenietur illud apud eum. qui uidet qđ p̄ais & caseus ueniunt contra eum ut osculetur eū/accidet sibi destructio ab hominibus & dolor ex parte ut eri/deinde liberabitur aut habebit causam. qui uidet qđ pugnat cū cato inueniet rāchorē

magnū & fere nō liberabitur/accidetqđ sibi cogitatio. Et catus ē homo calidus deceptor sicut diximus. Qui aut uidet qđ interficit catū conuertet cor suū ad aliud seculū/& fugiet ab isto/eritqđ uita sua cum angustia & dolore.

¶ De scorpione & lupo Cap. XIX.

Sapientes interpretati sunt scorpionē eē inimicū tamē modici ualoris. Qui uidet se pcuti a scorpione aut interfici/accidet sibi nocuentū ab inimico parui ualoris aut homines male loquentur de eo post eum. qui uidet se comedere carnē scorpīi/aut interficere est inimicus qđ morietur de cuius pecunia habebit. Qui uidet qđ tenet in manu sua scorpīū mordētē hoies ipse qui tenet eum hoies mordebit lingua & ministrabit idest discordabit alios; alios uerbo cum aliis. qui uidet se interficere scorpīū/interficiet inimicum suum parui ualoris. Sorex est mulier secundū seniores interpretes somnioꝝ. qui uidet soricem ingredientem in uillā in qua est domus sua uxor sua faciet sibi inimicitiam etiam cum alio/& sic compleuit. Salomon sermonem suum.

¶ Diuisio tertia. De auibus siluestribus formicis muscalb⁹ apibus & cinificibus Cap. XX.

Super expositione formicaz/formicaz masculū cinificum atqđ apium & aliaz muschaz quid in oraculis mystice significant ita locuti sunt sapientes. qui uidet qđ formice ingrediunt domū suam/multiplicabuntur sibi filii sui:& familia sua atqđ pecunia sua. qui uidet formicas de cameris suis egredi modicū uiuet. Confices uero muschaliōes uel muschales atqđ uespe/expositio est hominis minuti & qđ accidet in eis accidet & his minutis. Apes est homo lucrator magni profectus/ei cui se a sociat illius domini boni amplius. qui uidet cinifex aut culex ingreditur in os suum lucrabitur pecuniam & bonum.

¶ De pauone grue & coruo. Cap. XXI.

Expositio pauonis gruis atq; corui & pice/qd mi-
stice significet illa David est. Qui uidet hre pa-
uonissam casabitur cu muliere formosa/habebit
q; ex pecuniâ & filiū. Et similiter grus eadē habet
expositōnē. et si pavo fuerit masculus habebit dñm mōm ab
hōm. Grus uero homo. Mulier miluus. Milpa idest aropha-
niam rex minor miluo. Qui uidet sibi dari. Coruum aut
grauē hēbit gaudiū. qui uidet/q; pica loq; sibi ueniet nunti-
us a suo amico absente/Coruus i oibus suis significatiōibus
est q; si pica. q; uidet se decolare grue mulier sua abortiuabit.

De uulture & aquila. Cap. XXI

Nunc dicendū est de expositione uulturis & aquilæ
similiter & falchonis & achaer & alberi. Qui uidet
in somnis sibi dari uulturem aut aquilā aut sunt in
manu sua/ aut comedit de carnibus eius/inueniet pecuniam
aut regnatū. Et si uxor sua fuerit pregnans pari & masculum
qui uidet se interficre uulturem accidet ei cogitatus & infir-
mitas fortis. Qui comedit carnē uultoris est altitudo & bo-
num. Qui uidet/q; uultur aut aqla percutit eum cū ungui-
bus accidet sibi destructio a rege. Qui uidet/se hre uulturē
aut aquilā aut tenere eas in manu ligatas fugitq; remanetq;
filium tantū i manu sua ipse habebit regnū quod fugiet ab eo
remanēte pecunia sua. Qui uidet uultorē aut aquilā eleuat
eum/& uolat cum eo usq; ad cœlum & ipse non cadit ab eo/
erit regnatus/& dominatus & celsitudo. Si uero ab eo cecide-
rit accidet sibi in suo regnato destructio. Et Albaret & alza-
her sunt sicut aquila & uultur in expositione/nisi q; deficit ex
eis ualor & forte erit mulier grauida paritura masculum.
qui erit uultorem aut aquilam/causa uenandi cum eis/ha-
bebit baiulationē magnam/& p̄cipiet baiulus sub se cōstitu-
tis/quatenus aggregēt uel afferāt ei pecuniā. Qui uidet q; ca-
put alberis aut alzaher hēbit dñiū supra illā terrā in qua est.

De columbis & gallis. Cap. XXIII.

Expositio uisionis somni columbar & gallinarū ma-
schulor & femellarum secundum interpetres & sup-
palumborum idest columbar & siluestrū. Qui aut ui-
det q; capit palumbos multosq; filios eorum capiet captiuas
cum suis filiis seu filiabus quas faciet seruos uel seruas. qui in-
uenit gallinam inueniet captiuam aut seruā. qui uidet in do-
mo multas gallinas significat bonū/& effugationē metus at-
q; ascensionem idest p̄peritatem secuti. qui inuenit gallinas cū
suis pullis habebit captiuas aut ancillas cū suis filiis. Cui da-
tur palumba uenit absens de terra longinqua/cū quo habe-
bit gaudium & comodū/& forte cassabit cum uxore. Et si fue-
rit mulier pregnās pariet filium formosum. qui uidet se deco-
lare gallinam deflorabit puellam/& dixerunt sapiētes/ueniet
ancillā aut morientur. qui uidet se inuenire auem de aibus
aqua habebit qua uoluerit/a rege aut ab alio hoīe. qui som-
niat aut uidet q; inuenit gallum album/ inueniet seruum bo-
num & fidelē/si fuerit rubeus erit fugitor calidus caueat ergo
ab eo/& saluet se ab eo: in quantum potest. Qui uidet q; ue-
natur aues de sicho / consequetur hereditatem & comodum
boni. Qui uidet q; auis de sicho ingreditur in domum su-
am auis est infirmitas in lege & in hoc seculo & in alio/ si pa-
rum parum/ si multū multum. Qui uidet q; conuertit in her-
nam/ idest in auem / & uolat contra cœlum significat bonū &
consequet exaltationem. Qui loquit cū aue in cœlo orabit
dñm & respondebit idē dabit quod petit. qui uidet se capere
quatenus gallus caueat secū / deinde dimittit eum & nō coit:
accipit mulierem secreto ex suis ancillis / uxore sua nescia/ &
quando uoluerit cum ea coire reperiet eam mēstruatam & di-
mittet eam. Et si compleuisset uoluntatem suam cum gallo
cauet utiq; cum ancilla sua mēstruata. Palluba quoq; & stin-
ctio sunt mulieres boni patris & p̄sapie. Gallina uero & le-

Liber

pus sunt mulieres malè. Laudatus sit deus gloriosus & excel-
sus / quia sui gratia completa & expositio somniorum secundum
artem & radicem prout interpretatus est rex Salamon filius
Dauid Regis & prophete de quo dixit deus inueni hominem
secundum uoluntatem meam.

Incipit Liber Quartus.

QVI EST SECUNDA PARS DE EXPOSITIONE MEMBRORVM HOMINIS. PROLOGVS.

D secundam partem huius codicis su-
per interpretatione somniorum quid
misticè significant stilum apponamus
quia non parue utilitatis celsimus esse
uisionibus obscuris & ignotis quasi
ore propinquo: ueram dare notitiam &
ea que sub tenebris obumbrant cla-
rius elucescant. Incipiemus ista par-

te primo detegere occulta somniorum, horacula que ad homi-
nem pertinere, noscuntur expositione uera. ut demeritis hominis
particularibus: & uictu eius uestimentis sub trimembri diuisione
uel declaratione prout. Salamon Rex in omni scia pitissimus
suis proximus reuelauit & instruxit per hunc modum: eno oltro.

De capillis & barba. Cap. I.

Dixerunt maiores in lege qui locuti sunt super expo-
sitione capillorum hominis & eorum tinctura sicut de ceteris
partibus & totius quod accidit eis augmenta-
tionis quoque atque eorum detrimenti. qui autem uidet quod
abradit caput suum. in aromaria est consuetus facere elemosinam
& penitentiam suorum reatuum. Et qui uidet quod abradit caput
& non in peregrinatione est malum & rumpere etiam suum

Quartus

calamentum. & reuelabunt sua secreta atque dissipabitur lex sua.
Et exposuerunt alii interpretes quoniam erit aliquod depositum quod
reddet. qui uidet quod capilli sui sunt albi uel cani frumentum se se
comedit inspiciat illud. qui uidet quod barba sua est nigra & ui-
det in eam paucam albedines. & quod dregit eam manu donec eam
non uideat ipse mittet capitale suum alii & ipse uult quod sit oc-
cultum quousque reddat ad manus suas. qui uidet hominem cum
pillis nigris uidetque amissionem. canorum pilorum significat homi-
nem sensatum prout loquentem cum cautela. qui uidet canus exi-
stes canas suas multiplicatiores solito significat prudentiam super
prudenciam & sensum super sensum. qui uidet quod canices co-
rumpit omnes pilos prout ita quod de nigredine in eis nihil reman-
sit est diuinitus in lege sua. Et similiter si caput fuerit album &
coopuerit ipsum totum nigredo. Si autem fuerit nigrum & augmen-
tat eius nigredo ditabitur. Si uero fuerit album. & crescit in al-
bedine crescit ipse in timore dei. Longitudo pilorum plus iusto
si fuerit in capite est sollicitudo. qui uidet tranquillari de suis pil-
lis magis solito sed non deducet eum soluet debita sua & libera-
bitur a saluatione sua Et similiter est de barba. quando pre-
parat eam ita quod non minuitur res que appareat pecunia sua
multiplicabitur meliorat negotia sua. Et si curificat eam mul-
tum aut tranquilat eam accidet minutio in lege sua. & suo ho-
nore. Qui uidet quod barba sua est tincta alba habebit pecu-
niam. Qui autem uidet quod nascitur de pillis. in palma aut in uultu
aut in membro in quo nasci non debet. augent debita illius su-
per quo hac uident. qui uidet quod barba sua creuit magis so-
lito accidet sibi destructio. Qui uidet quod pilli barbe aut ca-
pitis aut corporis sui elongantur & uidet quod dolet inde multi-
plicabuntur super se debita & incurret in solitudine & si eloga-
tur barba & uide quod stat bene quia capeat eam tale esse in rei
ueritate soluet debita sua & obtinebit pecuniam in largitate
in domo sua. Qui uidet quod pilli sui sub cadunt remouenturque

sibi aliquid de pillis morietur melior domus sua. Qui uidet quod tingit barbā suā aut caput suū & tinctura nō ipremittit uult cooperire de negotiis suis rem quā apparet. Et si tinctura ipremittit est opimentū & fumositas pilimatricū est solutio debiti modici. Pilli pectinis diminutio eorum stat bene in lege & in cremētum eorum potentatus & diminutio legis & significat regē lassuum & magnitudo potentatus scdm modū multe longitudinis pilorum donec pueniat usque ad terrā. & quando est regnatus. Qui uidet quod pectem suam est tranquilatus aduenit sibi exultare in opere suū bonū. Qui uidet quod tranquilat pillos ceruicis sui soluet debitū suū. Pilli autē albi paupertatē. pilli corporis quādo hō est in prosperitate cū in columitate significant pecuniā. Et si est hō cogitosus. i. anxius & uidet quod minuitur pilli minuitur sua anxietas. Qui uidet quod consquilat suos pillos sibi aut uidet eos tranquilatos significat malum & amittet suam pecuniam in breui atque de pauperabitur.

De auribus & oculis. Cap. II.

Auris est uxor aut filia. Qui ergo uidet quod auricula sua separat a suo capite morietur uxor sua aut filia sua obibit uel lobit. Qui uidet quod auricula nō diuelitur a capite & sibi adducit nocumentum in his que predicimus sua filia uel uxor habebit nocumentum mō impedimenti quod uidit in uisione. Et similiter augmentatio auris & superflua eius magnitudo significat bonitatem coniugis aut filia. qui uidet quod caput suum loquitur obtinebit bonum. Haulicus est lex hoīs & in domo ubi uisus est. Vxor est valor hoīs iter homines secundū magnitudines portionē trahet oratiōe ad uocem fistendam & emittendā. Oculus est lex hoīs similiter. qui autē uidet se esse cecum. ipse est detractor suae legis aut destructor. Qui uidet quod alter filiorum suorum defluit amittit medietatem suae legis & faciet seu faciet magnum illiusmodi. Oculus ē sicut rex totius corporis. qui uidet cecū aut & ipsemet ē cecus

& alter hō uidēs ducit eū uel aliū cecum hō alter ducit ipse quod est cecus est destructor suae legis & ipse qui ducit cecum ē hō qui cōuertit eū. Qui uidet in oculis lipitudinē. ipse aduersabitur uel adulabitur legi suae fere usque ad destructionē ipsius legis & hoc ipm proportiōe lipitudinis & impedimētū uisus. qui uidet se mederi oculis suis ipse reficiet lelem suam. Qui uidet se ponere alchoal in oculis suis mō asperendi etiā pulueris faciet i sua lege aliquid quo bene placebit hoīb. qui uidet oculi sui sunt in aiores oculis hoium/aut sunt oculi sui debiles aut graues ignorat quod hoc hoies ipse est palam melior quā in secreto. qui uidet quod oculi sunt maioris uirtutis & accuitatis quā cogitēt hoies est in secretis suis melior quā i aperto. Palpebre sunt custodia oculorū. Qui. n. uidet quod i suis palpebris habet formositatem maiorem quā est. Hic ē incrementum accidens honori suo. & hūc modum si uident i eis deformitatem i quod diminutio est honoris sui. In formositate uero palpebrarū significat destructionem i lege. Oculi uero habent aliam expositionē uel delictet hoies delectos i sua familia quemadmodū filios suos aut filias suas. qui uidet se esse monoculum metuat deū quoniam ipse est i maximo peccato.

De ore lingua labiis dentibus & pedibus. Cap. III.

S est clauis aprio negotiorū hoīs. Lingua ordinatrix suarū regū. Labia sunt adiutores hoīs. Labrū superius est maioris uirtutis quā inferius. Dentes sunt prolatores domus. Dentes duales sunt filius aut filia. ac germanus aut germana: uel pater aut mater: quoniam hi sūt magis pping & meliores domus. qui uidet quod alter dualiū ē comotus aut motus alicui supradictorū accidet aliquid pro quod non sibi nec aliis pdesse potest. qui uidet quod i eis est superfluum augmentū aut pulchritudinē aut albedinē: i his omnibus quae pertinet ad os uidebit re placentem de qua consequetur gaudiū cuiusmodi quo se habet illa diminutio: aut illa superfluitas: & pulchritudo.

Qui autem uidet quod alius nascitur sibi dualis cum illo habebit fratrem seu filium aut sororem, aut fratrem qui faciet nocumetum aliis de domo secundum proportionem qua nocet illi qui super aditus est aliis. Et similiter si confert eodem modo confert illi aliis qui sunt in domo. In lingua est alius modus. Qui uero uidet eam diminutam: aut abscissam, & non est inter se & aliam causa, nec controversia est augmentum in lege. Si enim habet causam cum alio & controuersiam est diminutio in ratione sua. Similiter si uiderit in ea supfluitate: aut extensionem est uirtus in sua ratione & uictor in sua causa. Qui uidet in uxore sua: lingua abscissa est bonum ipsi mulieri, significat enim quod ipsa est mulier celata. Quadruplici debetis sunt patrui: aut filii patrum aut dentes domestici domus. Et superiores debetis sunt uiri inferiores domus mulieris. Dentes consanguine & dolore extrahere mortem extranei significat. Dentes euelli sine dolore bonum est. Qui uidet inferiores cum manu & dolore tollere filii aut alicuius proximi mortem significat. Dentes maiores cum sanguine perdere parentem proximum moriturum significat.

Expositio manuum unguium costarum crurium pedum & digitorum. Cap. III.

Manus omnimode est frater. Qui enim uidet eam abscissam aut in eam augmentum aut detrimentum id est augmentationem uel diminutionem accidet in fratre adiutoriū exponit frater aut filius. Digiti uero sunt filii germanorum. Qui uidet quod comedit digitum suum maximum malum significat. Qui uidet se habere plures digitos accidet sibi periculum: & detrimentum. Ungues autem sunt suo posse hominis. Qui enim uidet quod suę ungues sunt facte & apte aut diminute fugiet ab eo sua pecunia debilitaturque uirtus sua: aut suum posse. Qui autem uidit quod in suis unguibus habet supfluitatem aut sint longiores solito multiplicabit posse suum. qui autem uidet quod manus sua copulat cum alia manu, ueniet frater suus

us si est abscissus: aut suus filius aut suus pater. Qui uidet quod manus sua est incisa frater suus morietur aut suus filius, qui uidet lauari manus accidet sibi molestia uel a peccatis liberari. Coste sunt parcatuſ hominis. Qui enim uidet quod costa sua est incisa se absentabit a suis consanguineis & aliquis forte ex illis morietur in absentatione quam costa quando abscinditur aut de suo loco mouebit non reddit amplius ad suum locum. Et similiter homo qui uidet istud absentabit se a suis consanguineis nunquam reuersurus ad eos. Qui uidet quod costa sua est abscissa uidebit in consanguineis suis rem unde gaudebit. Manus inquinatas habere damnū uel peccatū significat. Genua sua sunt loca laboris hominis in lateri in uita sua. & quicquid uidet in his accidet in eis siue de bono uitę suę: siue de malo. Crus & pes est pecunia & uita in quibus est substentatio sua & quis sic forte crus est dies sui termini. Qui autem uidet crus suum de ferro procelat uitam suam & pecunia sua sibi durat atque perseuerat. Cuius crus est uitreum uiuet pauper uiri similitudinem. & fugiet ab eo pecunia sua. Qui uidet quod incinduntur ei ambo crura sua, amittit totam pecuniam suam atque necessaria uitę morieturque frater suus. Qui uidet quod pes sibi frangitur non appropinquet regi per duos dies. qui uidet quod pes suus est abscissus amittet medietatem pecunię suę uel substantiam. Et qui uidet quod ambo pedes sunt abscissi amittet totam suam pecuniam & suam iuuandam. atque morietur adhuc. & hic totum precipua. quando ex toto separantur in abscissione pedes expeditionem significat.

Expositio ceruicis. humeri. costarum. & totius corporis. Cap. V.

Ceruix hominis est locus suę ueritatis: & suę legis & supfluitas eius saluis supfluitate cordis uirtutis in sua uirtute & sua fidelitate: & similiter humeri nisi quod humeri specialiter habent significare ueritatem atque legem in mulieribus: & quod diminutionis est in humeris est. non posse subſtinere in lege ueritatem & similiter accidet in diminutione cer-

utris. Qui uidet q̄ tranquillat pillos' ceruis reddet ueritatem
 proportionē qua tondet ex eis. Venter exterius & interius si-
 gnificat pecuniam & filios/qui minor quam est i ueritate pau-
 cescūt filii sui & creatio domus suę. Qui uidet q̄ uenter suus ē
 augumētatus & apparet in eo supfluitas uisibiliter multipli-
 cabūt filii sui: & familia domus suę prosperabit ad augumen-
 tationem uētris. Qui uidet uentrē suū neq̄ diminutum: ne-
 q̄ superflūū: sed sicut erat est substētatio. pecunię suę. Qui ui-
 det se esse famelicum est homo cupidus aggregandi pecuniā
 secundū p̄portionē famis. Qui uidet se comedere aliquid de
 suo uentre ut est in cestinum: & huius comedit pecuniā suam
 Qui uidet se comedere epar hominis aut cerebrum aut me-
 dulam ossis. ipse habebit pecuniam sepultam. Qui uidet q̄ d̄
 in uentre suo habet uermes qui comedunt ex eo q̄ ibi est uer-
 mes sunt familia sua. qui comedūt pecuniam suam: & simili-
 ter omnia alia. alia uermicularia: quę oriuntur in corpore suo.
 seu hominis & sui caloris nūc ualoris. qui uidet q̄ extrahit id
 q̄ d̄ est in uentre suo. Lauatq̄ illud & reducit interius erit mors
 sua: absq̄ peccato. qui si non bene lauerit remanet sibi aliquod
 peccatum occultum uel diu cellatum.

De uirga uirili & testiculorum.

Cap. VI.

Ir̄ga uirilis. est fama eius. & sui filii & supfluitas illius
 ipsius est augmentū. in fama sua. aut in filiis suis. q̄
 uidet se habere duas uirgas habebit filiū post filium.
 Et cui inciditur uirga eius morietur filius atq̄ fama
 ipsius anichilabit̄ inter homines. qui uidet q̄ uirga sua: debi-
 litat̄ ē ifirmitas: filii sui aut est proprie ut abscondit̄ fama eius.
 secundū p̄portionē debilitatis uirge & forte abscisio uirge est
 mors hominis qm̄ nō abscondit̄: uirga eius nisi cū absensione
 suę uitę & famę. Et similiter si elongat̄ aut grandificatur siue
 augmentat̄ omnia hęc accident in filiis & sua fama. Qui ui-
 det q̄ oua sua sunt absisa aut acciderit & diminutio aut infir-

mitas aut hostes. sui uindicabūt se de eo p̄portionē diminu-
 tionis quam uidet. Qui uidet se habere lexū muliebrē acci-
 det ei humilitatio & uilitas uel usitatio qui uidet oua sua grā-
 dia aut inuenit in eis uirtutem maiorem solito erit homo re-
 belis ad quē nec hostes sui. nec alii peruenire poterunt. nec ei
 noceant in aliquo. Et ouum sinistrum est filiorū. Qui autē ui-
 det q̄ extrahunt̄ eius oua moriet̄ eius filius. qui uidet q̄ oua
 sua exeunt extra poterit esse q̄ nascit̄ ei filius dissimilis sibi &
 apponēt filiū ei homines alii. q̄ uidet q̄ oua sua sunt magnifi-
 cata multiplicabunt̄ filii sui. Et similiter qui uidet q̄ oua sunt
 augmentata pertinebit pecuniam suam & uerebuntur eum
 hostes. sui secundum p̄portionē suę augmentationis.

De maxillis genis tymporibus & genibus. Cap. VII.

Vper expositione genarū maxillarū & tymporū ac su-
 perciliorū/locuti sunt interpretes. somniorū inhūc
 modum. Maxille. Genne. & tympora sunt duc-
 tus uitę hominis / quid ergo istis accidere uidetur in somno
 tantum refertur ad usum siue ducatum uitę hominis. qui ui-
 det se in superciliis habere pulchritudinē maiore solito est bo-
 num atq̄ utilitas. Et e cōuerso. qui uidet in his diminutio-
 nem & hic legi nec p̄desse nec obesse & hoc modo se habent.
 Cilia nisi q̄ d̄ supercilia uirtutis maioris reputantur.

De corde pectore mamillis fronte & naribus. Cap. VIII.

Xpositio cordis & pectoris mamillarū atq̄ frōtis &
 nariū. & eorū q̄ eis accidunt in somno. q̄ uidet in som-
 no q̄ d̄ in corde suo: est oculus cū quo. aspicit est fir-
 ma cōstātia in lege sua frōs est fortūa hoīs. apud hoīs. Nasus
 facies hoīs inter homines & quicquid accidit his refertur ad si-
 gnificata. Sicut qui uidet pectus amplum erit mansuetus. &
 largus. & qui uidet ipsum strictum erit iracundus & auarus.
 Mamille sunt filia & q̄ d̄ somniat̄ de mamilla boni uel mali ex-
 ibit in filiam secundum modum. quem uidit. Mamillas alicu-

ius mulieris uidere nudas. Et tangere delectādo luxuriā significat. Qui uidet mamillas alienas lucrū inueniet.

C De costellis & omnibus membris corporis. Cap. IX.

Ostelle significant negotia mulierū. Qui uidet in corpore suo multos oculos est in trementum & sustentatio legis suae. qui uidet se suspensum adueniet ei sublimitas cū diminutione suae legis. qui uidet de corpore suo sanguinem fluere absq; plagis aut uidet in corpore suo multos oculos. de quibus fluuit sanguis aut sanies oīa hęc significat q; ipse inueniet pecuniam. Qui uidet q; in corpore suo oritur nascentia uel plaga inueniet pecuniā diminutio in corpore non est bona nisi in lingua. Cutis hoīs significat augmentum in sua pecunia & in sua matre & in sua uita. Qui comedit carnem fornicatricis habebit bonum.

C Expositio carniū ouium & omnium alium animalium. Diuisio secunda. Cap. X.

Dicto superius de expositione membrorum hoīs particularium quid mystico significant intellectum secundum interpretationē sapientū. Et quia cibus animalium atq; tum aquae & uini nutriamur ideo necessarium fore credimus. De cibis potibus & comestione. In ista enim dicit explanare. Qui aut uidet in somno q; cōedit de carnibus ouium. habebit prosperitatem. Et pecuniam cū labore. Et si fuerit affate adueniet sibi dolor etiam familiae suae. Carnes uacce sunt carnes bauilli. qui uidet q; comedit carnes uacce comedit carnē bauilloꝝ regis & dicit q; nascet sibi filia. qui comedit carnes bouis nascetur sibi filius & crescit pecunia sua. Et si fuerit captiuus soluet & ipse castabit. cum domina sua. Qui uidet se comedere carnes recentes & nō cognoscit de quo membro fuerint. nisi quod scit eas esse de parte superiori est homo maledictus alius detrahens uereatur ergo deum & respiciat. qui uidet q; percutit aliquem cum recentibus carnibus.

feriet eum lingua sua. pportionaliter. Qui uidet in domo suam auem excoriatam. accidet ei impedimētum & malum in sua familia. & precipua cū caro est recens. Et si eas dñs. domus. in domū suā miserit impedimētū illud sup dñm domus ueniet. Et si caro fuerit illicorū idem flancoꝝ & costellaz erit impedimentum & malum in melioribus domus suae. qm̄ mulieres fuerunt propagate. de costa. Et si fuerit de colla ueniet illud malum. in eo qui sibi est magis ppinquus. Qui emit carnes alianiscas. & soluet ei pretiū. Carnifex in somno est angelus recipiens animas pretium q; dat ei est patiētia. & grates quas agit deo pro his quae contulit sibi. Qui uidet qd accipit carnes a carnifice / & non dat ei pretium exibat de impedimento suo nō referēs grates deo. Qui uidet qd comedit caput hoīs aut bouis. aut uacce. est protelatio uitae suae. & sequetur eum res. quam non fuerit suspicatus. Qui uidet se comedere carnem suspensi; comedit pecuniam hoīs sublimis. Amplius. Qui comedit carnē suspēsi est pualēs hoī regis. a quo consequetur bonū. Qui uidet qd comedit caput. hoīs si est rex. habebit de suo regno. Si uero non fuerit rex habebit de sua pecunia. Qui enim uidet se comedere. caput hominis comedit pecuniam. comedit pecuniam eius. Et si in comedēdo illud nō apparet in eo signum comestiois ipse est detractor hominū queadmodū. enim detractio ipsius non habet uestigia ita comestio ipsius non impressit uestigia morsus. qui comedit cerebrum hoīs habebit prosperitatem & pecuniam. quicūq; uero comedit carnē. hoīs sicut sexcupedes. Et alii uermes omnia significant homines de familia sua. qui comedūt pecuniam suam. qui uidet qd comedit de carne sua. nō appropinquet regi duobus diebus. Iterū qui somniat / qd comedit carnem hominis inueniet pecuniam subteraneam. Qui autē comedit carnem patiētis morpheam nanciscetur ab eo uestem. Et si caro fuerit leprosi nascetur a rege pecuniam. & uestem.

Qui comedit carnē fornicatricis obtinebit bonum. Qui uidet q̄ comedit caput hoīs aut bouis aut uace. est protelatio uitæ suæ & cōsequētur eum res. Quam non fuerit suspicatus & similiter q̄ uidet. q̄ comedit caput arietis aut bouis aut bo uis. Qui uidet q̄ comedit pedes eius & manus habebit pecuniam proportionalem. Secundum q̄ uidet se comedere de illis. Et similiter omnia illa quæ de uētre egrediuntur sunt pecunia omnibus modis. Et uniuersa illa q̄ tangis ignis. ex carbonibus. aut ex aliis sunt malū eo q̄ in eo est labor & suppletium. Qui uidet se comedere: carnē/algazel est homo maledictus. & detractos uereatur ergo deum. & se coherceat a malo. Caro autē cocta. est bonum & complementum in beneficio. Qui inuenit frustrum. siue frustra carniū. uace habebit hereditatem suorum consanguineorum. qui uidet quod carnes uace dundit & unam quāq̄ partem. ponit se motum ipse erit tutor alienus. siue alicuius. & diuidet pecuniam eius. qui comedit carnem. equi ipse habebit bonū testimonium inter homines. & excellētiam. secundum proportionem. quam comedit de carne. equi. Qui comedit de carne camelli est agritudo. qui uidet se inuenire de carne camelli habebit pecuniam ex ea parte quam significat camellus. qui uidet se tranquillare camellum aut diuidere carnem eius homo morietur cuius pecunia parcietur. qui uidet se comedere carnē leonis ipse perualebit inimico suo/ licet eum primo timuerit siue sit rex siue alius. qui uidet se comedere carnē simie aut lupine accidit ei cogitatus grandis. Qui uidet se comedere carnes porcinas. habebit pecunias de malo iusto. qui comedit carnē lupi claucat̄is est homo affecturatus. uel tacitus. qui comedit carnē colubris effugabit̄ ab eo cogitatus. & crescet pecunia illius. qui comedit carnem scorpii comedit pecuniam sui hostis. q̄ comedit carnem pauonisse. uxor eius morietur. & ipse pecuniam suam comedit. Qui comedit carnem auis est bonum in hoc se

eulo & in alio: & secundū expositio uē: aliorum. ipse male loq̄tur. de hoībus: q̄ emit carnē. a carnifice/ & feret eam: accidit ei societas participii cū aliquo eritq̄: carta eius destructa: recedat ergo ab eo in quantum pōt. q̄ comedit de epate cum aceto: & sale. non est comodum in eo. Nam omnis assatura: est infortunium dolor & cogitatus.

Expositio casey. butyri. olei. seu lactis. Cap. XI:

Liquid comedere supfluit̄ perturbationē significat q̄ uidit se comedere caseum accidit sibi prosperitas. Caseum siccum comedere. significat litem & laborē. Qui comedit butyrum: aut pinguedinem omnino est bonū & uiuet uita meliori & complementum i sua pecunia significat. Lac recenter mulsū pax in lege & pecunia inuetita. Qui uidet q̄ d̄ comedit caput de quo tracta est. grossities: accidit sibi cogitatus modicum perseuerās. Mantega ouium est pecunia nisi q̄ d̄ in ea. est aliquid cōtrarii. proportione qua tegit eā. Ignis butyr̄ uacinū est cōplemētum in pecunia. Et similiter ē i lacte uace. Qui bibit lac ouiuū uel uace diligit eū rex in alio uel est. q̄ bibit lac eque diligit̄ a rege. q̄ bibit lac mulle accidit sibi impedimentū & difficultas pportione quam bibit. Qui bibit lac asine egrotabit egritudine ualida deinde saluabit̄. q̄ mingit sanguinem: ex mamillis camelli habebit ex bauilone pecuniam phibitam/ ex malo iusto. Et si mixerit lac ipse habebit scdm̄ illam maneriem pecuniam non prohibita. & prosperitatē: & uitam bonā. Et si fuerit mistura erit similiter pecunia prohibita. Qui uidet se comedere manicā uace: aut de lacte eius erit profecto scdm̄ modū illū: quo comedit. Et si bibitur de lacte eius icremētū. i sua pecunia & bonū consequet̄. q̄ tangit uacā: & bibit lac eius adueniet ei bonum. Et si est captiuus soluet̄ et cassabit̄ cū dñā sua: et efficit̄ dñs domus. Et si est pauper dicabitur. Et si est diues dictabitur amplius. Et si uilipenditur honorabitur: et res sua: sublimabit̄.

Qui bibit lac leone adueniet sibi regnatus, ex parte regis & prosperitas: Qui bibit lac lupe accidet ei pecunia, qui comedit spumam lactis ipse uoluit sola mala cum bonis. Venit quidam & dixit uidebam me fore in capite meo, ortolus aleo pleno: & oleum incipiebat fluere per faciem meam. Cui sapiens ait istud est mulier tua: & est tibi utilis, sed time deum & sic non est tibi grauis & inquit uir illa unde nosti quod sit mulier mea respondit, Sapiens deus fecit hominem de zalzal simile operis facti alias dei de terra: & homo non habet propinquiorē rem matre quam peperit eum. Inquit uir illa uerum nosti quod erat utilis mihi cui sapiens respondit quoniam oleum est benedictum perfectum, cui deus posuit nomen arbor benedicta. Et hoc inquit uir illa unde nosti quod grauis non erat mihi, cui sapiens respondit quoniam tenebas illud super caput & cui supponitur capiti aliquid grauat eum.

Expositio aquae & uini.

Cap. XII.

Expositio uinorum & uetitorum & non uetitorum, atque portationis aquae. Qui ergo uidet quod bibit aquam claram accidet sibi bonum, modo quo bibit ex ea. Si uero est turbida accidet sibi cogitatus: & egritudo secundum proportionem turpitudinis aquae. Qui autem bibit cum hominibus: & uas incidit per ceruicem eorum accidet sibi in pecunia iactura quare sit peruidus, qui bibit uinum habebit pecuniam prohibitam modo quo bibit. Si autem uidet quod inebriatur de eo habebit enim pecuniam iniustam: & regnatum secundum proportionem inebriationis, qui uidet se inebriatum absque uino est regnatum omnibus modis si sit ex re quam non est prohibita illi bibere est debilis aliquantulum in suo regnato, sed deus regit ipsum & confert ei bonum cum salute suae legis. Et similiter qui bibit decoctum aut aliud ex uinis quae inebriant est pecunia: & prohibitio eius secundum modum prohibitionis uinorum in aqua pecunia erit destructio: aut in uerbis secundum modum, quo ignis tangit uinum: & si fuerit coctum, si uinum simplex, est pecunia prohibita sine

labore: & uerbis. Qui uidet secum alio tenere uas uini: & comedunt super eo habebit causam cum eo homine, qui uidet se exprimere uinum ab uuis, ipse exercebit negotium eius regis: & permanens exponentur magna & accidet illud, explanatione Ioseph. Ioseph enim fuit captus, & posuerunt custodes, in carcerem cum duobus iuuenibus, qui ibidem erant per longum tempus: & qui omnes simul ita declusi extitissent, si regis pincerna & pistor & Ioseph cui dixit alter eorum, iuuenem somniaui. Videbam uinum exprimere ab uuis & propinabam regi: & alter dixit uidebam in somnis quod ferebam panes in capite meo: & aues ueniebant & comedebant. Respondit Ioseph, illi iuueni qui exprimebat uinum ex uuis & propinquabat regi non moraberis, in captione nisi parum deinde exhiens ministrabis regi & propinabis ei cum dextra tua. Post haec dixit alii: tu uero qui ferebas panem in capite id est super caput tuum, heu tibi in eo quod statutum est de te a rege, uocabit enim te rex: & suspendet te. Aues quae uenient, comedent de corpore tuo. Cui ille inquit, ego non uidi, ex hoc aliquid, sed mentitus sum super me & Ioseph. Hic ad eum iam iudicatum est quod me interrogasti nec mora quin uterque exiit ab eis: & accidit, etiam ambobus sicut dictum est. Qui uidet flumen uini & uidet illud esse in domo accidet sibi discordia in lege sua. Et similiter qui ingreditur in eo aut qui trahet ex eo aliquid accidet sibi discordia proportionem qua per tractet illud, qui uidet quod bibit de uase donec nil linquatur ipse: est homo cuius uita finita est: & si remanserit ex eo aliquid in uase finiunt de diebus suis quantum bibit ex eo & remansit de eis quantum remansit in uase, qui uidet quod sibi datur aqua in uase est filius in utero mulieris, qui uidet quod frangitur uas & remanet aqua in suis manibus morietur mulier & remanebit filius eius & si uertit aqua & remanet, uas morietur filius & remanebit mulier, qui uidet se exprimere uinum, in domo sua adueniet impedimentum. Aliter de domo sua, aut morietur ipse, Qui uidet se propina-

re hoibus aquam ipse operabitur bonum opus nisi fuerit in datione aliqua macula uel hesitatio: & non accepit inde pretium: & cū ibi non fuerit. nō erit super uase expositio illa / sed super aqua. Qui uidet q̄ est ebrius absq̄ uino ē metus ualidus. qui sibi accidit. Qui uidet q̄ bibit de sanguine hoīs saluabit̄ a peccato. Qui uidet q̄ bibit de aqua pluuiali & aqua est serena. habebit bonum / quē si fuerit turbida egrotabit egritudine forti secū dum por portionē quam bibit ex aqua. Qui bibit a / quam calidam. saluabit̄ a rixa & habebit dei mercedē: & infirmabit̄. Qui bibit de fonte claro. uitę prolongamen habebit secū dū modum quē bibit ex aqua. qui bibit aquam calidam & balneatur in ea. egrotabitur. Et sapientes dixerūt q̄ uenit ei controuersia ab inimico suo. Et similiter dixerunt q̄ accidet sibi cogitatus. & egritudo: q̄ uidet q̄ comunit̄ bibit est protelatio uitę suę & uictoria de hoste suo: Qui uidet q̄ uenerit i aqua in loco incognito: & cum uase non cognito uideturq̄ ei q̄ nunq̄ biberit in tali loco: qualis ipse est nec i tali uase qualis: est illud totum. sciat q̄ finita est uita sua. q̄ uidet q̄ bibit uinum inebriabile. est protelatio uitę & prosperitas. q̄ bibit aquā putei infirmabitur & si balneat̄ i ea / ita feruescit cor suū: & irascitur ita uehementi & impossibilitate ponet cum possibilimēto forti. q̄ bibit aquam est protelatio uitę suę & habebit pecuniā & si est in solitudine saluabitur ab ea: qui bibit aquam dulcem saluabit̄ ab egritudine si habet & saluabitur ab impedimento & pressura: & procelabit uitam suam. Qui bibit aquam simplicem est protelatio uitę suę & habebit pecuniam & si est in solitudine saluabitur ab ea.

De uestimentis & omni uestimentorum generum & decem misia. Diuisio tertia. Cap. XIII.

Ractaturi sup expositione oīum. genę indumētōz ad hoīem p̄tinētium post tractatum de cibis. atq̄ potibus hominis utilibus atq̄ inutilibus dignū auctu.

māmus id est conamur. elucidare sup eisdem a uestimēto: magis homini propinqui inchoamus. Qui aut uidet q̄ camisia sua est rupta. ruptura incorigili non habebit filiū. & accidet inter se. & uxorē suam rixa. Et si fuerit ruptura eo mō quo posset corrigi est homo affaturatus. qui uidet q̄ peccat uel peccat uestimētum suum similiter accidet inter se & uxorē suā causa & cōtrouersia. qui uidet q̄ fuit uestimentum uxoris suę accidet sibi sollicitudo. qui uidet q̄ texit p̄num ibi iter. Qui uidet q̄ net lanam. aut pillos camelloz. dum q̄ sprecat ad uisū uere ibi iter longum. qui uidet q̄ d̄ fillat linū. aut cottonū. aut siricum aut quodcūq̄ pertinet mulieri & nō uero faciet aliqd̄ q̄ ptinebit ad opera mulieris sed non nocet ei nisi q̄ d̄ intrat in opera muliebria. Alchemar. i. orationale de sirico albo significat mulierem. bacce uero mulierem. aut ancillam. Qui aut uidet aliquod istorum querat expositionē in capitulo suo. s. in primo uel de radice somnioz qm̄ plura unū representant. Columna ultima illius capituli in sella. hoc enī uestimentū illud quod melius est ex eis est q̄ d̄ est magis ampliū & magnū. Camisia alcacanis & reddere alocanis lucrum in mercatiōe & diuitia / & spissum eorū nisi sit grossum / magis ualet q̄ subtile & si sit preciosum & sublime. Alcalac id est uestimētum usum rancum terrę propinquum ruptum significat paupertatem. uestimētum sordidum significat destructionē legis & seculi. Et ex uestimētis quę sunt albe pulchritudinē formosam significant & bonitatē in hoc seculo: & in alio regnū quoq̄ & diuinum atq̄ fundamētum in lege. Et uestimentū rubeum significat mulieribus bonū & in hoc seculo / & uiris suaua. aut fauaria. aut lintheolus. aut rede significat gaudium in hoc seculo & effugationē cogitatum diuturnam. Et si fuerit rubeo in eo q̄ d̄ induit uir aut q̄ d̄ pertinet uiro ipse habebit rixam fortem proportionalem rubedini & eius uirtuti. Omnis color citrinus debilitatem in lege. Et egritudinem significat.

Viridus color bonum in lege & in hoc seculo significat. Color niger est bonus ei qui consuevit inducere. ueritatem rei. Ei autē qui non consuevit inducere non est bonum melius tamen uestimentum est pro lege, & pro hoc seculo cū rede. dum est alcocon. Qui uidet induit aliquid ex eo adipiscet a lege & ab hoc seculo. pro modo uestimenti. Qui uidet, q̄ induit alchaba. i. Camisiā strictam aut brachas de circho aut sirico habet regnatū. qui uidet sup se saluanā esse cassabitur cum coniuge. Quicquid mulier uidet super se esse de uestimentis uiri est bonum mulieri ipsi. Et si fuerit de uestimētis belli significat se esse sup uirum. Et mulier quae uidet q̄ induit uestimētū cassabit cū alio. Et tubedo in uestimētis mulieris est bonū in hoc seculo. Qui uidet uestimēta combusta significat deceptionē. Et qui uidet q̄ habet uestimētum formosum habebit in publico gaudium.

De aggregatione uestimentorum. Cap. XIII.

Qui uidet habere sup se riddeā fabanā amplā primam & rarā. i. subtilē est homo qui querit diuidere a se cōiugē suā & uult uenire occasione diuortii ad eā diuidēdi sed uerecōdia tenet eū pro parētibz suis. quia ueret dimittere eam sine occasione. qui uidet q̄ induit albureham nigram. ipse comittet rem prohibitā. uereat ergo deum & respiciata malo & diuertat se ab ea re. siue sit mulier siue q̄ est. Qui uidet habere sup se pānum lineum magni pretii est homo bonorū operum. appropinquat deo ex bonis operibus in occulto & in manifesto. qui uidet q̄ induit camisiā albam & ridde ex his quae cognita sunt ad induendū est robur & constātia in lege ridde & enim significat mansuetudinem & integritatem & cōplēmētum sinceritatis in lege. qui uidet indui uestimētis rubeis. incurret bellū forte & si ipse fuit ex hoibus regis habebit baiulationem. Qui uidet sup se camisiā nigrā. ibit pecuniā sua donec remāeat nihil dictum

lucrabitur pecuniā cum qua sustentabit se ab hoibus. Qui uidet se uestitū alholia idest ueste stricta nigra & cinctura atq; spata est regnū ei & saluabit pecuniā suā a rege. Et lintheamen significat seruam. & fabana mulierē. ingenuā & liberam & solutam. Qui autē uidet se inducere brachas acquireret seruā aut ancillam. Qui uidet se afferti brachas. aut auferuntur sibi eas moriet seruus aut eius ancilla ac distrabit eos. Qui uidet sup se habere uestimētum unctum accidet sibi a rege rixa. quia loquetur sibi rem quae grauabit eū. qui uidet q̄ habet super se uestimentum nigrum nō est bonum. Qui uidet sup se dysploidem uel quasi pāni serici ad modū schalcharii uel schalcherii crediderunt ei cōsiliū putantē & propinquauit hominibus. in quibus credidit ipsi reuelauerunt cū uerbo ex ipsius. donec peruenit ad eos qui crediderunt secretū ei unde accidet sup hoc rixa & cōtrouersia atq; placitum quia penituit se propalasse meruitq; eo uerecōdiam. magnam. Qui uidet super se uestimētum de bombice magni pretii acquireret pecuniā. Et si uestimēta fuerit linea & similiter magni pretii acquireret pecuniā & continebit se bene in lege sua eritq; homo sine ira. & timēs deum. Qui autē uidet q̄ uestimēta sua furātur sibi habebit causam fortē cum aliquibus corā rege amittetq; de pecunia sua. qui uidet q̄ uestimēta sua sumunt sibi confimabunt negotia sua. atq; negotia familiae suae. qui uidet uestimētis suis rupturā. est effugatio cogitatus. qui uidet q̄ uestimēta sua sibi rūpunt & comēdat cum petiis significat placitum. qui uidet q̄ ipse sunt suū uestimētum pampamentū cōplebunt negotia sua in lege sed in hoc seculo non tm̄.

Expositio pannorū & uestimētorum. Cap. XV.

Decto in capitulis precedentibus istud de expositione somniorū. uerū in hoc capitulo diuidet quomōdiū diuersificant somniorū interpretes ratione temporibus & hoitarum. Qui enim uidet q̄ est uestitus cū pelle aut

cum almasit idest disploide aut pliuatide si est in die yemis. est bonum. & est robur bone continentia. Si uero sit in diebus estatis est cogitatus & rācor. Algozes sunt pecunia. Alga si idest panus. de sirico fruns. non ad se alcharium. Qui induit eum possunt esse. in somno cogitatus. ac uulnera aut uariola & meliora uestimenta sunt de lana deinde alcocon idest cotonum. & totum hic est pecunia. Et Albeazzen adhuc minus q̄ alcocon. & capilli minus q̄ lana & minus q̄ pelles siluestres sicut concullorum. & uarii & similia & totum hoc est pecunia & prosperitas. Huiusmodi qua sibi accidet. Camisia est hominis suus honor & si decider ab ipso camisia ab eo defluit honor eius & regnatus. Et similiter elgil elgib enim & labeū est coniunctio camisiae & pulchritudo ipsius & camisia est coniunctio honoris. hominis suiq; regnatus. Qui uidet se balneari & induit noua uestimenta aut limpida absconditur. ab eo sua cogitatio & si est homo habens pecuniam minuit de illa. Vestimenta alba sunt regnatus. & confirmatio in lege. Vestimenta cum listis qui induit accidet sibi controuersia a rege. & loquetur sibi rex res qua grauat eum uel grauabit. Qui uidet quod uestimenta sua sit corrupta nascetur sibi filius. Et rubedo uniuersa. est homicidium & sanguinis effusio atq; contentio. Et cui aufertur lintheolus suus aufertur sibi camisia sua. & similiter bracha. Et qui uidet q̄ camisia sua. sibi aufertur aufertur sibi regnatus suus. qui uidet quod indui uestimentum de sirico eo modo quo solet. induere illud. est q̄ de suis uestimentis est regnatus. & dolor. Et si nō cognouerit illud nec est de suis uestimentis erit exilaritio qua habebit & regnatus q̄ accidet sibi. Qui uidet q̄ habet sup se alchaba. i. camisiam angustia & anchalirize aut disploide de tractio est regnatus. Qui uidet q̄ auferunt sibi aliqua uel aliqua existis q̄ nominauimus auferunt ei cogitatu suū. q̄ uidet sup se telam de tiracem aut de alcam erit causa & cōtrouersia.

De culcitra. lecto: & marfegna. Cap. XVI.

Expositio culcitrae lecti & marfagnarum. i. materatii atq; eorum accidentium est per hunc modum. Culcitra est uxor uiri quā nō est cognita. Qui uidet se accipere culcitram & plumat & reponere abscētat se ab uxore & cedit aut recedit ab ea atq; posponit. Qui uidet se eē sup lectū absq; culcitra capiet iter & prosperabit in eo: & si sup lectū fuerit culcitra. aduenit ei sublimitas: & bonū atq; potestas. Culcitra est perfectio amplitudinis & gaudiū. Qui uidet culcitram in loco nō cognito & nō cognitā habebit terrā scdm modū amplitudinis culcitrae: & si uidet culcitram sup lectum: & se sup eum: habebit potestatem: & altitudinē & si nō fuerit sup illū culcitram: & ille stat sup absq; culcitra ipse arripiet iter longū. & qui uidet q̄ dormit sup illū de die est obliuio in lege: & si est dormire sup suam culcitram: notam: est negligētia eius in lege: ex parte cōiugis sua: & si uidet q̄ moriet sup eū lectū. moriet in penitētia eorum peccatorum q̄ fecit in angustia. Marfegne sunt seruiētes domus. & q̄ acciderit in marfegnis accidet in seruiētibz. Qui uidet se stare sup culcitram est amplitudo & gaudiū & prosperitas est sublimitas: Qui uidet se esse sup lectū & super culcitram: significat largitatē bonū gaudiū & altitudinē. q̄ uidet se stare sup lectū & culcitram ē regnatus & excellētia & tranquillitas a solicine.

Expositio pedulum mitre. & almentar. Cap. XVII.

Edules sunt custodia pedis: & pes est custodia pecuniae. Qui ergo uidet q̄ calciat pedules uouos & sanos boni odoris: dabit suum zelte de sua pecunia eritq; suū testm super illū bonū. in lege eius: & q̄d accidit de bono uel de malo sup pedulibus: expositio ē sup ezelye. i. pecuniae suae. Almetar. i. calciameta. Qui. n. uidet se hēre almetar si ē homo regalis. stat in regno suo cū bono iudicio & testimonio: quoniam almetar est super omnia uestimenta & testimonium bonum: & nomē bonum & super oēs res: & si nō fuerit

regalis erit negotiū eius in lege sua & complemētum / & totū hoc habet quando almētā est de lana: aut de alcocō / & si fuerit de tiraco non tamen uidebit: & potest esse almentar ex alia parte crocū. a nocumēto uita & baiulanōe. Qui uidet q̄ habet i capite suo mitram. de tiraco habebit baiulationē. Et si uidet q̄ adiungit eam alii mitre erit potētatus cum alio potentatu. Et si mitra fuerit ex alcocon. habebit in negotio suo complementum & quicquid patit: in eo acquirere est de bono iusto. Qui uidet se tenere mitram albā est protelatio uita.

De tapetis & culcitris. Cap. XVIII.

Apitulum octodecimum est expositio tapetorū & alquefcit & eorū accidētium tapetū est seculum hoīs & terra eius sup̄ quam negotia eius. Qui uidet super se expandi tapetū nouum: amplum habebit ex modo bonū cū modico studio. Qui uidet q̄ cambiat tapetū suū de uno loco: ad alcon mutabit suum uiuere ad aliū locum prater illū in quo est. Tapetum quando est extēsum magis ualet q̄ quando est complicatum. Qui uidet q̄ plicat tapetum suum ipse met sibi aut alius & deinde ponit illud sup̄ humero suo fertq̄ eum alius in cognitus obibit dñs tapeti. Qui uidet illud plicatū & non expādit nec uidet extēsum significat suū seculum. Et si non extēdit ei postea adueniet i uita sua aliud angustia. Et si habet in corde ppositum extendendi hēbit spem q̄ habebit procellationē in hoc seculo. Alquefcit significat famulos domus & q̄d eius accidet de bono uel de malo: erit in istis.

De omni specie calceorum. Cap. XIX.

Alnactani idest albaltares: & scarporiū uel scalponū & alchofain idest maneris. alcorbes. ista sunt genera calciamētorum. Qui aut uidet se calciare uel calciari facere alchofain sordidos idest sotulares. de lana est sollicitudo: & inopia. Qui uidet q̄d calciat alchofain ruptos habebit largitatem: & effugabitur a se sollicitudo. Qui uidet se cal-

ciatum cū alchofain ruptis ad eo q̄d p̄aheminet pes exterius adueniet sibi largitas: gaudiū & prosperitas & effugabitur ab eo sollicitudo & ditabit & si abstulerit sibi eas abiit opulencia sua: si est diues: si uero est pauper firmatur in paupertate aliquāto tpe & habebit causam fortē: cum sua familia. Qui uidet se habere alchofain: & comburritur alter eorum ipse uero habebit pecuniam in terra inimicorū: de quo amittet medietatem. Et si ambo comburunt amittet eam totam. Qui uidet q̄d calciat alchofain nigros. & nouos cassabitur cum muliere super quā faciet sumptus: aut iter habebit & faciet in itinere sumptus. Et dixerunt sapientes aut ita erit aut incatenabitur cum catenis ferreis nouis: & si nouos albos adueniet ei hereditatio: & sollicitudo propinqua. Et si fuerint uetusti erit sollicitudo. & cogitatio in tunica quo exterius non accidet. Qui uidet alchofain in q̄ auferuntur sibi expedibus si est incatenatus decatenabit eū atq̄ soluent. Si uero non fuerit catenatus adueniet sibi largitas & bonū & effugabit sua sollicitudo. Qui uidet q̄d calciat scarpones iter arripiet. Qui uidet q̄d corrigie scarponū suorum incidunt dimittet suū iter uolūtaria. Dixerunt somniorum interpretes. Qui uidet q̄d frangunt ligamina sua corrige & suū azimon idest ligatio quæ ponit ingiro scarponis. quatenus ipsum bone stringat altera ligamina accidet ei res q̄ detinebit eū ab itinere initio. Et q̄ uidet q̄d induit scarpōes & non incidit cū illis accidet ipse sup̄ mulierē grauā uel grauidā: & si calciauerit eos nisi q̄d dantur tm̄ in manibus eius adueniet sibi mulierē uirginem & si fuerit nigri erit mulier pecuniosa. Si fuerint uirides erit sustentatrix legis. Si fuerint rubei erit iocosa. Si fuerint citrini erit i motatiua. & si fuerint colorati diuersis coloribus erit lasciuia magne uoluptatis. locuta super uiros. Qui uidet q̄d incidit cum scarponibus: & de fluxo uno in it Cum alio. ipse est homo. Qui erit in itinere cū fratre suo qui pro fratre remansit: & rediit ipse & ipse frater suus in

orietur: & si mō habet fratrem absentem erit consanguineus aut amicus suus similis fratri. qm̄ scarpacē. frater scarponis est similis ei. qui uidet q̄ calciat scarpones novos cassabitur cū muliere aut arripiet iter in loco ubi nunq̄ fuit. Et si hēbit amicum aliquē absentē ueniet sibi in colonis: & cū lucro: & si pauper fuerit dictabit. Qui calciat scarpones antiquos arripiet iter ad locum in quo nō fuit alia uice. Qui uidet q̄ furantur sibi scarpones morietur uxor sua. Et dixerūt somniorū interpretes. i. culatione scarponū quando est iter lōgū quod arripiet is q̄ eos calciat. Completus est iam Liber quartus de explanatione membrorum hominis: & eorum quę pertinent ad eum.

Incipit Liber Quintus.

**DE HIS QUAE PERTINENT HOMINI
QUANTVM AD BONVM VEL AD MALVM.**

De expositione somniorū: & precipue rerum quę ad laudem siue damnum hominis pertinere noscuntur: mittuntur sapientes: q̄ mystice significēt sunt interpretati sermōe plano & comuni & primo insistant sup̄ explanatōe eius q̄ i sōno suo uidet mulieres aut uxorem suam aut diuersam uel alienam.

De eo qui uidet mulieres. Cap. I.

Quia uidet q̄ separat uxorem suā a se & ducit aliam egredietur de uno regno ad aliud & si nō cōpetit ei regnatus. erit cogitatus & dolor q̄ accidet sibi & si fuerit regnū deponet. Dixerunt. n. somniorū sapientes. q̄ diuidit uxorem suā a se habebit placitū cum hoīe: eū habebit uerba fortia & amata. Qui uidet q̄ uxor sua habet. se

xum uirilem habebit filiū qui habebit dominū multū super hoīes. oēs qui sunt in uilla uel loco illo. Qui uidet q̄ uxor sua sit boni tenoris & bone habitudinis magis solito: ita efficitur totum negotium suū melius q̄ fuerat. Qui uidit mulierē nō cognitā erit annus q̄ ueniet proportionē suę pulchritudinis & mulier uecula est seculum. Qui uidet q̄ accolligit ad se ueculam. est hō secularis. Et qui uidet q̄ eycit eā a se nō est hō secularis. Et uecula incognita magis ualet q̄ cognita. Et qui uidet q̄ habet iuuenulā regnatū & bonū habebit. Et dixerunt sapientes q̄ eo anno casabit cū muliere quā diligit illius pulchritudinis. cuius erit illa iuuenula. cū qua in somno concubit. Et si fuerit cellata aut facie occulta est bonū occultum. Et mulieres non cognite sunt. meliores q̄ cognite & sociari cum mulieribus est bonū scđm modum obediētia eaz̄ sibi. Qui uidet q̄ loquitur cum muliere aut ridet aut cōcubit cum ea habebit bonū & gaudiū. Et si est mulier meretrix non cognita erit melior quam cognita. Si non sit mulier meretrix non cognita similiter sit melior q̄ cognita. & sociari cū meretrice peccabit aliquod peccatum. Et pōt esse meretrix homo sapiens a quo recipiūt hoīes de sua sapientia. Et qui uidet q̄ coyit cum uxore sua aut familia. uel familia sua habebit diuitia & prosperitatem in suo saculo & hoc erit secūdū modum coytus quo coyit. cum ea. Qui uidet se iacentem. cū muliere. erit annus completus. quod accidet sibi. & si mulier illa fuerit incognita. est magis uerum. Et p̄scindere linguam mulieri est bonū & in scellione linguę uiri expones multe sunt & iam. exposuimus eas. Qui uidet q̄ uxor sua. disponatur. alii. & ducit eam ad alium est homo / cui accidet impedimēta multa. & amissio in sua pecunia quousq̄ cōsumat & demum. Lucrabit aliam pecuniam. & homo cum uiderit una uice post aliam. erit homo diuersus in suis mercationibus & erit in cōtinentia legis melior. q̄. aspiciet in suis operibus. & efficietur bonus homo.

Qui uidet qđ loquitur mulieri ornate aut ridet cum ea. cassa bitur cum uxore uidua cuius etiam uir obiit habebit cū ea pecuniam. & filium. Qui autē emit ancillam nigram saluabitur a sollicitudine. Et si fuerit libera & uidet qđ emit eam non ē in ea. comodū. Et si uiderit qđ coyt cum nigra qđ est in captione & nō est soluta egrediet ipsa de cogitatu & habebit bonum.

CExpositio earum quas uidet mulier de se. Cap. II.

Mulier que uidet qđ pilli capitis sui super abscisi aut trāquilati seqstrabit uir suus. a se aut alter eorū moriet. & si nō habuit maritū erit qđ accidet super aliquo cōsanguineorū ipsius mulieris. Mulier quæ uidet se uere redibit maritus suus. ex itinere in columis. qđ si ceciderit fusus. moriet eius maritus & non rediit thorale mulieris significat uir suum. qđ ergo accidet thoraliter erit in marito. Mulier quæ uidet qđ aliqđ cōsanguineorū suorū aut alius suggit de operibus suis. ipse accipiet de pecunia sua. ea uolente. Qui uidet qđ abradiit ei caput psuadebit uiro suo rem quæ non est bona p ea. qđ uidet mulier sup se esse de uestimētis uiri est bonum. ipsi mulieri. Et si fuerit de uestimentis belli significat se esse sup uirū suum. Et mulier quæ uidet quod datur sibi spata aut lancea aut balista aut sagitta. nascetur sibi filius. & si uidet qđ sibi dat fusus erit filia. Et si uidet qđ in fuso est filatorium idest uerticulū. cassabit filia eius. & si cadit filatorium moriet maritus filia aut separabitur ab ea. & rubedo in uestimētis mulieris est bonū in hoc seculo. Et cū uidet mulier qđ thoraliter suū cadit aut auferitur sibi moriet uir suus. Et dixerunt sapientes hoc esse in fine trium noxium aut separatur eam a se si est absens non reuertet. Mulier quæ uidet qđ conterit mustū. & preparat bona ei mulier & habet bonum testimoniū. Mulier que uidet qđ habet pectensium transquilatum obtinebit bonum ex uiro suo.

De homicidio de collatione. & percussione. Cap. III.

Vi uidet qđ interficit plongat uita sua. qui uidet qđ detrocat eius caput. sibi diuidit qđ eius caput a corpore prlus si est captiuus. soluet si infirmus sanabit si i debitis saluū ea & si ē sollicitus aut formidolosus ista remouebunt ab eo & sit cognoscit eū qđ abscindebat ei caput accedit ei istud p manus illius. & abscidit caput cū ense significat comodū ppinquū. Decolari est em mauros pedeteuerti & nō subito. Ingulari & qđ in gulare ptinet ad arietes. Decolare ē hereditare & malignare & capere pecuniā ui & pdincole. Ea & qđ patitur egritudinē. cromeā sicut archeticā. & paralifum. & uidet qđ interficit / aut abscidit ei caput. moriet cum indulgētia dei. & qui uidet qđ decolat hoīem decolator habet aliqd a decolato. qui uidet qđ sinterficit hoīem interfectus habet aliquid ab interfectore qui uidet qđ colluctat cū aliquo illa qui cadit aut posternit superabit alium. qui uidet qđ infurcat significat anxietatem & similiter omne qđ dicit de decolare simile suus decolator nocebit decollato & si fuerit in eo sanguinitas & ppinquitas decolabit suā sanguinitatem ab ipso. & totū hoc qđ sanguis egreditur in decollatione: quando uero non exit sanguis est coniūgere eum sibi & cognoscere eum pro cōsanguineo. Qui luctatur cum hoīe illa qui prosternitur superabit sicut fuit. Arbaire quando fuit luctabit cum eo qui tenebat eum obsessam & prosternit in terrā. unde turbatus misit consulēdum sapientem sup hac uisione: cui respondens sapiēs ait qđ ipse erit superatus eo qđ illa qui cadit terræ toto contumat. care illa uero qui uincit nō substētat a terra nisi pedibus. & similiter omne id quod est stans qđ nō habet uestigia standi nō est durable & non recordatur cū eo testimonium & significationes standi. Qui uidet qđ decolat puerū & ponit carnem eius assandam & nō assatur mater pueri imponet maledictum de quo est salus. Et si caro pueri assatur. & comeditur cum ea catum

q̄ locuti sunt de matre est uerum.

Expositio discoptiois. balneatiois & nuditatis. Cap. III.

Um quis uidet se esse nudum, totum ipsa denudabit se in peccato & malitia. Qui uidet se nudum, nec est sup eū nisi quomō cooperit sua pudenda est hō. habens tām pecuniā: cū qua pōt se sustinere. libere ab oibus. & deinde lucrabit pecuniā multā. Qui uidet q̄ desceperit se a pectore. usq; ad genu: & uidet q̄ apparet totum reuelabuntur sua secreta. unde accidet sibi minutio. qui uidet se nudum. & absq; aliquo integumento inspicere si uidebit uestigia aliqua quæ pertineant legi aut peccato & iudica per ea si autem cōsidera locū in quo est nudus. nam si fuerit in platea. ubi multi homines. cōueniunt & tota pudenda apparuerint est dectio suorū secretorum. & corruptio tegumenti. & si fuerit sua denudatio eodem modo q̄ nisi pudenda appareāt: aut si fuerit in loco ubi non est. si denudat qui se in eo saluabitur la suspitione & si fuerit infirmus, saluabitur. si fuerit in debitis soluet ea. Et denudatio in expositione similis est abscissioni capitis. Qui uidet se esse nudum & uidet uestes suas. sordidas denudabitur a suo debito. Balneatio in somno est detectio anxietatis. a se. Et dixerunt sapiētes: qui se uidet spoliari ab aliis nec remanet super se aliquid de suis uestibus amittet de sua pecunia & affligetur afflictione forti aut exibat de peccatis cū pecunia. Si tenet aliquod depositum. reddet id.

Expositio eius qui egerit. uel mingerit. Cap. V.

Expositio eius q̄ uidet in somno q̄ mingit aut egerit aliquod quod egreditur a se & eorū. quæ accidunt eis. Qui enim uidet q̄ mingit si est anxiosus aut debitor egredietur ab eo. & si habet pecuniā amittet de ea proportionē multitudinis aut paucitatis. Si quis uidet q̄ egerit amittet pecuniā suā & si illud quod egerit est si cum amittet partem suā pecuniæ & si est fluxibile amittet pecuniā

multam & si locus in quo egerit fuerit locus cognitus constitutus. ad illud suam pecuniā expēdet in expensis cognitis & sup familiam suā & aliis: & locus non fuerit cognitus: erit expēsa illa. in re non cognita. quicquid exit de uētre significat pecuniā nisi q̄ uetitam: & non uetitam: sc̄dm proportionē difformitatis sui stercoreis: & sui fetoris & nocumenti quod ingerit hominibus. Qui uidet q̄ egerit aliud q̄ sterco cognoscitq; illud mutetq; in expositione suę radice. Nam si fuerit uermes aut pediculi. ac. eis familiam exibat de pecunia sua. a manu sua sc̄dm modum. quo egreditur ab ea a uermibus & peduculis. Vermes. n. & peduculi sunt familia sup quā solet facere sumptus. Qui aut uidet q̄ egreditur a se sanguis in egestione / & non inquinatur ex eo aliquid habebit pecuniā uetitam: modo quo accidit uel accipit inde qui autem uidet se mingere sanguinem nascetur sibi filius abortiuus.

De egestionibus. & simo. Cap. VI.

Eclaratio sup expositionē egestionum & earū. rerum q̄ accidunt eis sicut sunt interpretati sapiētes. Qui autē uidet se comedere simū humanū: aut tenet illū in sua p̄tate aut custodit illud hēbit pecuniā phibitā: & si si ex ea inquinat aliquid ipsius. Et oēs egestiones oīum aīaliū significāt pecuniā. Qui igit uidet q̄ uertit simū bouis aut congregat cōgregabit pecuniā & si si uertit simū asini hēbit pecuniā multā hoīs magni: & oīs egestio est pecunia. Sed distractio ē inter pecuniā iustā & in iustā sc̄dm distractionē feditatis egestiois sui q̄ fetoris. Profecto egestio hūana inter alias est fortior & fetidior & iam significat pecuniā de malo iusto. i. mediā alias: male acq̄sitā. Qui uidet se ambulare multo hūano aut aliq̄to: & ābulat in eo sicut ābulant in luto multo aut in eo submergit donec nō appareat accidet sibi a rege diuersitas illiusmodi: & si egestio ē pauca & diuisa est bonum & est pecunia petita modo quo accipit ex ea & aliter potest esse disceptio:

quā uidet eam cōgregatam. multā i uno loco sicut i foueam. Fouea. n. significat fraudē & accidet sibi controuersia & machinabūt in eū fraudē. Albemia est pecunia multa hois magni.

De frigore niue: & gelu. Cap. VII.

Frigus est anxietas & afflictio & similiter gellu & nix sed nix fuerit modica & in suo tpe quā debet euenire in loco alio significat frigus paupertatem. Qui uidet se pari frigus teq; coartari significat inopiam. Qui uidet se inducere pelles cā frigoris aut disploydem. significat bonum & repulsionem paupertatis. Et si induit hac & non habet frigus: sed induit hac in diebus caloris sicut in uisione uidet accidet ei anxietas timor & cogitatio secundum modum quo fatigat eum dolor. Qui aut uidet quod intrat domum: rorata adueniet sibi anxietas scdm madefactionē terrae. Et similiter si ingredit in domū lutatam cū luto molli significant hac oīa anxietatē & solitudinem. Et similiter si facit domum ex luto liquido significat cogitatum.

De uidente se captiuum & carceratum. Cap. VIII.

Dexplananda somnia eorū qui uident in captione si siue in carcere aut incathenatione p collum aut uinculatum siue ferruliatū in cōpedibus. intendimus a modo uere prosequi. Qui aut uidet se eē captiuum: queret a deo saluationem sui ab eo: quod uidit ut in primo libro c. v. quā significat malū. dicat: quando experge factus fuerit a somno bonum pro nobis & malū pro inimicis nr̄is. Qui uidet se esse in carcere uinculatū similiter ē malum. Et qui uidet se esse in compedibus ferreis ueniet sibi regnatus & firmitas in lege. Falgolen dixit malum uterq; idest. Qui uidet se tenere albiuzid in suis cruribus habebit uxorem bonā. Qui uidet se esse uictū in domo sua adueniet sibi bonū & sustentatio sup familia sua & sua pecunia. Qui uidet quod tenet in captiōe in camera nō cognita gipsata & fessa & albi hic est firmi-

tas in lege & scdm quod dicitur cassabitur cū uxore habebit: ex ea filios & pecuniā. Et algis est impedimentum: & carcer. Qui aut uidet se esse in carcere in loco nō cognito est fossa quod si carcer est cognitus significat impedimentū cum ex impedimentis huiusmodi. Qui uidet quod est captus in carcere descendit: unū gradum saluabitur ab egritudine cito.

Expositio ponderis & iudicii. Cap. IX.

Qui uidet se iudicare iter hoies nec spectat ad se iudicare hoies & itineras abscondit ei iter: & si non diuersificat ab eo grā dei & non credit homines ei quod audiūt eū: & si ē archadius notus est filis philosophorū & sapiētū. Et si est ignotus & uidet quod facit iudiciū alicui homini ita accidet sicut ipse iudicauerit quā iudex est deus. Vex: expositio iudicis in uisione est pōdus. & quā uidet pōdus iustū ē iudex illius loci iustus scdm modū ponderis illius: & quando quod uidet pōdus aut dragmas sunt uerba & causa. Et libere sunt ius & coniungunt uerba i auribus sicut cōiunguntur numini in una parte clausus & in alia contra pondus uel libram. Et surgunt dragine cum libra aequaliter & quā equat pondus est rectum iudiciū & pp hoc extimauerūt pōdus iudicii: & quomodo se habēt mensure nisi quod sunt minoris ualoris quā pōdera & trāuersum pōderis & lingua atq; manus oīa hac significant iudicē atq; quod accidit in hiis de bono uel de malo accidit in iudicibus. Qui uidet se esse de lege paganorum & orare aliquid contra deum.

Qui uidet se esse de lege paganorum: & orare aliquid contra deum. Cap. X.

Qui aliquis aut uidet se adorare ydolum est similitudo & similitudo est uanitas: & ipse mentit sup deum in lege sua. Qui uidet se adorare de trabe ipse appropinquat homini calido: & si ydolum: est de ligno ipse appropinquat homini cum miseria: & cū uerbis mēdacibus.

Et si ydolum est de plata mentis sup deum cū re cum qua ap propinquat uxori suæ. Et si fuerit ex auro faciet aliqđ unde accidet sibi minutio/qm biga significat hoiem malū & lignū si gnificat autezzes. mulierē: & auz: significat rem grauē atq; dif ficilē. Et si est ex here aut plūbo aut ferro ipse est hō secularis nō cogitās de deo sed de seculo & adhuc illud ad suam exposi tionē. Qui aut uidet qđ adorat ignē appropinquabit regi no do quo sibi accidit obliuio dei qm ignis significat regem. Et si nō haber flamā significat pecuniā in iustam & ipse adipiscetur pecuniā phibitā in lege. Qui aut uidet se esse iudeū aliquam captiuitatē hēt in corde suo, qđ pertinet ad legē iudeorum.

De uidente se cōcubere cū muliere & osculari. Cap. XI.

AD expositionē concubitus mulieris & immutatiois osculorū & accidentiū eius aduertamus. Qui enī uidet se concubere cū muliere incognita patiens sequet comodū ab agente, siue sit mortuus siue ēt uiuus. Et quidē se concubere cū muliere cognita erit uictor sup inimi cū & inimici eius est agens. Qui aut uidet se cassari cū mirama nulli amittet pecuniā. Qui uidet qđ mira milli cassant cū ea lucrabit pecuniā & magnū bonū. Qui uidet qđ concubuit cū muliere phibita sicut est mater filia uel soror actor coniū git de bonis suis patiēt; qui factor si fuerit mortuus coniun get uiuo aliquod ex hoc quod relinquit de scientia uel pecu nia. Et si factor fuerit uiuus & recipiēs tūc mortuus coniun get ei cum aliquo de elemosynis quas faciet pro anima sua / & hoc quod necessariū est ei in alio seculo. Qui aut uidet se coy re cū bestia cognita coniunget de bonis suis ei: quę sibi non p tinent & a quo grates non habebit. Et si bestia fuerit incogni ta preualebit inimico & faciet in praualore suo quod facere non deberet nec promeruit illa inimicus. Et similiter oscu la percurrit per expositionē concubitus. Intellige ergo & co gnosce similitudines. Qui uidet ergo se concubere cum uir

gine cōtinget ei eo anno bonum: & dicitur qđ cassabitur cum muliere quā diligit. Mulier meretrix in cognita est melior qđ cognita hoibus secularibus. Iniunctio cum osculo aut cum alio membro est talis qualis osculum. De coptio uero nō est bona aliquo modo. Qui osculat mulierem, quam nunq̄ ui dit in ueritate amittet partē pecuniæ suæ. Et si concubuit cū ea amittet totam suam pecuniam.

De uentositate & uomitu.

Cap. XII.

Qui aut uidet se uentosari scribēt sup eū cartam cō uentorum qm uetosator est cognitus nouerit eū qui uentosauerit liberabit ab inimico suo & suis cōtrouersis. Amplius si uetosator fuerit incogni tus & si fuerit iuuenis erit expositionis quā diximus supra. Et si fuerit senex. Senex est fortūa hois ipse ergo praualebit sup fortunā suā. Qui autē uidet qđ uiuus aut mortuus in uomit uomere est conuerti a negotio. Et si uomitus fuerit hois uiui / & illud qđ uomit nō est turpe / cōuertit sed suo peccato & pe nitebit scđm pportionē uirtutis uomēdi. Et si illud qđ euo mit fuerit turpe / cōuertet se ab una re ad aliā. scđm qđ cōuersio illa est pp iram magnā / quā habuit aut pp aliquē diuersitatē. qui uidet se ad uomendū incurret aliquod nocumētū in iuste pp quod pceptet ab eo uel ad eo indulgētiā suorū peccatorū significat adhuc cōuersionē a negotio. Amplius iuenire aliqd Qui uidet se fieri similē atq; uomere uelle super eam latro su pererit. Qui furabitur de suis sibi aut socii sui aut suo propin quo. quidē se postq̄ uomuit reuerti ad uomitū / & comedere ipm erit illius furti recuperatio / qđ recuperabit ab illo latrōe.

Expositio uidentis in sue ulcera. & uulnera. Cap. XIII.

Interpretatio huius / qui uidet in se ulcera & uulne ra aut alias influitates / qđ eis medetur est scđm hunc modū. Qui ergo uidet se esse leprosum iponet si bi res turpis de qua est innocēs. qui uidet se habere ulcera erit

pecunia quam habebit. Et similiter omnis superfluitas quā habet in corpore. Qui uidet hoīem sanū qui in ueritate est eger egritudo illius plixabitur. Qui uidet hoīem qui in ueritate est eger. & uidet q̄ multiplicat̄ suā infirmitates saluabitur & surget cito de egritudine sua. Qui uidet hoīem qui est re uera infirmus grassum & pulchrum & melioris mōdi q̄ potuit esse sanus morietur ex illa egritudine. Qui uidet q̄ uulneratur in uentre morietur & habebit bonam quietem apud deū. Qui uidet q̄ uultus egredit̄ sup se habebit pecuniam illiusmodi/ sed erit prohibita. qui uidet se esse infirmū non morietur anno habebit rem de qua letabitur. qui aut uidet se habere uulnera de quibus egredit̄ sanguis adueniet ei amissio in sua pecunia pp̄ q̄ sentiet miseriam uel misericordiā qui uidet in se uulnera aut cicatrices aut uulcera habebit pecuniā. & ita superfluitas que est in corpore aut nascētia est pecunia quam recipiet. Lepra aut̄ & demoniū est pecunia & alba ues timēta. q̄ uidet q̄ fluuit de corpore suo sanguis aut sanies & sine plagis & sine nascētia siue ex crescētia habebit pecuniam proportionē qua fluuit. qui uidet in corpore suo uulcera habebit pecuniā ut praxi. Omnis nāq; corporis, superfluitas ē pecunia. q̄ aut uidet q̄ a se egredit̄ sanguis & nō lutat̄ ex illo sanguine ipse liberabit̄ a delicto. Amplius qui uidet se habere uulcera significat pecuniam & superfluitas uniuersa in corpore protēdit pecuniā & nō hoc significat diminutionē in corpore. qui aut uidet q̄ bibit medicinā absq; cā infirmitas est itegritas sui seculi in oibus rebus. Et q̄ degredit̄ de suo corpe ex medicina nō incedit cursu ex poris/ ac si egerit sine medicina.

¶ De auro argēto. margaritis. ferro. atq; plūbus. Ca. XIII.

Aurum & argētum. Margariti & toti lapides preciosissimi quādoq; uisionibus hoīum representant̄ ideo sup expositione eorū asserūt. Sapientes & dixerunt. Aurum est anxietas ratione oblationis siue collora comunis

qm̄ est citrinū. Item aurum uidere est inuidia. qui uidet q̄ in capite suo habet auream coronā aut margaritaz̄ aut iacinctarum aut dat eam sibi aliquis habebit dominiū magnū & honorem. Qui uidet mulierē quā habet in capite suo coronā auri aut argenti aut iacinctaz̄. aut margaritaz̄ cassabit̄ cū marito bono. Qui uidet se imponere capiti suo coronā auri aut argēti aut iacinctaz̄ ei adueniet bonum. Et qui uidet sibi dari plumbū aut res totū hoc est uanū scdm̄ quantitātē quā est in eis de eis. Qui uidet sibi dari grana similia. Margaritis aut iacintis aut cinctorium auri habebit bonum & regnatum. Qui uidet sibi adduci sargas margaritarū significat dolorē & ploratū fortem. Qui uidet sibi dari iacinctum aut cincturam. unā bonā perforatam nasceť sibi filia. Similiter q̄ uidet se habere cinctorium album aureum habebit baiulationē & regnatū bonū & magnū. Qui aut uidet q̄ corona auri decidit de capite suo amittet suum regnatum. Qui uidet aurum accidet ei pena & uolētia regis sup se. Qui uidet se frangere aurum & leuare ex eo argentū/ & de aurare dicit sup eum uerba mala. & uerba illa non sunt. Hes uero & plūbum & his similia incedunt scdm̄ expositionē plata aut placte. Qui uidet sup se habere cinctoriū auri aut placte. i. argēti aut margaritarum habebit in uita sua medio regnatū & pecuniam & baiulationem & pulchritudinē. Qui uidet se habere archam auri aut argēti mittet caput eū puritatē aut depositum reddet illud. Qui uidet q̄ stat aliquis cū aurificibus petunt̄ ab eo testes. Et qui uidet q̄ operant̄ aliquid de alhadi. i. de rebus siue de operibus ex auro & plecto restabunt̄. Qui uidet se comedere ferrum est uirtus in diebus suis & prolixatio uita. Qui uidet q̄ trasglutit accinctos & statim euomit eos / adiscet euāgelium dei. & postmodū obliuiscet. qui uidet sibi dari iacinctas multas adiscet de euangelio secundum illum modum.

¶ De fletu. risu. & ioco. Cap. XV.

Ad expositionem fletus/tixus & ioci siue uoluptatis & accidētium eoz diuertamus sermonē. Qui igit̄ uidet se plorare i somnis gaudebit & ridebit. Qui uidet q̄ subridet est bonū/ sed si nūq̄ ridet. & delectari & iochari & saltari & fistulare & talis expositio oīum istorum est plorare & Roma atq̄ uoces pandoz idest tympanum. Et sonus buciue & tube ad quem uigilat omnes hoies & achalobori uoces magnarū nouitatum. mundi quas effundit illæ qui percurit ea. sed caludibia similiter ex uanitatibus mundi & hoc totum est diformæ. Ludere uero cum articulis ossium aut cum nucibus significat in honestatem & tantum quantum de nucibus sine delectatione aut prater delectationem. & sunt uerba & placita quando nuces sunt in uno loco & cōmiscet eas deus significat pecūia aut uersificari aut risma re similiter sunt de uanitatibus mundi nisi in eis sit sapientia aut amonitio. Et q̄ uidet q̄ ridet dolebit & flebit. qui uidet q̄ est tristis & dolorosus & anxius significat bonū & gaudium.

CDe ornatu oleo. unguētis. & aromatis. Cap. XVI.

Expositio ornatus oleum unguentū atq̄ odorū aromaticorum. Qui uidet q̄ ungit caput suum unctio est ornatus & bonū inquātum est temperata & non excedit modum atq̄ nō fluit ad reliquū. corporis. Et si excedit modū est impedimētum & cogitatio quæ sibi accidit ad aures. Odores aut̄ oēs sunt testimoniū bonū. exceptis illis qui non sunt puri. Illi. n. significat̄ testimoniū turpe. qui uidet q̄ se ungit cum oleis diuersis accidit aduersitas in lege sua inter hoies in lege sua & deiciet ab albat̄i ex odoribus. nisi sit in eis ex musico uel ambra. aut uirbucium in oleo oliuarum. Si ungitur aliquis ex eo. sciat q̄ est proficuum & gaudium.

CDe oī genere armorū quid significat. Cap. XVII.

Armorum oīum generū. expositio. Qui autē uidet se esse armatum ex oibus armis stat in custodia a nocu-

mento inimici sui. Lorica est inunctio & ualor. Cassis uero est regnatus filius/ & si fert cum ea aut pugnat regnatus eius sublimatur. & potestas sua exaltabitur: q̄ uidet se tenere ensem/ & non pugnat cum eo significat bonum & filium: & si est positus in domo sua: significat debilitationem. Qui uidet q̄ ensis suus sibi aufertur auferetur sibi regnum suū. Qui uidet q̄ ensis suus frāgitur in sua uagina aborciet uxor sua: & si frāgitur uagina & saluatur ensis mouetur mulier & remanebit filius. Qui uidet sibi dari ensem aut cutellum aut alchinget/ & squironē uel squisionem: & uulgo secundū quosdam dicit̄ misericordia/ eo q̄ sine misericordia interficitur aut flagellum idest arzo idest indutum: aut aliquid quod spectat ad pugnā hoc totū significat regnatum: & si est pauper ditescet/ & si e diues multiplicabitur opulencia sua. Et si uidet quod sibi datur ensis & fert cum eo ac cum aliquo eorum: quæ præ diximus: & non facit uestigia in eo q̄ fert in sequetur eum lingua sua cū maledictis. Et si fecerit uestigia: idest si uulnerauerit habebit percussus bonum: a percussore percutiente. Si uidet q̄ inciditur eorda balista: suæ est nocumentum in familia sua. Qui uidet q̄ datur sibi lancea habebit filium aut germanum. Et si aufertur sibi aufertur ei aliquis istorum. Et qui uidet q̄ balista sua frangitur moriet. Vxor sua uel filia si est in eis aliqua occasio. Et similiter quando inciditur. Qui uidet se tenere in manu sua balistam. Nascetur sibi filius. Arma portare honorem significat. Qui uidet q̄ perdit arma sua accidit sibi damnum. Qui uidet q̄ tendit archum suum: & sagittam emittere accidit ei dolor & angustia. Qui uidet armatum in domo sua intrare cedere est cum labore. Qui uidet se esse albigatum accidit sibi aliq̄d impedimentum. Et si uidet quod soluuntur ligamina aut frangunt liberabit a nocumēto & impedimēto in quo e scdm̄ modum & p̄portionem solutionis ligamenti illius. Et qui uidet se intrare archā domus sue sine angustia mor

tem appropinquare amicis denuntiat & ita de rebus conuenientibus homini siue honestis & licitis / aut malis & inutilibus. Iste liber Quintus uera interpretatione predictorum fuerit nascitur: auxilio creatoris. Amen.

Incipit Liber Sextus.

DE ARBORIBVS FRUCTIBVS ET SEMINIBVS. PROLOGVS.

Voniam in quarto & in quinto libro precedentibus istum somnia rebus. hominibus pertinentium quae ab eis separari non potest ut de membris cibis potibus. indumentis & aliis eis accidentibus necessariis prout nos instruxerunt sapientes quod nos praecesserunt uera explanatione pettractamus. Amplius quia omnia nascuntur loca amena propter hominem. tarta sunt in sua uita solatiu & iuuamē. Idcirco quaedam quae homini deseruiunt in uita subsidium sicuti. Salomonis doctrinam in hoc. Sexto libro sub breui epilogo adiuuante domino exponemus ordinate. Igitur super interpretatione arborum yardinorum siue uirgultorum aut uiridarium atque eorum uarietatum ut palmarum fructuum seminum foliarum atque ramorum & ceterarum rebus eis accidentium.

De arboribus seminibus: atque fructibus. Cap. I.

Arbores cognite sunt uiri & uir se habet inter homines proportionally quae admodum arbores inter arbores. Qui uidet se habere palmas multas in suo dominio & potestate ipse habebit in potestate uiros secundum proportionem illarum palmarum. Qui uidet quod colligit de fructibus palmarum habebit de uiris pecuniam: illiusmodi. Expositio autem palmarum sunt uiri boni complexi sufficientes. sicut palmae sunt arbores. magis complete aliis arboribus. Et si arbor fuerit nucum e

homo auarus. Qui ingreditur in uiridarium & colligit mala granata acria / aut comedit ex eis significat cogitatum & dolum: & insinuat. Et si fuerint dulcia inueniet pecuniam. Et si fuerit excoxiata erit melius: & qui uidet quod habet uiridarium aut alcarzium. id est domum regiam & riuos curretes per eam ingreditur paradysum. Qui ingreditur in uineam & non in suo tempore & uidet eam oneratam melius quam poterit esse in suo tempore cum uuis nigris patietur uariolas ipse uel alius de domo sua. Et si comederit ex eis. aliquam habebit cogitatum: & dolum nisi custodierit eum deus. Si arbor fuerit azaria est homo modice pecuniae & magni generis in suis negotiis / & testimoniū super eum bonum sicut azariae. Et si arbor fuerit uitis est mulier. Si est oliua est uir benignus beneficii. Si est alcocon est homo letus. Si est azaria est habundans & largus secundum modum azariae est pecunia augmentata & proficua. Qui ergo uidet quod stat in ficulnea: & comedit de eius fructu hereditatem: ex consanguineo habebit. Arbores quae non habent crura sunt minoris ualoris in lege quam aliae habentes: crura & sunt magis seculares: quam aliae. Qui uidet arborem: quae non habet crus: naturaliter habentem: crus est sublimitas ei cuius & illa arbor secundum proportionem grossitiei cruris & eius uirtutis & ista est arbor cuturbicarum est arbor cuturbicarum melior est quam aliae arbores in genere suo quam si est in loco non cognito exaltatione erit maior & magis uerax. Qui uidet se ascendere arborem: aduenit ei bonus nuntius. Qui uidet arborem cum fructu: lucrum habebit secundum proportionem fructus. Et qui capit de fructibus: illius habebit pecuniam illiusmodi. Qui uidet quod cadit de arbore accidet sibi tristitia. Tubani sunt mulieres in quibus non est utilitas propria. Qui non habent uenas in terra / nec super terram incrementum: & ita sunt duo tubani uel tres aut tot quot possunt numerari. Et si fuerint in numerabilia significant pecuniam ex parte mulieris. Qui uidet uentum erradicare palmas multas magnas &

paruas, magna sūt uiri, parue eorum filii. Et omnis arbor: ha-
bens spinas est homo fortis proportionē spinarum ī arbore.
Et si spine eorū fuerint cognite in locis suis sicut in palma est
hō fortis rebellans, quē si uoluerit capere per uim reuelabitur
tibi. Et si uoluerit eum capere arte alleuabitur tibi & non no-
cebit tibi fortitudo sua. Qui uidet se coligere fructus arboris
magna onerata inuenit pecuniā multā p̄portione illius inter
alias & si sedens colegerit fructus pecunia, erit cum minori la-
bore. Et si loquitur ei arbor erit pecunia de qua mirabuntur:
homines quoniam intelligit quicquid: loquitur illa. Ampli-
us & arbor habet aliam expositionem. Cum enim arbor ē cō-
pleta diuiditur eius crus oratio est hominis & quod accidit in
oratione & aliter arbor potest esse mulier & filius quando in
uisione est aliquid quod significat mulierem & filium tunc, n.
expositio arboris. Conuertitur in mulierem & hęc mulier de-
bet esse mater regis: aut filia regis: aut serua aut mulier quę
pertinet ad regnum: & uene arboris: quando diuiduntur/sūt
ezebee id est primitiæ hominis de quadraginta unum: & crus
arboris est oratio. Quando uere arbores non sunt grosse tūc
sunt uirtuose honor largitur magnus ezebee. Arbores uero
cortex est ieiunium. Si uero grossa cortex & robusta est ho-
mo multi ieiunii: & quod suggit etiam arborem in ambitu
sui est amici. Si uero multi surculi fuerint habet multos ami-
cos. Folia eius sunt mansuetudo hominis cum enim folia ue-
nusta erit homo uenuste mansuetudinis. Et quando est tali
modo potest exponi arbor legis. Sicut arbor non potest ui-
uere sine cortice & uenis & curris: & soleis & radix omnium
horum: aqua quam bibit a terra ita est homo quietum potest
ad totum hoc ut diximus de arbore peruenire nisi cum fide &
credulitate in deum. Qui uidet arborem exprimi & succum
eius extrahi & irrigare eandē arborem illo succo/illę qui rigat
ab utitur uetita muliere sicut sorore; uel filia aut huius quę ad

modum, si irrigaret oliuā cum oleo. Omnis autē arbor quę
uidetur nasci in loco non apto, ut arbor ibi nascat, est homo
extraneus, qui uenit ad terrā illam, aut domū aut camerā illā.
Qui uidet in domo sua interius & exterius inferius & supe-
rius & per partes, genera diuersa arborū nata erit malū quod
accidet domi illi. Et oēs illę arbores, sunt hoies qui ueniunt il-
luc ad plorādū. Qui autē uidet q̄ plantat ficulneam aut uitem
aut aliam, arborem, & nata est uidetq̄ fructum, habebit alti-
tudine / & sociabit se cum hoie magno scdm̄ proportionem.
Qui uidet q̄ plantat arborem est prolongatio uitę & inue-
niet lucrum / & si uidet q̄ plantat arborem illam, nascitq̄ si ra-
dicauerit aut non adueniet sibi cogitatus fortis proportionē
plante. Qui autē uidet q̄ ui abscidit arborem cogitabit ipse
aut aliquis de domo sua & sup eum timetur mors. Et dixerūt
somnia interpretas, qđ qui inciderunt arborem hora qua
cadunt folia non est aliquid bonum. Qui uidet q̄ stat sup
palmam oneratam inueniet diuitias & bonū. Et si comedet ex
ea comedet alterius pecuniam. Qui uidet qđ uentus con-
fringit arborem suam significat egritudines. Qui comedit
fructus arboris fructuose erit comedens pecuniam mulieris.
Erat quidam homo in societate in nalagab, & uidit in diebus
oluiarum, eo colligebat ex una oliua mille grana, & tagaue-
uauit eum. Qui uidet se esse in uiridario inueniet prosperita-
tem, & bonum multum. Qui uidet qđ ingreditur, in uirida-
rium & folia arborum excuciuntur, sup eum cogitatus & do-
lus. Qui uidet palmas non habentes capita sunt inimici se-
cundum numerum ex illis quas uidet. Qui uidet palmam in-
clinantem substinentem, super parietem dominus eius in fir-
mabitur, usq; ad mortē / deinde saluabitur. Qui uidet palmas
incisas moriet dominus eorum / aut sibi incidet impedi-
mentum grande. Et si sunt radicibus abasse moriet magnus do-
minus in loco illo. Qui uidet se stare super palmam & co-

medit de ea. cassabitur cū muliere cuius pecuniam habebit & si habet stupitem. magnā pecunia ueniet sibi sine dubio.

C De herbis odoriferis, plantis & oleribus. **Cap. II.**

A D expositionē plantarū herbarumq; odoriferarū & aliarū. herbarū ut olerū. & ceparum. nō intendimus Omnis, n. planta uel herba nascentia cuius radices cognoscuntur odorū uidelicet aut alterius. est sublimitas dominio illius pportionis/ excepto mircho mixto. qui parū. & multi mixti cū flere fletu & aut dolore. nisi illud uiderit homo in suo loco nō est ita q; nō odorat nec cangit. & similiter roxe & olieziū & q; enumerantur inter odoriferas preter eietum q; significat filium quem habebit & albachul sic omnia olera. Qui uidet olera & ignorat eorū numerū quā uidet significat cogitatum. & dolum; & cepe similiter & alia & cephanoria & napi & ambo significat mulierem sine comodo qm̄ non habet subtus terram radicē. & sup̄ terram ortum. & si sunt multe ac ubere qm̄ ignorat numerus denūtiat ex parte mulieris. Alhasis idest herbe multarū manerie; sicce cōmixte in simul & elliede. i. herbe pascuales quas comedūt bestia significant pecuniam quādo est in diebus suis congruis idest in qbus. debent esse ligna uirida seu etiam sicca significāt detractiones & significant oēs malas. ad mixtiones. Qui uidet uiriditatem in somno adueniet ei bonum. Et baculus pegrinationis. i. burdonum. est homo cuius ualor & uultus. est inter hoies pportionis & generis eius atq; naturæ suæ. & est hō rebelis. Qui uidet se ambulare in uiridi prato: est hō fortis in fide dei. q; comedit ex albachol. coctis & est bonū & si sunt cruda nō est in eis bonum comodum. Qui uidet elicā inueniet bonum qm̄ cum siccatur homines seruiunt ex eo.

C De messe granis tritici & ordeī. **Cap. III.** Elles sunt opera filiorū adam. postq; dñs messis sit cognitus. & locus eius si sit messis. in suo tempore.

& in sua hora/ & si non potuit nec pra uenit hora messis. Et si diuersificat. & est messis locus nō cognitus. & sunt spice congruæ matura est tēpus messis pretiū uel pra ueniēs. i. ante horam suam. significat hoies q; sunt cōgregati p guerra & si messem uidet seccatā. erūt hoies mortui in illa guerra mō messis seccate. Et si uidet q; habet messem cognita sicut dixi significat opera sua in lege sua. & in seculo suo. Et cū cede scdm̄ dñm uisionis mō. quo cum uideris. Si aut uideris secularē. scias q; est pecunia cōgregata quā inueniat pportione qua uidet de messe. donec excar idest conuertat in grana. Cum. n. exit de spicis significat pecuniā maiorē quā qm̄ erit in spicis. ex illo habebit diuitias. & erit pecunia magna & si fuerit commixtum: aut ordeum est magna pecunia sine labore. & melior adueniet quia cum illa est ospitas corporis. Et farina melior est quā triticum & q; panis ppterea. q; panis fuit coctus ab igne. & si fuerit a mixtio erit pecunia crescēs. Si aut fuerit miliū erit pecunia multa. Si fuerit ordeū. i. far simile tritico est beneficium fructuosum. cū salute corporis & cū labore & lassiuo multo & placito & solitudine. Si messis habuerit fructum alium q; spicas ut dactilos. aut his similes significat remunerationem operū suorum habebitq; ex illa remuneratione magis q; sibi ptinuit. Et si remuneratio sit pro alio seculo habebit ex illa pietatem dei plusq; cogitauit. Fabe & ciceres. atq; lentes. & grana cetera huius cocta aut rostita significat cognitum aut rācorē. qui uidet se habere messem siccā habebit pecuniā. quam congregabit. & si fuerit messis ordeī habebit a rege bonū & pficuum. Qui uidet se comedere triticū siccum aut coctum: aut costum significat bonū q; sibi accidet. & si mittit enxenium. Ordeū est amplificatio & gaudium cū in colūnitate corporis. Qui se uidet habere. messem quā siccauit & misit in archa significat bonum q; peruenit sibi/ & prater messis opera esse quæ facit pro aia sua. Accessit ad yburim quidā dicens ei uide

bam q̄ tenebam i palma. manus mee ordeum: & prosci illud in os meū respōdit. Iburim erit tibi bonū: & proficuum & eo absente dixit circumstantibus quis uesty cognoscit mansionē illius hoīs. Respōdit unus eorū ego: cum sapiens ait obserua eū: quia in breui moriet̄ qm̄ ipse cōsumauit suū aerem: & ira accidit in capite. n. quattuor dierum obiit.

C De nuce: & omni fructu manducabili. **Cap. III:**

N Xpositio nucis & aliorū fructuū: & oīs rei māducabilis hoc in. xl. capitulis cōtinet̄. Qui ergo uidet se comedere nuces comedet inimici sui pecuniā. Itē scdm̄ quosdā. significat litem: & discordiā. Qui comedit malū granatum comedet pecuniā congregatū. Quod si fuerit acetosū. est hō cogitatus & dolētosus. & si fuerit excoiatū est bonum & amplificatio & inueniet hereditatē & pecuniā sine pena. Qui uidet mala punica multa uidebit in se & amico suo qd̄ noluerit. Qui uidet se h̄re fructus adueniet ei cogitatus. Et si uidet q̄ exit oleū intrabit sup̄ se aliqd̄ beneficiū. Et similiter si uidet q̄ comedit ex oleo q̄ extrahit inueniet pecuniā. q̄ uidet se comedere oliuas nō est bonū & significat cogitatum. Omnis fructus citrinus significat infirmitatē p̄portionaliter scdm̄ fortitudinē citrinitatis exceptis citris actis & amaris & amazzanis. Omnis fructus recens. significat cogitatum excepto nisi sit in tēpore suo. Irise. i. domum dei uel beneficium q̄ dat deus hoī ad substērandū uitam in hoc seculo. Vue nigre. significant i suo tpe cogitatum & dolum: & extra suū tēpus cogitatum & dolum & tegauces. i. uerba. Qui aut̄ uidet se comedere uuas albas aut uuas passas. est affluentia & pecunia in sua hora. & extra suā horā. Vue passe sunt bona omni mō lacete. i. pipones. uirides sunt bone/citrine uero egritudines. Qui autem comedit mel significat bonū: & emolumentū. i. grauantiā. ita q̄ si est captiuus. soluetur: qui uidet comedere ficus aut mala est bonū & cōplementū. Qui uidet se comedere ficus & amigdalas: aut

aliquid de fructibus uiridibus: aut ficis significat bonum. Citrum significat filium. non enim nocet sua citrinitas. Dactylos comedere cum mele significat pecuniam multam. & dactyli est bonum trāquilatum. Frangere. Qui se uidet malum punicum: significat seruam aut uxorem. quam inueniet. Qui uidet se esse famelicum inueniet bonum & pecuniam. Qui uidet se comedere mel significat bonum diuitias: & gaudium: & si tenetur captiuus soluetur. Qui inueniet malum punicum inueniet solidos mille aut castabitur cum uxore aut nascetur sibi filius. Qui inuenit pomum & odorat illud habebit filium. Qui inuenit multa poma inueniet pecuniam p̄portione numeri mansanorum uel mansanorum. Omnes fructus qui comeduntur hora casus soleorum ab arboribus. nō est bonum. & significat cogitatum & dolum. Qui autē uidet q̄ comedit oua ossata ut friza. est bonum & si sunt cruda nō est bonum: accidet uero sibi cogitatus & dolor & rāchor. qui uidet se comedere panē zuchari: si est uiuus habebit gaudium in capite unius: dici aut unius mēsis aut unius anni: & hoc p̄portionaliter secundū magnitudinem sui & paruitatē: & multitudinem & paucitatem: Qui uidet se comedere uuas yemales: albas inueniet bonum in suo tempore & extra suum tps. Si amisit aliquod reducet sibi deus: & si est pauper dictabitur. qui uidet se comedere panē bonū significat. Qui uidet se comedere ex eo q̄ nō est in uale aliquo donec cōsumatur totum qd̄ ibi fuerit dies sunt finiti. qui uidet q̄ est ieiunus est constantia in lege q̄ est debilis in mercationibus erit obediens deo. q̄ inuenit dactylos inueniet pecuniā & bonū. Qui uidet qd̄ ieiunat & comedat anteq̄ expergilcat pueniet ei cōplementū seculi & effugatur ab eo pauor & sollicitudo: & nocet ei in lege sua. Qui uidet se comedere uuas: aut ficus inueniet bonū: q̄ comedit caseum recentē est bonū: & similiter qui accipit eum. Et qui uidet se comedere niuem: in tempore suo inueniet bonū.

& si extra tēpus suum. inueniet grauantiam quā prius acqui-
siuit aut debitum terminus adueniet.

C De fabricis & aedificiis orbicularibus. Cap. V.

Fabricator expositio & azzoradit. i. edificiorū orbicu-
latorū. sicut cheac. i. uersaulis. Qui uidet q̄ hēt azzo-
radit hēbit regnū/ & ducet militias: Qui autē uidet se
habere domū magnā sicut est domus regia/ habebit
regnum mō domus. Qui uidet q̄ egredit̄ ab azoradit aut ab
edificio exhibet ab hoc. in qua egredit̄. Et expositio fabricarū
& edificiorū regalium: qm̄ ea non sunt aliorū nisi regum. Qui
uidet q̄ habet domū regiam aut simile aedificium ei habebit
regnum illiusmodi & amplitudinis eius.

C Expositio de almusa. Cap. VI.

Almusa est celsitudo atq; bonum. Qui uidet se hēre
almusam albā pictam: petet aliquā cōiugē & patiet̄.
repulsum atq; refurabit̄. Et si fuerit ex eo pano uil-
li tincto expendet de suo capitali/ eritq; mercatio sua
debilis & erit hō iportunus in querendo uiuendam suam.

C Expositio camerarum & graduum. Cap. VII.

Qui autē uidet se in camera noua si ē pauper dicta-
bit̄ & si est diues amittet de sua pecunia & firma-
bit̄ in lege sua. Et si hō diues uidet se i camera ue-
teri crescūt ei diuitiē: & si est paup̄ & uidet se inca-
mera ueteri antiq̄ auget inopiā suā inopie. Qui uidet q̄ sub-
dit per gradus antiquos lucrabit̄ in mercaturis suis & si ha-
buit contouersiam terra iudicabit̄ sibi ad suum bonū. & p̄si-
cium & cōtra eū qui se ipedit. Qui uidet q̄ descēdit de gradi-
bus antiquis amittet autē de sua mercatura/ & si habet cum ali-
quo cām uincetur & accipiet a se q̄ uoluerit. Et si gradus an-
tiqui frangunt̄ eruent in eum illi de domo sua eritq; male fa-
ctor. & negator timeat deū & expediat se ab eo quod quatūt
alii. Qui uidet q̄ subdit in gradibus nouis lucrabitur bene

in lege sua & desistat a bono quod cor concepit ut faceret.

C De soldis nūmis atq; expensis. Cap. VIII.

Qui uidet sibi auferri solidos sculptos accidet sibi ali-
quid q̄d non uult ex parte familiae suae. Sed si illae qui
hanc uisionem uidet fuerit captiuus in breui redibit ad pro-
pria. Et dicunt sapientes somniorum interpretes & unus sol-
dus significat filium cum quo exillarabuntur hoīes. Qui ui-
det se inueuire numos significat uerba & impedimētum atq;
placitum. Qui uidet sibi numos dari bonū significat testimo-
niū sup se. q̄ uidet q̄ mortuus sibi largit̄ soldos est innocēs: a
maleficio. Qui uidet in manu sua soldos manifeste/ nec ui-
det eum qui dat sibi significat placitū inter se & aliquē de do-
mo sua. paucos modicū & multos magnū. qui uidet q̄ expē-
sa sua dissoluitur de sua manicha siue sine soldi siue sint nūmi
& ipse hac est ignorans & expensa erit ligata cōiunx sua faciet
inimicum cum alio.

C De anulo. speculo. & alhali. Cap. IX.

Interpretatio anulorū & speculorum & oīum alchali
quid significēt. Qui uidet se iuenire anullū & mitte-
re ipm̄ in manū suā siue digitū cōsequet̄ regnum si est
hō cui spectat regnū. Si uero nō est hō cui competat
habebit in suo dñio coniugem ex suis p̄pinq̄is & si cōiunx
sua fuerit pragnās pariet filiū. qui uidet se amitteret anullum
suum amittet regnū si hō regni fuerit/ aut obiit mulier sua. aut
filius suus. Qui uidet q̄ lapis anulli sui est eruptus. uel ru-
ptus aut fractus diuidet se ab uxore sua. Et lapis reductus in
anullo reduceet̄ uxor ad maritū suū. qui uidet q̄ sigillat ipse in
cera cum anullo suo alii homini habebit regnū a rege & ipa-
rabit & forte si nō cōpetit ei istud acquireret bonum multum.
Qui uidet dari cartam. sigillatam adipiscēt̄ bonū alio loco
suae familiae & redibit saluus. Qui uidet q̄ lapis anulli sui est
de lapide smaraldi aut iacincti accidet sibi aliq̄d ipedimētum

de sua familia aut de sua pecunia. Et si lapis est alius quā iactus
 uel smaragdus nascetur sibi filia longo tempore uictura. qui
 uidet quod mittit alicui anulum suum. & repetet illum petet ei
 mulierem & renuet ei. Venit quidam ad cōbuturre: & dixi ei
 quod quis uidebat quod anulus suus frangebatur: Cui respondit
 diuidet uxor tua a te & non transferūt nisi dies tres & separa-
 uit uxorem suam a se. Qui autem uidet speculum de placta.
 Incurret cogitātū & dolorem. Qui uidet se inspicere in spe-
 culo proficiscetur in terrā alienam. deinde redibit saluus. Qui
 respicit se in speculo sudo obit sibi filius masculus paruus. q
 uero speculatur se in speculo uitreo uxor sua aborti & familiā
 & ipsa liberabitur. Qui uidet quod tenet duos azibares. i. ar-
 milas auri accidet in corpore eius aliquid unde dolebit. Qui
 uidet quod tenet duas maures acquirat regnatum & nascetur si-
 bi filia. Qui uidet quod tenet duas in pedibus athilchalem. auri
 aut argenti pedes suos mittet in alchau. Qui autē uidet sibi
 cinctorium gemarum adipiscetur diuitias & bonū nasceturq;
 sibi filius qui diu uiuet.

De nigromantia.

Cap. X.

Apitulum. xlyi. libri tertii secunde partis huius uolu-
 minis est de elgyrin & statim nigromantici atq; fictitii.
 Qui igitur uidet in somno elgyrin pertendit controuersiam
 facturam iter se & aliam uel alium & si fuerit agnana idest fæ-
 mina famiua causa controuersia erit modica & uertetur in cō-
 cordium & bonum. Et lefecan hostis calidus circumuentor &
 elgyrin sunt domini fraudum & deceptionum & nigromanti-
 ci discordia in lege. Qui uidet quod facit facturas uel fictitias ac-
 cidet sibi impedimentum.

De omnibus somniis.

Cap. XI.

Abita uniuersa notitia explicatiōis somniōz & ui-
 siōibus hoīum ut plurimū apparet prout in libris q
 precedūt istū ostēsum est. Amplius est ut doctrina

dilucidius liber elucescat sub breui cōtextu: Cap. l'm unicum
 & ultimum totius libri uoluminis sup autem praxactione sō-
 niōz epilogus. Si quis igit uidet quod mutat ad locū proficisce-
 tur. Qui uidet in domo sua auaces mortuas excoriatas mo-
 riet ipse uel aliqs de sua societate. Qui uidet quod sella sua fran-
 git moriet uxor sua. Qui uidet sibi dari cartā ibit iter & reuer-
 tetur saluus ad domū suā & habebit bonū. Qui uidet quod de-
 cidat in recte cadit in rixam & sicut saluabit a rete ira saluabit
 a rixa. Qui uidet sibi nasci filiū adueniet sibi cogitatus. Si ue-
 ro filiā adipiscet bonū. Et dixerūt sapiētes quod nascet sibi filius.
 Qui uidet i se aut i uxore sua ipregnatiōem adueniet sibi aut
 influenza aut affluentia. Et si si emit seruum accidet sibi co-
 gitatus. & si seruā habebit bonū & gaudiū. q etiā uidet in par-
 uo boni uel mali exhibit i matre sua & nō i ipso. Et si fuerit res
 quæ non ptinet mulieribus exhibit i parte. Splendor significat
 concordiam. Obscuritas ignorantiam & obliuionē cognitiō-
 nis suæ ueritatis. Ploratus gaudiū Seymi hostē calidum. El-
 gyrin dños deceptionū. Veneficis discordia i lege. Et q facit ue-
 neficium habebit impedimentum. q uidet se habere onus gra-
 ue aut leue pertēdit cogitatum futurū scdm modum leuitatis
 suæ uel grauaminis. q uidet se cogitosum aut dolētē significat
 gaudium illiusmodi. q uidet se esse i ciuitatem significat con-
 stantiam i lege. q uidet se debilem in corpore adueniet sibi co-
 gitatus illiusmodi. Opus terrenū preparatum ad ignem per-
 tendit non bonum eo quod est opus ignis. Lapidēs sunt coope-
 rimentum cordis. Diuoratum est amissio. Sanguis est pecca-
 tum. q uidet se ambulare i splendore significat recordationem
 ad partē dei. q det puerū suggētē ubera sua. significat carcerem
 & claudet sup eū ianua. Puer si est a tribus ānis usq; ad octo
 annos significat melius q puella: & tot ānis ifans donec sit pu-
 er significat cogitatum sicut diximus superius: & similiter i fa-
 uelam paruam. qui uidet quod preparat mustum est testimoniū

bonum. Qui se solite exercentem pro nuptiis eius laborat
 exequiis mortis eius. Qui uidet q̄ uxor sua moriet̄ obiit fi-
 lius eius. Organē, i. circule & lubudugi idem umbraculū ad
 modū cebi p̄pilonis nisi q̄ nō est rotundū sed quadratum. &
 pp̄ria fertur id super reginas. & iperatores atq; apostolicos &
 apud quosdā mauresit in nuptiis sup nouū & ilbezueb. i. co-
 ratia uel burse de coreo deputate ad ferēdū qdlibet & scribe si
 ue notari tenēt in eis cartā & atramentū reliqua oīa significāt
 mulieres. Qui uidet uitulū aut seipsum q̄ est suspensus signi-
 ficat mortē suā, aut alicuius pp̄iquorū suorū in domo illa ubi
 uidet fieri nuptias. Senex nō cognitus significat melius q̄ co-
 gnitus. & cognitus est ipse idē aut similis ei. Senex cognitus
 est melior hoīum & significat fortunam eius. & p̄sp̄ritas sua
 atq; aduersitas erit p̄portione uerborū. qua loquūtur inter se
 alterutrū. Et si pili nigri fuerint ammixti canis cāpis illius se-
 nis fuerintq; magni corporis robustus & melior in sua fortu-
 na & magis uerax q̄ d̄ si nihil de pilis nigris remāserit inter ca-
 nas illius significat debilitatē in fortuna sua. guerra in somno
 est legis destructio. q̄ aut uidet duas societates hoīum in aciē.
 constitutas quarū utraq; in alterā iacit ictus altera tamē p̄cutit
 altera aut nō iacit & non p̄cutit significat inter hoīes inter ha-
 bet̄ placitū & cā cum iudicio. Et eorū illi q̄ iaciunt. nec percu-
 tiunt tenēt mēdatium & falsitatē. qui uidet se queri ab aliquo
 significat cogitatum & dolū uidet sibi parare laqueum uel ali-
 quod aliud quo capiat̄. caueat sibi a latronibus aut seducto-
 ribus ne cadant sup se qm̄ accidet sibi pena & litigatio. qui ui-
 se ferre puerū aut puelā significat cogitātū & dolum. qui ui-
 det se substinentē ad cordā cū manu sua significat q̄ relinquit̄
 iter ibitq; corda si abscondit̄ cessabit ab itinere. Et dixerunt sa-
 pientes q̄ significat bonū atq; sustentationē in lege. qui aut
 uidet q̄ inter se & aliū est concordia & pax sicut est in ueritate
 rei cadet in te inimicitia. Et si in rei ueritate est inter se & alium

amicitia & uidet tunc inter eos est inimicitia recedet ab eo de-
 inde redibunt ad amicitiam & iter se & alium est inimicitia in
 ueritate & turpitudine atq; rixa. Videtq; inuisione q̄ hēt simili-
 ter inimicitia cū illo pacificabunt̄ & fiet amici. Et si inimicitia
 inuisione ē maior q̄ sit i ueritate similiter erit pax & amicitia ma-
 ior. Qui uidet se eē sup ceruicē alteri ueniet inimicū & p̄ua-
 lebit sup eū prout uult. Qui procellat suū dormire p̄celat suā
 uitā & hēbit p̄ficiū arizei & filiū & uisio bona certa & uerax.
 Qui uidet q̄ fert onus & in eo nō est aliqd̄ sed est uacuum si-
 gnificat finē suorū diez. Qui uidet q̄ p̄cinctū in quo est suū
 capitale sit plenū crinibus dies eius sunt terminati. qui uidet
 q̄ ingredit̄ infernus subtus lectū alterius moriet̄ in breui. qui
 uidet se inuētū colore citrino hēbit egritudinē. Qui autem
 uidet q̄ ingredit̄ sub coptorio alicuius uiri eo p̄nte quēadmo-
 dū ingredit̄ sub eo ad uirū suū moriet̄ in fine uiginti annorū. q̄
 aut uidet q̄ mulier parit filiū & ipsa nō est pregnans erit egres-
 sio cogitatus. Et si fuerit mulier multiplicabit̄ emptio sua suū
 emere & sua uindicta & suū uēdere acq̄ret bonū in eo anno. &
 erit de mercatura. aut de hereditate eritq; annus completus.
 Qui uidet q̄ accidet ei de sene & muliere aliqd̄ erit boni quod
 accipiet aut q̄ dabit sibi. Qui aut uidet q̄ sup caput suum fert
 filiū hēt secū mulierē q̄ sibi nocet. Qui uidet q̄ est aliqs hō i
 ciuitate quē non cognoscit est signū bonum hoīs. Qui uidet
 se ingredi in ciuitatē quā alias una uice intrauit nō moriet̄ do-
 nec eā introierit. Qui uidet sibi calameriū cassabitur cum pro-
 pinqua sua. & ita sub ex pilogo explanatio uisionū somniorū
 finit de auxilio laus sit Deo uiuo & uero. Amen.

Hic incipit interpretationes somniorum. Cap. XII.

Plaute siquidē dignitatis & humana cōditio ut nullū
 bonum prater sumū possit ei sufficere plenum fuit
 miraculo q̄ tam diuersa. & diuersa adinuicem pla-
 cuerit coniugi nec minus mirabile fuit q̄ limo nostro deus

se conuinxit ut sibi inuicem unirentur limus & deus tanta sublimitas / & tanta uilitas / nihil. n. deo sublimius nihil. n. limo melius oium eorum q̄ in somnio sibi uidere uidet dormitentes.

C De quibus generibus somniorum q̄ in somnibus accidunt. Cap. XIII.

Sunt quinque genera uisionum in somno: primū. scilicet oraculum. i. uisio. Imaginatio lesa. Somnium & fantasma. Oraculum est cum aliqua persona sancta grauisque seu sacerdos: uel deus aliquid euenturum aperte uel non euenturum faciendum uel euitandum aliquid denuntiat & declarat. Visio autem est cum id quod quis uidet eorum modo quo apparet ei aduenit uel euenit. Somnus est si grauis tertium & sine interpretatione intelligi non potest. In somno est quando id quod fatigauerat uigilantem iugiter se dormienti sicut est tibi cura uel potus uel aliqua studia / quod quis: exercitatus fuit & postea somniat &c. Quando solitorum artium simulata in presentia mentis impressa apparent in somnis & iuxta hoc quod homo uidit diuersitates uel ymaginauerit diuersas: diuersa accidunt in somnis &c. Secundum motus & humorum uarietates uariantur & somnia alia. n. uident in somno sanguinei alia collicici: alia etiam malanconici & alia flammatici. Fantasma est quando aliquis dormit uix ceperit & adhuc uigilare se extimat & etiam aspicit se semper uidet. Irruentes in se uel passum: uagantes & uarios locos uel tribulationes & tunc in hoc genere sunt epyates quod publica persuasio qui estentes opinatur. Inuadere pondere suo ab illo pressos & sentientes se grauare quod nihil aliud est quam: quod de fumo latas. a corde uel a stomacho ad cerebrum ascendens: & ibi uim animalem exprimens.

C Sequitur de ista opinione quod in somnis accidunt. Cap. XIII.

Icit autem Auicenna quod humana opinio est quod quadam arte in somno uel demonium potestate homines possunt conuerti iudentem uel inueta & quocumque necessaria portare tunc portaret & post peracta: opera sua: ad se reddere non est nisi fieri in eis mentem bestialem

sed rationalem & humana non possunt seruire & hoc intelligendum est quoniam demones non naturas creauit sed tale quod facere possunt ut uideantur esse quae non sunt & illa enim arte uel potestate animus sed nec ad corpus: aliqua ratione in membra & lineamenta bestialia conuerti potest ueraciter.

C De apparitionibus mortuorum quod in somniis uidentur. Cap. XV.

Cum homines uiui uel mortui hominibus dormientibus uel uigilantibus apparet non in ipsis ut sunt rebus. uidentur sed in quibusdam similitudinibus eorum. Istud autem angelicis operationibus fieri credimus. per dispensationem dei prudentiam unde uertetes instructa: uel altitudinem iudiciorum suorum: siue hinc instruuntur mentes mortalium siue fallantur siue consolantur siue terreantur sicut unicuique uel praebenda uel iudicium non unanimiter decantat ecclesia ibi. Tunc siquidem sunt spiritus: defunctorum ubi non uident neque audiunt quod aguntur aut nesciunt quae ueniunt in hac uita uel ista uita hominibus. Ita tamen est cura de mortuis quod agatur itaque nesciamus: nesciunt enim quidam mortui: quid hic agatur. Sed quid agitur postea audire possunt ab eis qui hic moriendo ad eos pergunt non quidem omnia. Sed quantum finitur eos iudicare & eos amplius audire. Scire etiam possunt ab angelis qui hic nobis praesto: sunt & animas etiam nostras ad illos deferunt spiritu etiam dei reuelate possunt cognoscere quae hic aguntur. Quidam etiam ex mortuis ad uiuos rapi possunt non per suam propriam naturam sed per diuinam potentiam. Veritatem ista fiunt per eorum praesentiam scilicet mortuorum aut per angelos suscipientes eorum personam: hac affirmare non audeo. Rex autem omnipotens dominus noster: qui est hic & huc & illuc & ubique praesens per angelica misteria usque quod diffusa potest hominibus aliter cui uult praebere solatia quum in hac uita misera iudicat esse praebenda sempiterna. Amen.

Laus omnipotenti deo.

Proordium.

Vanq̄ in dies uetera solent ab recētibus obrui nouitatibus. Saneta men nōnulla humano usui a deo solaciofa extant ac legendo mitiſſe animum oblectant ut a memoria hominum aboleri non ſinant. Et quoniam ſcđm Ariſtotelem in libro de omno & uigilia. Ipta ſomnia ex diſpoſitione corporum non

nunquam etiam ex diuerſitate cauſarum naturalium proueniāt. Idcirco aliqua de eius expoſitiōe atq; uarietate enarrāda cenſui. Soler enim queri An per ſomnium poſſibile ſit preuidere futura. Reſpondet Ariſtoteles & magiſter Auerrois in libro de ſomniis. Quod per ſomnia habētia ortum ſolum ex ſpeciebus reſeruatis non eſt poſſibile naturaliter preuidere futura: cuius ratio eſt. quia per illa non poſſumus preuidere futura que ſunt preteritorum actuum. Species autem reſeruate in memoria hominum reſentāt actus preteritos a quibus ſunt reſeruati.

¶ Secundo Reſpondet magiſter auerrois in prememorato libello. Quod per ſomnium naturale ualde poſſibile eſt preuidere futura ſcilicet diſpoſitiones futurorum: & niſi fiat contra tale remedium tunc tale euenit. Sicut quidam ſomniabāt q̄ ipſi habebant ſuper pectoralia carbones ignitos & hoc nō eſt aliud ſecundum eum niſi q̄ prouenit ex diſpoſitione corporis propter coleram magnam calidam.

¶ Tertio Reſpondet Auerrois: q̄ ualde poſſibile eſt preuidere futura per ſomnium animale ſcilicet que nobis eueniēt: & huius ratio eſt: quia talia ſomnia cauſantur ex paſſionibus

anime. Nam quando pueri frequenter ſomniant de bello tūc reddētur animoſi: ſed ſi mulcum ſomniant de amore tūc amabunt. Si de rixis tunc erit riſoſus & ſic de aliis & hoc eſt certiffimum dicit Auerrois. quia alias inquiſitio ſomniorum a medicis quam faciunt ab infirmis eſſet inutilis.

¶ Ideo dicit Ariſtoteles in bello de ſomniisq; ſomnia aliquādo generantur ex uentris plenitudine: aliquando ex inanitione: aliquando illuſione: aliquando cogitatione & etiam reuelatione.

¶ Erat enim naturale ſomnium Andromache uxoris hectoris troiani principis ut refert hiſtoria ſomniabat nanq; Si hector eo die egrederetur ad bellum euadere non poſſet quin interficeretur in bello proſecto ſi credidiſſet hector uxori ſue andromache de uifione terribili non fuiſſet illo die adeo neq; tur uenenata haſta ab achille interemptus. Item quid de ſomno. Vliffis regis de quo narratur in hiſtoriis. Quod uiderit ymaginem iuuenilis forme cum haſta contra ſe uenientem & dixit iuuenis regi: unus ex nobis morietur. Quod factum fuit: nam ſignificabat tale ſomnium. Ipſum Vliffem per filiū naturalem & illegittimum debere occidi. Quod deniq; de matre Virgilii cui ſomniavit ſe parituram uirgam que ex ſuo cremento celum attingeret. Nihil fuit ut dicit Seruius grammatikus: niſi quod hec mulier uirgilium parere deberet qui ſua induſtria ſcientia & eloquentia uideretur excellere humanum ingenium. Ultimo loco dicendum eſt de ſomnio quo pacto ex reuelatione diuina accidat.

¶ Contigit enim uiris deum timentibus nonnulla accipere ueridica & futura certa que infallibiter per ſomnia diſcoſuntur: ſicut habetur Genēſis. xxxvii. capitulo. Quod Ioseph uidens ſomnium dixit fratribus ſuis: putabāt nos colligere manipulos in agro & quaſi cōſurgere manipulum meum & ſtare ueſtroſq; manipulos circūſtantes adorare manipulum me-

um. Responderunt fratres eius indignanter: nunquid rex no-
ster eris aut subiciemur ditioni tue. Aliud deniq; uidit ioseph
somnia & dixit eis, uidi solem & lunam & stellas undecim a-
dorare me: qđ cum dixisset patri & fratribus durius increpauit
eum pater dicens. Nunquid ego & mater tua & fratres tui a-
dorabimus te super terram, factumq; est ita sicut fratres sui in-
terpretati sunt: quoniam ioseph a rege pharaone princeps su-
per totum regnum egypti constitutus est.

CDanielem quoq; uirum dei deus hac gratia dotaui iuxta
illud Danielis primo. Dedit deus Danieli intelligentiam om-
nium uisionum & somniorum. Nam legimus in testamēto
ueteri. Cum nabuchodonosor rex uidisset in somno: quomo-
do contra eum stetit statua grandis habens caput aureum:
& cetera. Exposuit ei daniel: & cum interpretationem audiret
rex cecidit in faciem suam & danielē adorauit.

CSanctus thomas de aquino refert: q; quidam doctor sacra-
rum litterarum tenuerit disputans de somnis concludit. Si ali-
quis utatur somnis ad prenoscendum futura secundum quod
somnia procedunt ex reuelatione diuina: uel ex causa naturali
intrinsicca uel extrinsicca quātum potest uertat se ad talis som-
nii interpretationem non erit illicitum diuinare.

Incipiunt interpretationes Somnio- rum Danielis prophete:

CIn diebus Nabuchodonosor regis Babilonis quando pe-
tebatur Daniel a principibus & ab omni populo qui erat in ci-
uitate. Scripsit Daniel hoc & tradidit eis ad legendum dicens.
Ego sum Daniel unus de filiis Israel: qui captiui ducti sumus
de Hierusalem ciuitate sancta & omnia a deo facta sunt: nihil
tamen per memetipsum dixi uel sustuli: sed ea a domino acce-
pi ut quicumq; legerint intelligant.

Bimperatore osculari uel cum eo
loqui lucrum cum gaudio signat.
Aurea uestimenta se induere uidere:
inuidiam uel tristitiam signat.
Aquilam uel columbam supra se qui
uiderit: honorem signat.
Altaria edificare qui se uiderit: hono-
rem significat.

Altaria destruere qui se uidet in somno: mori significat.

Apes in somnis qui uiderit uel cum ipsis pugnauerit iram si-
gnificat.

Arma se uidere portare: tutamen signat uel honorem.

Arma perdere aut frangere: damnum significat.

Arborem cum fructu in somnis uidere: lucrum signat.

Arborem se esse infirmitatem significat.

Arbores ascendere: nuncium bonum uel aliquā dignitatē.

Arcum tendere uel sagittas mittere: angustiam uel laborem si-
gnificat.

Arcum perdere uel frangere: honorem significat.

Arare qui se uidet in somnis: abundantiam cum labore signi-
ficat.

Argentum tractare qui uidet: **lucrum signat.**
Arbores ostēdere: **inimicos & p̄p̄inuos custodire significat.**
Arbores incendere: **deceptionem signat.**
Ad aram sacrificare uel altaria uidere: **gaudium signat.**
A femina se aliquid rapuisse qui uidet: **damnum signat.**
Aues bulientes uidere: **inimicorum malam locutionē signat.**
Aues uidere & pugnare cum eis: **damnum signat.**
Aues sine pennis uidere: **turbationem signat.**
Asino federe qui se uidet in somnis: **laborem signat.**
Arbore sedere: **fidum nuncium signat.**
Arcum quicumq; se portare uident: **negociū bonū significat.**
Albam uidere uel dalmaticam induere: **leticiam signat.**
A bestiis qui se uiderit infestare: **ab inimicis suis superabit̄ uel subuersionem uel disturbancelem signat.**
Acetum uel absintheum bibere: **molestias graues uel infirmitatem significat.**
Album uel splendidum se uestire qui uidet in somnis: **iocunditatem significat.**
Altiolem qui se uidet: **grauiter languescere signat.**
Aurum uidere: **lucrum signat.**
Anulum qui se uidet accipere: **leticiam signat.**
Anulum dare uel armillam: **donum signat & honorem.**
Anulum ferreum accipere: **securitatem signat.**
Armillam perdere uel anulum: **dolum grauem signat.**
Anserem uidere: **magnum honorem signat.**
Aliquam in manus alteri dare: **lucrum significat.**
Ad celum uolare: **peregrinationem signat.**
A demone se comprehendere: **lucrum signat.**
Asinum uidere in somnis: **tedium egritudinis signat.**
Ab urso comprehendi: **lucrum signat.**
A lupo se comprehendere uel tenere: **ab inimicis opprimi significat.**

Asa oua accipere: **lucrum signat.**
Aquam calidam bibere in somnis: **infirmitatem signat.**
A paradiso aliquid accipere uel comedere uel bibere: **honorem significat.**
Aquam frigidam bibere: **longam uitam & sanitatem signat.**
Arborem cadere propinquam mortem signat.
Ab imperatore coronari: **gaudium significat.**
A mortuo se coronatum: **securitatem signat.**
A flumine raptum inimicorum rixam signat.
Ad mensam potentis sedere: **gaudium & bonitatem significat.**
Aerem uidere serenum: **lucrum signat uel expeditionem.**
Aerem uidere turbulētum uel nebulosum: **deceptionem uel petitionem significat.**
Aurum cernere uel tractare: **fertilior a tempora signat.**
Asas carnes uidere uel manducare: **damnum signat.**
Agnos uel hedos uidere uel habere: **consolationem uel incrementum significat.**
Astra celi uidere in somnis: **magnam leticiam signat.**
Ad celum scandere uel deum adorare: **magnam traditionem significat.**
Altiori iungi qui se uidet: **expeditionem signat.**
Altare in domo alicuius uidere: **detrimentum signat.**
Altare nouum uidere: **sacramentum uel presbyterum nouum significat.**
A mortuo qui se uidet trahere: **nil boni designat.**
A demone uexari: **lucrum bonum signat.**
Alligatum qui se uidet: **impedimentum aliquod signat.**
A mortuo cibum uel aliquid aliud accipere uel cum eo loqui: **honorem significat.**
Armatum sibi infestum uel ferro percussum: **a potenti persona opprimi significat.**
Aues in somnis pendere: **lucrum signat.**

Apes super se uidere: inimicos ei nocere signat.
Arborem auidam qui uidetur: deceptioem uel negocium signi-
ficat.
Agnos pascentes uel dormientes uidere: detrimentum signi-
ficat.
Albas pennas in tunica uel alia ueste uidere: leticiam signi-
ficat.
Ab arbore cadere qui se uideret: tristitiam signat.
Aquilam sub caput suum ascendere: infirmitatem signat.
Anguillas qui uidet uel tractat: laborem signat.
Aurigam currentem qui uidet: litem & pugnam cum propin-
quis significat.
Apes uel uexilla uidere: incendium signat.
Aerem tempestuosum uidere: anxietatem grandem significat.
Arbores cum fructibus uidere: lucrum signat.
Asinos pascentes uidere: seditionem signat.
Antiquum se uidere: laborem signat.
B Arbam sibi tondi uel radi: damnum signat.
Barbatum qui se uidet: decrementum uel infirmitate
significat.
Bestias domare qui se uidet: leticiam signat.
& gratiam ab inimicis.
Bestias currentes uidere aliquam tribulationem signat.
Bestias uidere & ab eis infestari: inimicu cauere signat.
Baltheo cingere qui se uidet: protectione signat.
Brachia ualida qui se uidet habere: clementum signat.
Brachia magna qui uidet se habere: potestatem signat.
Brachia turpia se habere qui uidet: detrimentum signat.
Birrum se uidere: grauem infirmitatem significat.
Birrum album qui uidet se habere: magnum honorem signi-
ficat.
Beneficium facere qui se uidet: gaudium signat.

Baculum habere ambulando: dolorem uel infirmitatem
significat.
Boues pascentes uel stantes gaudium significat.
Bouem per diuum ascendere magnam leticiam signat.
Braccas induere: honorem & securitatem significat.
Bouem cedere qui se uidet: inimicitiam signat.
Boues crassas pascentes uidere: tempus bonum signat.
Boues macilentos uidere: tempus malum significat.
Boues dormientes qui uidet: tempus malum signat.
Boues currentes uidere: gaudium signat.
Boues pugnantes uidere: negotium signat.
Boues uel elephantes domare molestiam grauem signi-
ficat.
Boues qui se uiderit infestare: negocium miserum signi-
ficat.
Bouem mugientem qui uidet: litem significat.
Barbam sibi ardere: lucrum signat.
Bellum uel barbaros uidere: iram significat.
Bubonem sedere qui uidet: deceptioem signat.
Baleno lauare: tedium significat.
Brachia pulchra habere: ornamentum signat.
Barbam longam habere: significat fortitudinem uel lu-
crum.
Barbam uidere extrahere: significat pessimum.
Bestias uidere inuicem facere rumores significat defensionem
de inimicis.
Celum si uides in terra: expeditionem signi-
ficat.
Celum scandere uel deum adorare: honorem
significat.
Clamide ue ri, securitatem signat & consolationem;

Cerulum in festare qui uidet se: nullum timere signat.
Ceruices suas amittere: nuncium timere signat.
Currere uelocius qui se uidet: magnam letitiam signat.
Currere non posse: impedimentum uel detrimentum signat.
Cereas candelas ardentes uidere: gaudium uel bonum nuncium significat.
Cereas candelas uidere: gaudium signat.
Coronatum se uidere uel coronam recipere: lucrum signat.
Curro sedere: litem signat.
Cultellum accipere: inimici de te mala loquuntur.
Cultellum dare inimicum cauere signat.
Conditam rem bibere: inimicum cauere signat.
Codices legere uel legendo uidere: gaudium signat.
Concumbere cum meretrice: magnum lucrum signat.
Concumbere cum coniuge: litem grauem signat.
Concumbere cum sorore: damnum signat.
Concumbere cum pecore: infirmitatem signat.
Concumbere cum matre: securitatem signat.
Concumbere cum uirgine: anxietatem signat.
Comburere qui se uidet uel alium: anxietatem signat.
Campanas audire: nuncium bonum significat.
Cimbata & psalteria qui se uidet legere: litem signat.
Cum imperatore aut magno domino qui se uidet habitare: dignitatem significat.
Custodias uidere: tedium signat.
Coronam cuiuscunq; regis accipere: letitiam fit.
Celum flammeum uidere: aliquas iniquitates in corde tractare uel iniquitates in toto orbe crescere signat.
Columbas uidere: aliquam tristitiam signat.
Cum mori te uidebis in somnis: calumnie graues accrescent.
Caput album habere: lucrum signat.
Caput sibi tondi: damnum significat.

Caput sibi lauare: ab omni periculo liberabitur.
Calciamenta noua se habere: letitiam uel lucrum significat.
Calciamenta uetera habere: angustiam cum deceptione significat.
Canes latrantes uel infestantes: inimici tui superare te querunt.
Canes ludentes: gratiam aduersarii significat.
Cartas legere uel scribere: nuncium bonum signat uenire.
Cum mortua loqui: lucrum signat uel bonum prosequi.
Coruscatores uidere: lucrum signat.
Custodias idest captiuitatem intrare: deceptionem signat.
Cecum te uidere infirmitatem uel in peccata cadere signat.
Cornua se habere: periculum uite uel litem signat.
Clibanum se ascendere qui uidet: bonum tempus signat.
Crines longos se habere: fortitudinem signat.
Carbones comedere: inimici tui de te mala loquuntur significat.
Camelos uidere uel ab eis infestari: lucrum signat.
Candelabrum lucens uidere: letitiam signat.
Codices uidere uel legentes in eis: inuictum te significat.
Citharam audire: uana uerba significat.
Caput uidere cum auribus longis: fortitudinem significat.
Caseum recentem manducare: lucrum uel gratiam significat.
Carnes humanas manducare: bonum a deo missum signat.
Orum adorare: gaudium significat.
Diis ymolare qui uidet: magnum lucrum signat.
Domum suam edificare: magnum lucrum uel consolationem significat.
Domum suam ardentem uidere: periculum signat.
Domum suam cecidisse uidere: damnum signat.
Domum suam destruere uel cadere: periculum signat.
Descendere se uidere: damnum signat.

Dracones uidere: gaudium signat.
Decollare qui se uidet in somnis: lucrum uel inimicum superare significat.

Dentes suos cadere: aliquis de parentibus morietur signat.
Dentes inferiores aut maxillares si ceciderint cum sanguine aut sine dolore: egenus erit aut proximum perdere amicum.

Dulcia edere: in multis criminibus opprimi significat.
Diadema habere uel uidere: lucrum significat.

Digitum sibi precidere: damnum signat.
Dealbatum qui se uidet: proprietatem signat.

Diuitem se uidere: iniuriam pati signat.
Defectum se habere: gaudium cum honore signat.

Ducere coream qui uidet se: bonum significat.
Ducere mulierem: damnum signat.

Lephantes uidere: gaudium significat.
Equum uidere: & super eum sedere: lucrum significat.

Equum canum uidere: etiam lucrum signat.
Equum rubeum uidere: bonum nuncium signat.

Equum sellatum in somnis uidere: laborem signat.
Equum mortuum uidere: lucrum signat: uel si plures uidet.

Equo albo sedere: aduentum bonum uel iocunditatem signat.
Equum nigrum se habere uel super ipsum sedere: anxietatem significat.

Equum caltrare: damnum significat & secreta denudari.

Ebrium qui se uidet: damnum uel infirmitatem signat.

Extra regionem suam se uidere uel qui se uidet in exilio: anxietatem significat.

Eunuchum se uidere: damnum uel infirmitatem significat.
Explorare qui se uidet: damnum uel uestimentum perdere signat.

Egrotum se uidere: expeditionem negotii alicuius signat.
Errantem se uidere: molestiam signat.

Exilium pati qui se maxime uidet in somnis: magnis criminibus opprimi signat.

Faciem suam in aqua uidere: longam uitam signat.
Faciem formosam habere: actu & honore multiplicatur.

Faciem turpem se habere: multis criminibus opprimi significat.

Fontes aque qui se uidet bibere: negotium habebit.
Et de ipso lucrum acquirat & consolationem.

Flumen turbulentum qui uidet: accusationem uel offensionem.

Flumen pacificum uidere uel transire: securitatem signat.
Fluuium rubicundum transire: tempestatem signat.

Fossam qui uidet uel in eam cadit: calumniam aliquam signat.
Filius uel filias sibi nasci: crementum signat.

Fulgura uidere: bonum signat.
Fratrem uel matrem uel sorores sibi mortuos uidere: letitiam signat & etatem longam.

Ferrum tractare: infirmitatem signat.
Faciem suam lauare: uitam longam signat.

Faciem rubeam habere: multis criminibus opprimi signat.
Faciem suam in speculo uidere: filius ei nascetur.

Fabas tractare: impedimentum signat.
Flumen in domum intrare: periculum signat.

Ferro se percussus uidere: desolationem signat.

Gladium ferre & de ipso ledere: anxietatem uel negotium significat.

Gladium accipere qui se uidet: insidiam uel discordiam significat.

Gentiles pugnando uidere & ab eis infestari: litem & periculum significat.

Gaudere in somnis: tristitiam signat.
Gladiatores uidere: superabunt te inimici tui signat.
Graues uidere: tristitiam uel lites signat.
Gallum cantare uel pugnare: subuersionem uel sollicitudinem significat.

Gallinam ouum parere qui uidet: leticiam signat.
Gladiatorem se factum: deceptionem signat.
Gementes qualescunq; uidet: anxietatem signat.
Granata mala uidere: tristitiam signat.
Gladiatores uidere uel cum eis ludere: angustiam signat.
Grandinem uidere uel audire: damnum magnum signat.
Gradum aliquem ascendere: laborem cum honore signat.
Geminas uidere turpitudinem signat.
Glandes colligere & manducare: effectum consequi signat.

Hominem inferam conuersum: laborem uel deum offensum significat.
Hospites habere: inuidiam uel insidias magnas significat.
Hortum uidere: uel in pomerio ambulare: gaudium significat.

Hortos edificare: iocunditatem signat.
Hircos in domitos uel arietes habere: abundantiam signat.
Hircum qui se uidet: bonam famam significat.
Horologium accipere: pacis mutationem signat.
Horea edificare: iocunditatem signat.
Herbam capere: angustiam signat.

Imperatorem qui se uidet: honorem significat.
In carcere qui se uidet calumniam uel ab inimicis superari significat.
Infantes uidere uel cum eis ludere: felicitatem cum gaudio significat.

In pomerio deambulare: leticiam signat.
In aquam grandem natare. uitam longam signat.

Incendia in quacunq; domo uidet: domus ipsa aliquod periculum pacietur.

In tabulis se pingi: uitam longam significat.
Incendia in somnis uidere: pericula uite signat.
Imperatorem tecum habitare aut regem: gaudium signat.
Imagines uidere: mutationem signat.
In hostes uel in prelia ambulare: angustias graues significat.
In palatio deambulare: anxietatem signat.
In fonte lauari uel in claro flumine: leticiam uel lucrū signat.
In ecclesia ambulare: gaudium signat.
In foro ambulare uel dormire: infirmitatem signat.
In fonte sordido lauari: accusationem cum damno signat.
Infirmum se esse qui uidet in somnis: bonum signat.
In labore ardere: expeditionem signat.
In tabulis scribere: in calumniam cadere signat.

Katholicam fidem se in somnis habere uitam eternam significat.

Karatam uidere: honorem signat.
Kastidem habere: honorem signat.

Lenam datam in somnis qui uidet: clementiam significat.
Lunas duas uel plures uidere: potestas sibi accrescent.

Lunam sanguineam uidere: damnum uel periculum signat.
Lunam de celo cadere: laborem uel languores magnos signat.
Lardum tractare: aliquis de parentibus morietur significat.
Lineo panno aut uano uestiti: aliquam egritudinem signat.
Ligatum se uidere: impedimentum signat.
Lapides mittere uel colligere: egritudinem signat.
Litigare in somnis: clementiam signat.
Lectum suum paratum uidere: leticiam signat.

Lunam obscuram uidere: tristitiam habere signat.
Lugere qui se uidet: gaudium signat.
Lectum suum formosum uidere: uxore fidelē habere signat.
Librum legere uel legentem audire: nūcium bonum signat.
Lardo uel sci aliquem parentem moriturum signat.
Luminaria facere uel accendere: lucrum & letitiam signat.
Lunam albam uidere: lucrum uel letitiam signat.
Leonem currentem qui uidit: expeditionem suorum nego-
ciorum significat.
Lactare qui se uidet: letitiam signat.
Lac bibere uel comedere: gaudium designat.

Manus inquinatas habere: damna signat.
Mutum se uidere factum: impedimentum signat.
Matrem suam mortuam uidere: gaudium signat.
Mortuum qui se uidet in somnis: gaudium signat.
Mortuum osculari in somnis: longam uitam habere signat.
Montem ascendere: laborem signat.
Messis colligere: letitiam signat.
Mensam perdere: ad nihilum deuenire signat.
Mare limpidissimum uidere: expeditionem signat.
Mare tempestosum uidere: anxietatem signat.
Maiestatē dei uidere: mortem uel pessimū infirmitatē signat.
Monachum se uidere: mortem uel paupertatem significat.
Mel accipere: inimicos cauere signat.
Mustum bibere: tempora feliciora signat.
Muscas plures uidere: inimicitiam signat.
Mulier que se uidet nubere: grauem dolorem signat.
Mare placatum uidere: gaudium signat.
Migrare de hoc seculo: habitationem indissolubilem mutare signat.
Manus lauare qui se uidet: a peccatis liberabitur. signat.
Maiorem te uidere: potestates tibi accrescunt significat.

Minorem se factum uidere: utilitatem signat.
Mortuum uidere uel cum ipso lo. ui: gaudium significat.
Nauis uidere uel eas ascendere: nuncium bonum significat.
Nidum auium uidere: bonum nuncium uel negocium signat.
Nidum auium inuenire: nil boni sed malum signat.
Natare qui se uidet & non posse: impeditionem significat.
Niuem uidere uel glatiem: tristitiam & languorem signat.
Nuptias facere uel cantatrices uidere: planctum & laborem significat.
Nubes celi uidere: nullum bonum signat.
Nauigare qui se uidet in periculis: letitiam signat.
Nuces accipere uel comedere: letitiam signat.
Nudis pedibus ambulare: tristitiam & languorem signat.
Nebulam uidere: nuncium bonum signat.

Rationem facere: feliciora tempora signat.
Ques tonsas uidere: damnum significat.
Oculum dextrum amittere proximum aliquem perdere significat.
Oleum accipere uel uidere: letitiam signat.
Orare deum qui se uidet: solatia temporis signat.
Ossa mortuorum uidere: odium uel inuidiam uel irā signat.
Organa cantare uel audire in somnis: discordiā signat.
Oliuam accipere uel uidere: letitiam signat.
Olera comedere: anxietatem designat.
Oua uidere: litem significat.
Oua cum a mortuo sibi uidet auferre: malum signat.
Osculum accipere: lucrum significat.
Osculum dare: damnum significat.
Opera magna tractare: impedimentum, signat.

Luuiam uidere in somnis: leticiam uel abundantiam significat.

Pilosum se uidere: cremetum uel fortitudinem signat.
Pontem transire: honorem signat uel securitatem.

Puteum uidere fodere uel in eum cadere: calumniam signat.

Panem candidum comedere: lucrum & leticiam signat.

Pisces uidere in somnis: leticiam signat.

Plorare in somno: gaudium signat.

Porcus uidere: infirmitatem significat.

Plumbum tractare qui se uidet: infirmitatem signat.

Palmam accipere: honorem signat.

Pedes lauare: expeditionem significat.

Piper tractare: cum inimicis pugnare signat.

Panem ordeaceum comedere: anxietatem signat.

Pedes pilosos habere: impedimentum signat.

Piscatores uidere: deceptionem significat.

Poma accipere: damnum signat.

Poma dare: damnum signat.

Parietem si mulier uidet: damnum uel detrimentum signat.

Purpura qui se uidet uestiri: infirmitatem signat.

Patrem suum uiuum aut mortuum uidere: securitatem signat.

Qui se uidet in exilio: magnis peccatis opprimi significat.

Quadrupedia quicumque uidet se infestare: nullum bonum significat.

Quadrupedi loqui: inimici tui ante te uertentur fugam signat.

Quadrigas & equos habere: honorem signat.

Quadrigam ostendere: honorem perdere signat.

Tuos currentes: lites propinquas signat.

Ridere uel ridentem uidere: lucrum signat.

Reges uel regem de hoc seculo migrare: anxietatem significat.

Ripam uidere uel ascendere: laborem significat.

Ripam cadere: bonum uel malum prosequitur.

Rotas uolantes uidere: leticiam signat.

Rosam dare uel accipere de aliis: leticiam magnam signat.

Siluam in somnis tractare: leticiam signat.

Stellas duas uel plures uidere: potestates tibi accrescunt & etiam leticia.

Sedere qui se uidet: infirmitatem signat.

Soles duos uel plures uidere: honorem & gaudium signat.

Solem splendidum uidere: gaudium signat uel regis stabilitatem.

Solem tenebrosam uidere: periculum uel instabilitatem regis significat.

Solem rubicundum uidere: exitum uel etatem signat.

Solem sanguineum uidere: inuidiam signat.

Solem cum luna currentes: litem uel pessimum nuncium signat.

Stellas de celo cadere: prelium signat magnum.

Sanguinem minuere: damnum signat.

Scalam uidere: deceptionem signat.

Serpentem se occidere qui uidet in somnis: gaudium signat.

Serpentem infestare: optati inimici uisiones signat uel inimicum superare.

Serpentes uidere: gaudia signat.

Statue ymolare: fantasmam signat.

Super aquam pedibus ambulare: honorem & leticiam signat.

Semitam difficulter transire: tribulationem signat.

Tonitruum audire: uera fortia & bonum nuncium significat.

Tempestates uidere: lucrum significat.

Tubas audire uel prospicere: nuncium bonum signat.

Tenebras in somnis uidere: infirmitatem signat.

Telas uel textrices uidere: leticiam uel nuncium bonum signat.

Tabulas uel calculos uidere: leticiam signat.
Terremotum uidere: aliquid amittere uel malum uel impedi-
mentum significat.
Thaurum uidere uel ab eo infestari: inimicitiam signat.
Terram planam uidere: gaudium signat.

Vites maturas uidere: gaudium signat.
Vindemiare qui se uidet: hilaritatem signat.
Vuas acerbis uidere: lites aliquas signat.

Vngues radere uel precindere: angustias graues significat.

Vapulare in somnis: bonum prosequitur.

Venationem facere lucrum uel acquisitionem signat.

Vestimenta sua comburere uel perdere: deceptionem uel dā-
num significat.

Videre mare in somnis: hilaritatem significat.

Vxorem ducere: damnum signat.

Vestire qui se uidet: iocunditatem signat.

Vestem formosam habere: leticiam uel gratiā in publico sig-
nat.

Vinum bibere: infirmitatem signat.

Vxorem suam aliis nubere uel cum alio iacere qui uidet: mor-
tem uxoris uel longam infirmitatem signat.

Viam lutosam ambulare: periculum signat.

Volare qui se uidet: peregrinationem uel locum mutare sig-
nat.

Vuas albas uidere: gaudium signat.

Vuas nigras uidere: paupertatem uel infirmitatem signat.

Vnguentum facere: angustiam signat.

Videre se habere domū pulchrā: peregrinationem signat.

Xp̄o loqui: iocunditatem signat.

Xp̄m crucifixum uidere: damnum significat.

Xp̄m adorare: gaudium signat.

Ydrias plenas uidere: abundantiam signat.

Ypocritas uidere: honores uarios signat.

Ymnos cantare: expeditionem signat.

Zonis cingere qui se uidet: tutamentum significat.

Zona aurea precingere: lucrum uel inuidiam signat.

Zonam perdere: fidei seditionem signat.

Zona ueteri precingere: languorem significat.

Zizaniis seminare qui se uidet: rixas maximas uel scandalum
significat.

Zipollas comedere uel uidere: dolorem oculorum significat.

Hec itaq; sunt scripta prophete Danielis que tradebat om-
ni populo in ciuitate Babilonie que non ut ficta sed pro ut in
antiquissimis codicibus reperi annotaui. Quodocunq; igitur
ex uisione somni perterritus fueris. Illud deo & sancte cru-
ci commendare debes dicens hanc collectam.

Salubris.

Oratio.

Deus omnium archanorum certissim^o cognitor:
qui ioseph & daniem pueros tuos intelligentia
& interpretatione latentium causarum ac uisionū
instruxisti. per illorum preces & merita. omnium
q; electorum tuorum celestium ac terrestriū somnium meū
per quod tremisco in bonum conuerte. Quod nūc fidei cor-
de tibi domine iesu christe commendo & triumphali ligno
crucis tue & quinque uulneribus tuis ut per uirtutem tuā quā
operatus es pendens in cruce: uniuersa mihi aduersantia ppi-
ciatus excludas corporiq; meo & anime oia futura concedas.
Vnde & oppono signum saluationis ac redemptionis tue om-
nibus inimicis meis uisibilibus & inuisibilibus ut non no-
cere mihi ualeant propter uirtutem sancte crucis Amen.

Sequuntur nunc probleumata.

De Somno & de illis: de quibus aliquando somniamus.

Ut senes non ita bene dormiunt & non sic habent somnia sicut iuuenes cum tamen magis indigent requie: respondetur secundum Aueroem q̄ ideo: quia senes sunt frigide complexionis & licet satis sumant de cibo tamen habent calorem naturalem remissum nimis & nō ita bene possunt digerere & per consequens non eleuantur a cibo fumi in stomacho. Iuuenes autem habent calorem naturalem intensum & bene digerunt: & ideo multi fumi eleuantur uersus cerebrum qui causant dormitionem.

Cur est si dormit & ponatur sibi manus ad quam tunc ipse somniat se submergi uel natate in aqua. Respondetur q̄ talis non perfecte dormit: ita q̄ uigē non sunt bene obstructe. Ex quo ergo in aqua sunt frigiditas & humiditas: tunc species humiditatis & frigiditatis pertranseunt fumos & ueniunt ad cor & ita intense fiunt q̄ sensus communis iudicat hominem natate uel submergi.

Cur est quando in somno apparet aliquod terribile tunc homo emittit sudorem & excitatur. Respondetur q̄ homini apparet illud terribile esse presens & inimicis. & natura sollicita existens de salute hominis mittit calores & spiritus a corde ad membra exteriora: & ideo quia natura iudicat tale terribile esse homini disconueniens & propter concursum spiritum circa cor constringitur cor & sic homo excitatur.

Cur homines communiter non solent somniare in principio noctis. Respondetur q̄ tunc prima digestio celebratur in qua eleuantur fumi multum ingrossati & fortiter impediunt ne fiat somnium. Obstruunt etiam meatus nō solum ad sensus exteriores sed etiam ad organū referuamen temporum.

Cur somnia que fiunt in aurora magis sunt recta & ordinata quam alia. Respondetur q̄ ideo: quia in aurora medium interceptum inter sensum communem & organum referuatum est satis quietum & tunc fumi eleuati sunt satis debiles & sic fiunt somnia & cetera.

Cur est q̄ homini in somno apparet: q̄ ipse uolat uel q̄ cadat ab alto. Respondetur q̄ prouenit ex in dispositione humorum quorundam spirituum & uaporum. Vnde quandoq̄ in corpore tales fumi sūt ualde leues & mobiles & sic apparet homini q̄ uolet. Aliquando autem sunt nimis grossi & infrigidati per cerebrum & tunc descendunt ad cor & sic apparet tūc homini q̄ cadat ab alto in profundum.

Cur quandoq̄ homo somniat de hiis que nūquam in uita sua considerauit nec uidit. Respondetur q̄ in somno est quedam compositio fantasmatum ex qua compositione resultat talis apparentia: ut si aliquis habet species auri & montis: tūc apparet ei in somno uidisse aureum montem.

Cur aliqui homines per totam uitam suam nō habēt nec habuerunt somnia. Respondetur q̄ tales uel sunt nimis humidi & cerebrum nimis fluxibile ita q̄ species nō possunt manere, uel tales sunt nimis sicci q̄ species in eis non possunt imprimi: ita q̄ in utrisq̄ organum est nimis inquietum.

Cur aliqui incipiunt primo somniare quando ueniunt ad senectutem. Respondetur q̄ in illis per totum tempus iuuentutis sunt nimii motus & sic non possunt somniare. & hoc ē propter calorem intensum qui continue resoluitur de nutrimento. In senectute autē tales euaporationes incipiunt cessare propter debilitatē caloris & sic tunc incipiunt somniare.

Cur uirtuosi uiri & studiosi frequenter habent delectabiliora somnia quam ribaldi. Respondet Aristoteles: quod uirtuosi agunt bona opera & sic species bonorum operum referuantur & uirtuosi tales somniant de talibus que tanq̄ delecta

bilia se pñtant. Sed ribaldi agunt mala opa & species istorum
malorum referuantur ppter ea de talibus hñt mala somnia:
Cur apparet hoī somniāti q̄ somniū sit aliquando uerum
aliquñ non responderetur q̄ causa est: quia quādoq̄ contingit q̄
in tali somno iudicium seu cognitio uirtutis intellectiue con
currit cum uirtute sensitua: quandoq̄ uero non concurrir.
Quando ergo concurrir tunc homo iudicat somnium esse fal
sum. Cuius ratio est quia uirtus intellectiua corrigit uirtutē
sensitiuam: sed quando non concurrir tunc apparet homini
somnia esse uerum.

CExpliciunt somnia danielis Nouissime emendata & ex mā
dato & impensis prouidi & circumspecti uiri. Iacobi schaller
bibliopole budē:

*This printer printed
before 1490 He died in 1492*

TABVLA CAPITVLORVM PRIMI LIBRI.

Q uod triplex est somnium.	Capitulum. i.
Q uod uerum somnium est propheta.	capitulu. ii.
Q uod nisi qs bene orauerit: nō pōt bñ somniare.	cap. iiii.
De quatuor modis dormiendi.	capitulum. iiii.
Oratio contra malum somnium.	capitu. v.
De explanatione somniorum.	capitu. vi.
De abstinentia reuelādi somnia p̄ quoddā exēplū.	cap. vii.
De radice somniorum.	capitu. viii.
De septem speciebus somniorum:	capitu. ix.
De radice somniorum.	capitu. x.
De radice somniōz quādo plura unū significant.	cap. xi.
Per quæ significatur homo.	capitu. xii.
Per quæ mulier signatur.	capitu. xiii.
Quibus horis & t̄pibus āni somnia diuersificant̄.	cap. xiiii.
Quibus horis diei nālis sōnia habeāt diuersificari.	cap. xv.
C Diuisio secunda docet modum explanationis dei & cœli & corporum super cœlum.	
Quid significat uidere deum.	cap. xvi.
Quid significat/ angelos uidere.	cap. xvii.
De prophetis.	cap. xviii.
De diuisione cœlorum:	cap. xix.
De diuisione solis:	cap. xx.
De stellis cōiunctis cum sole	cap. xxi.
De luna.	cap. xxii.
De aliis planetis.	cap. xxiii.
De expositione uentorum	cap. xxiiii.
De ecclesiis & libris.	cap. xxv.
De die resurrectionis & paradisi.	cap. xxvi.

Q **C**Tabula capitulorum Secundi Libri
Vid significat terra cauata.

Capitulum. i.
R ii

Tabula

Expositio fabricarum & domoz & eisdem accidētis.	cap. ii.
De regibus & potentibus.	cap. iii.
De igne: fumo & olla.	cap. iiii.
De candela & lare fere.	cap. v.
De oratione & locutione.	cap. vi.
De montibus.	cap. vii.
De pinnaculis lapidibus.	cap. viii.
Expositio elumbat.	cap. ix.
De eo qui uidet se mori uel mortuum.	cap. x.
De cognitione mortis & mortuorum.	cap. xi.
De uolatu & ascensu.	cap. xii.
¶ Diuisio secunda de oibus generibus aquaz libri secudi.	
Expositio pluuiaz & diluuioz omnium aquarum.	cap. xiii.
Expositio aquaz & fluuioz fontium & riuorum	cap. xiiii.
De mari & nauibus.	cap. xv.
De moladinis/putheis & aquarum ductibus.	cap. xvi.
De balneis & annora & aqua calida & frigida.	cap. xvii.
De piscibus & cancro & cocodrilla.	cap. xviii.

¶ Tabula capitulorum Tertii libri:

E Xpositio equoz & colorum eoz.	Cap. i.
De roncinis.	cap. ii.
De expositione mulorum & mularum.	cap. iii.
De asinis & omnibus eorum coloribus.	cap. iiii.
De camellis.	cap. v.
De bobus masculu & foeminabus ouibus & edis.	cap. vi.
De ouibus: arietibus & edis.	cap. vii.
¶ Diuisio secunda de animalibus siluestribus	
Expositio algazel & animalium siluestrium.	cap. viii.
De elephante.	cap. ix.
De leone.	cap. x.
De expositio annemar.	cap. xi.
De lupo & urso.	cap. xii.

Tabula.

De lupo claudicante.	cap. xiii.
De porcis.	cap. xiiii.
De cane & uulpe.	cap. xv.
De colubre.	cap. xvi.
De cane & lupo.	cap. xvii.
De simia: cane: & cato.	cap. xviii.
De scorpione & lupo.	cap. xix.
¶ Diuisio tertia de formicis: muschalib ⁹ apibus & finicibus.	
De formicis muschalibus: apibus & cinificibus.	cap. xx.
De pauone: grue: cornice & pica.	cap. xxi.
De uulture.	cap. xxii.
De columbis galinis & aliis auibus.	cap. xxiii.

¶ Tabula capitulorum Quarti libri.

D E capillis & barba:	Capitulum primum.
De auribus & oculis.	capitulum secundum.
De ore lingua: labris denribus & pedibus.	cap. iii.
Expositio manuum: unguium costarum aurium: pe dum atq; digitorum.	capitulum quartum.
Expositio ceruicis hūeri costaz & toti ⁹ corpis hois.	cap. v.
Expositio de uirga uirili & testiculis.	capitulum sextum.
De maxillis genibus tēporibus & superciliis.	cap. septimū.
De corde & pectore: mamillis.	capitulum octauum.
De costellis & omnibus membris corporis hois.	cap. xix.
¶ Diuisio. scda cōtinet expositionē ciborū, & potuū hoium:	
Expositio carniū/ouium & oium alioz animaliu.	cap. x.
Expositio casei/butiri/seri atq; lactis	cap. xi.
Expositio potus/aquaz & uini.	cap. xii.
De uestimētis & oibus generibus uestimentorū.	cap. xiii.
¶ Diuisio. iiii. de uestimētis. & oi uestimē. gñez & de camisia.	
De aggregatione uestimentorum.	cap. xiiii.
Expositio oium pannorum & oium uestium.	cap. xv.
De culcitra lecto & marsilia.	cap. xvi.

Tabula

Expositio pedulium mitre & almenrar. capitulum. xvii.
De tapetis & culcitris. capitulum. xviii.
De omni specia calceorum. cap. xix.

¶ Tabula capitulorū Quinti libri.

DE eo: qui uidet mulieres. Capitulum. i.
Expositio eoz quas uidet mulier de se. capitu. ii.
De homicidio decolatione/pcussione & supplicio cap. iii.
Expositio discopertionis balneatiōis & muditatis. cap. iiii.
Expositio qui egerit/aut mingerit. capitulum. y.
De egestionibus. capitulum. yi.
De frigore/niue & gelu capitulum. yii.
De uidente/se esse captiuum aut carceratum aut in collo cate-
natum/aut in compedibus feriatum. capitulum. yiii.
Expositio ponderis & iuditii. capitulum. ix.
De eo: q uidet/se esse de lege paganorum aut adorare aliquid
contra deum. capitulum. x.
De uidente/se concubere cum muliere & osculari & immuta-
tiones cum osculo capitulum. xi.
Expositio uentositatis & uomitus. capitulum. xii.
Expositio uidentis in se ulcus uel uulnera aut infirmitates/
aut uidet/ q̄ medetur sibi. capitulum. xiii.
De auro/ argento/ margaritis/ferro & plumplo cap. xiiii.
De risu/ploratu/uoluptate & ioco. capitulum. xy.
De ornata/oleo/unguetis aromatibus & odoribus. cap. xyi.
De omni genere armorum/qd significat. capitulum. xyii.

¶ Tabula capitulorum Sexti libri.

DE arboribus. Capitulum. i.
De herbis odoriferis & lignis & oleribus. cap. ii.
De messe & grās tritici/ordei & alioz seminū. ca. iiii.
De fructu & omni re manducabili. capitulū. iiii.
De fabricis & hedeficiis orbiculariis. capitulum quintū.
De armusa. capitulum. vi.